

Welkom bij de Foto van Roosendaal



In 2020 werken we een omgevingsvisie uit. De omgevingsvisie beschrijft de langetermijnvisie op het beheer, gebruik en de ontwikkeling van de stad, de dorpen en het buitengebied. We beginnen bij het begin: daar waar we nu staan. Daarom hebben we een 'Foto van Roosendaal' gemaakt. Deze beschrijft hoe gemeente Roosendaal er nu uit ziet.

We kijken daarbij naar de historische basis en ruimtelijke kwaliteiten. Daarnaast gaan we in op de sterkten en zwakten per thema dat raakt aan de fysieke leefomgeving. Wat zijn kwaliteiten van de stad, kernen en het milieu in Roosendaal? Waar zit ruimte voor verbetering? Ook beschrijft de Foto de huidige trends en ontwikkelingen die van invloed (kunnen) zijn op deze thema's. [Samenvatting >](#)

Direct naar een thema

Kaartweergave

Gezondheid & milieu

Natuur & omgevingskwaliteit

Klimaat & energie

Wonen & voorzieningen

Economie

Mobiliteit & infra

Veiligheid

Historie

Trends & ontwikkelingen



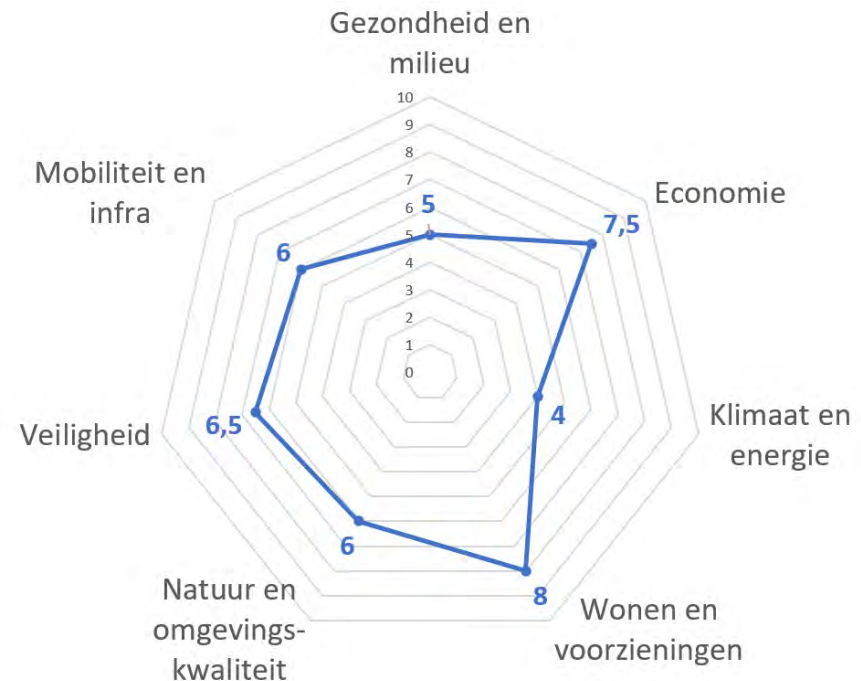
Na WOII is Roosendaal stad explosief gegroeid. De historische binnenstad is veranderd door verplaatsing en uitbreiding van centrumfuncties. Er is een scheiding ontstaan tussen de functionele nieuwe binnenstad met de Nieuwe Markt en de Roselaar ten opzichte van de oude uitvalswegen en de Oude Markt.

Roosendaal heeft nu een **sterke economische positie** door haar gunstige ligging, goede bereikbaarheid en voldoende beschikbare ruimte heeft. Anders dan breed wordt aangenomen, omvat de Roosendaalse economie veel meer dan alleen logistieke dienstverlening.

Het is **aangenaam wonen en recreëren** in Roosendaal. Er zijn voldoende betaalbare woningen, levendige wijkcentra, een aantrekkelijk buitengebied en een uitstekend onderwijsaanbod tot op HBO-niveau. Roosendaal trekt veel bezoekers door de bovenregionale functie van het recreatiepark De Stok met o.a. de Designer Outlet en de Skydive. Ook kent Roosendaal goed bezochte evenementen als De Draai en de Kermis. En mooie parken, bossen en de Roosendaalse Vliet. Dit alles biedt volop kansen voor recreatie. Door gewijzigd winkelgedrag kent het kernwinkelgebied, net als in andere vergelijkbare gemeenten, een hoge leegstand.

Als het gaat om **energieverbruik** wordt in Roosendaal 14% daarvan duurzaam opgewekt. Het warmtenet van de DER heeft daar een belangrijk aandeel in. Ook hebben we een aantal windmolens binnen onze gemeente en er zijn locaties beschikbaar voor zonneparken. Hiermee doet Roosendaal het relatief goed, maar we zijn nog ver verwijderd van landelijke en internationale doelstellingen. Op het vlak van **klimaat** is er sprake van locatiegebonden hittestress tijdens warme perioden en wateroverlast bij hevige neerslag.

De publieke **gezondheid en het milieu** staan op diverse manieren onder druk, bijv. door stikstof en fijnstof in de lucht en geluidsoverlast. De zuidwestelijke rand van Roosendaal heeft een relatief hoge geurbelasting. De luchtkwaliteit voldoet aan Europese normen, maar is door transport en verkeer relatief slecht ten opzichte van andere gemeenten. De concentratie van PM2.5 overschrijdt – net als in het grootste deel van Nederland – wel de strengere adviesnorm van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO).



Roosendaal kenmerkt zich door een **goede bereikbaarheid** via weg, spoor, water en buisleiding. Maar dit brengt ook nadelen met zich mee. In sommige wijken is sprake van een hoge parkeerdruk. Ook geeft het vervoer van gevaarlijke stoffen over de transportassen **risico's voor de veiligheid** van de omgeving. Daarnaast vormen de snelweg en het spoor ook belemmeringen voor de bereikbaarheid van wijken. Fiets- en voetgangerstunnels onder het spoor en de A58 worden als onveilig ervaren.

Samengevat kan de stand van zaken, in het spinnenweb rechtsboven, met cijfers worden weergegeven. Klik op voor meer informatie per thema.

Trends en ontwikkelingen

De belangrijkste trends van de afgelopen tien jaar zijn de groei van het internet en sociale media. Ook zien we wereldwijd een stijging in de gemiddelde temperatuur. Op sociaal vlak valt vooral de vergrijzing op, maar zien we ook een toename van armoede en het aantal personen met overgewicht.

In gemeente Roosendaal zelf is ook volop ontwikkeling. Er zijn verschillende plannen in gang of in voorbereiding. Voor de stad betekent dit, dat de komende jaren veel plekken “op de schop” gaan. Er wordt een nieuw ziekenhuis ontwikkeld op locatie de Bulkenaar. Deze activiteiten bieden tegelijk kansen voor het verbeteren van de ontsluiting van Tolberg en de ontwikkeling van zuidwest-Roosendaal. De verbeterde ontsluiting en vrijkomende locaties elders hebben daarbij ook effect op de ontwikkeling in de stad.

In de komende decennia zien we vier grote trends voor gemeenten:

1. Sociale en ruimtelijke verschillen groeien
2. Druk op kwalitatieve woonomgeving neemt toe
3. Transitie naar duurzame samenleving versnelt
4. Toenemende aandacht voor een inclusieve maatschappij

Klik in onder aan de pagina op de knop ‘Trends en ontwikkelingen’ voor meer informatie.

Hiernaast is het overzicht met thema's weergegeven, ieder hoofdthema bevat subthema's met elk hun eigen informatie. Klik op een thema om een verdieping hierop te lezen.



Foto van Roosendaal Het DNA van Roosendaal

Roosendaal ligt in West-Brabant. Dit is een grote en veelzijdige regio met ruim 1,2 miljoen inwoners, mooie natuur, veel evenementen en een groeiende economie. Natuurlijk is er historie, een verhaal over turfstekers, een oude verbindingsweg naar België.

Maar wat maakt Roosendaal nu Roosendaal?

Groei

Roosendaal is in eerste instantie een stad die geworden is wat het is, dankzij haar ligging tussen Rotterdam en Antwerpen en haar verbindingen. Dat staat buiten kijf. Ontstaan als centrum van de turfvaart, gegroeid als spoorstad.

Met name in de 2e helft van de 20e eeuw is Roosendaal snel gegroeid dankzij haar ligging en bereikbaarheid via het spoor en de snelwegen. Dit maakte de stad niet alleen tot een gewilde vestigingsplaats voor de na-oorlogse bedrijvigheid, maar ook tot een interessante woonstad. Goed wonen in groene wijken, goede voorzieningen en prima onderwijs zorgden ervoor dat de stad qua inwonersaantal tussen met name 1960 en 1990 sterk groeide.

Inwoners maken de stad

Ondanks de sterke groei, heeft Roosendaal altijd haar gemoedelijke karakter behouden. Roosendaalers zijn misschien bescheiden en zelfs niet erg trots als het om hun stad gaat. Maar ze zijn over het algemeen tevreden en gelukkig en zien Roosendaal als stad van de menselijke maat. Niet voor niets staat Roosendaal bekend om zijn boeiende verenigingsleven. Evenementen en amusement worden hoog gewaardeerd en de inwoners dragen met name de lokale cultuur maar ook het groene buitengebied een warm hart toe. De ondernemende, inventieve en organisatorische geest van inwoners en ondernemers zorgen ervoor dat in Roosendaal altijd iets te beleven valt.

De vijf dorpen

En wat voor de stad geldt, geldt zeker ook voor de vijf dorpen. De trots op de eigen identiteit van met name Wouw en Nispen en sterke onderlinge verbondenheid van de inwoners van Heerle, Moerstraten en Wouwse Plantage zorgen ervoor dat het nog

steeds goed wonen is in de dorpen. Ondanks demografische en andere ontwikkelingen die de leefbaarheid in de kleine kernen onder druk zetten.

Ligging en verbindingen

Ligging en voorzieningen maken Roosendaal ook tot de centrale plaats in de regio. De bedrijvigheid en werkgelegenheid zorgen ervoor dat de stad een belangrijke centrumfunctie heeft voor heel westelijk West-Brabant. En al staat de regionale winkelfunctie van Roosendaal misschien onder druk, Roosendaal blijft belangrijk voor de omliggende regio door het MBO en HBO-onderwijs, recreatiepark de Stok, het Designer Outlet Centre en de zorgfunctie van met name het Bravis-ziekenhuis.

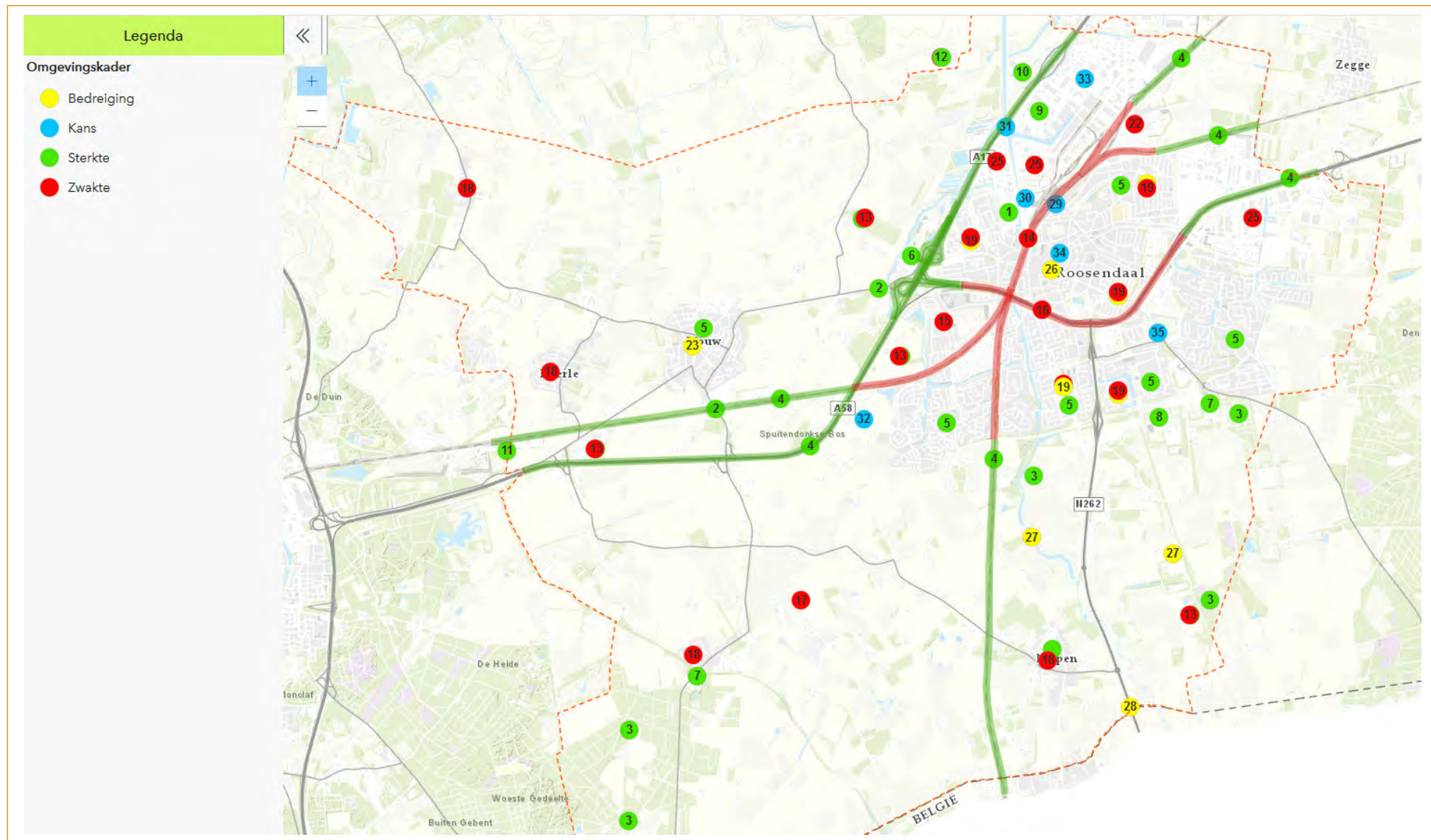
Verbindingen in en naar buiten de regio zijn uitstekend, met goede verbindingen naar Rotterdam, Breda, Antwerpen en Zeeland. Deze plaatsen hebben bovendien regionale voorzieningen die ook voor inwoners van Roosendaal belangrijk zijn, zoals universiteiten en grootschalige evenementen. De Stok richt zich ook op (boven)regionale klanten.



Foto van Roosendaal Kaartweergave Foto van Roosendaal

Kaart Foto van Roosendaal met sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen.
Voor toelichting sterkten, zwakten, bedreigingen en kansen zie pagina 6.

[Klik op het kaartje voor de interactieve kaart](#)



Sterkten (groen)	Zwakten (rood)	Bedreigingen (geel)	Kansen (blauw)
1. Stadsoevers 2. Snelfietspad F58 3. Landgoederen 4. Bereikbaarheid 5. Woonkwaliteit 6. De Stok/ Rosada 7. Natuurpoorten 8. Sport 10. Waterstof-station 11. Vergistings-fabriek 12. Windmolens 13. Vergunde zonneparken	12. Windmolens 13. Vergunde zonneparken 14. Spoor als veiligheidsrisico 15. Bereikbaarheid en ontsluiting Weihoek 16. Barrièrewerking infra, met gezondheidseffecten 17. Situatie landbouw: plastic tunnels 18. Beperkt voorzieningenniveau 19. Kwaliteit huizen en omgeving 22. Ruimtelijke kwaliteit onder druk 25. Ruimtelijke kwaliteit bedrijven-terreinen	19. Kwaliteit huizen en omgeving 20. Verkeersafwikkeling bij toenemende verkeer 21. Contrast ontw. Philipsterrein t.o.v. omgeving en ontsluiting 23. Verdwijnen voorzieningen en impact op leefbaarheid Wouw 24. Herstart activiteiten ProRail 26. Leefbaarheid en economisch functioneren centrum onder druk 27. Wateroverlast 28. Truck parking	9. Dakoppervlak bedrijventerreinen 29. Ontwikkeling stationsgebied 30. Ontwikkeling Vlietpark 31. Recreatieve verbinding buitengebied Vliet 32. Ontwikkeling Bulkenaar 33. Innovatie bedrijventerreinen 34. Transformatie centrum 35. Herontwikkeling Gertrudis en Alliance



Gezondheid & milieu

Subthema's

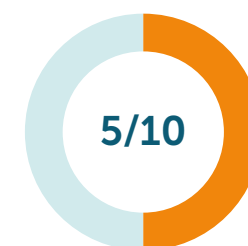
Milieugezondheidsrisico's

Gezonde leefstijl

Sociale verbondenheid

Toegankelijkheid en
inclusiviteit

Beoordeling



Hierbij is gekeken naar milieugezondheidsrisico's (de cumulatieve impact van luchtverontreiniging en geluidsoverlast op gezondheid), leefstijl, toegankelijkheid en inclusiviteit en sociale verbondenheid.

Sterkten

In Roosendaal zijn veel mogelijkheden om te bewegen, zo zijn er diverse sport- en beweegroutes in de buitenruimte en zijn er veel sportaccommodaties. 74% van de inwoners voelt zich lichamelijk gezond.

Verder is er een sterk verenigingsleven. Culturele activiteiten die vanuit dat verband ondernomen worden, dragen bij aan ontspanning, ontmoeting, ontwikkeling en geestelijke gezondheid.

Hoewel de luchtkwaliteit relatief slechter is dan in andere gemeenten in de regio, is deze alsnog voldoende te noemen.

Zwakten

Bij inwoners leeft bezorgdheid over elektromagnetische velden van m.n. nieuw te leggen 5G-netwerk.

De vijf grootste ergernissen onder rolstoelgebruikers in Roosendaal zijn: trottoirs, openbare toiletten, parkeerplaatsen, blindengeleidelijnen, toegang horeca, winkels en sportclubs. Er is een inventarisatie afgerond naar de aanwezigheid van asbestdaken. Hierbij zijn zeker honderden adressen in beeld gekomen waar asbest aanwezig is.

Kansen

De toenemende aandacht voor en het bewustzijn van een gezonde leefstijl biedt kansen. In de (thuis)zorg zien we steeds meer innovaties die het mogelijk maken om langer thuis te kunnen blijven wonen. En ook om thuis behandeld te kunnen worden.

Ook de transformatie in de landbouw biedt kansen. Er zijn in Roosendaal 152 veehouderijen, maar het is nog niet duidelijk hoeveel van deze bedrijven mee gaan doen in de landelijke warmte sanering van de sector, hoeveel er uiteindelijk zullen verdwijnen en wat dit voor de gezondheidseffecten en milieubelasting van m.n. stikstofdepositie als gevolg van ammoniak gaat betekenen.

Sterkten	Zwakten
• Diverse sport- en beweegroutes in buitenruimte • Veel sportaccommodaties • Sterk verenigingsleven (sport en cultuur) • 74% van de inwoners voelt zich lichamelijk gezond • Luchtkwaliteit is voldoende te noemen • Geen geitenhouderijen op grondgebied	• 56% inwoners voelt zich sociaal eenzaam • 28% volw. is bezorgd over blootstelling aan fijnstof • 26% wordt ernstig gehinderd door geluid • 1 op de 2 mensen heeft overgewicht, 16% heeft obesitas • 12% van de kinderen groeit op in armoede • Asbest is aanwezig • Relatief hoge geurbelasting in zuidwestelijke rand van het stedelijk gebied

De Omgevingswet biedt een kans, omdat meer maatwerk kan worden toegepast, zodat milieubelastende activiteiten in een gebied waar reuring mag zijn, meer ruimte gegeven kan worden en bij rustige woonwijken juist minder.

Verder kan de belasting op het vlak van milieu- en geluid door het verkeer over de A58 afnemen door een toename in stil en schoon elektrisch vervoer.

Bedreigingen

De gezonde leefomgeving staat op diverse manieren onder druk: stikstof en fijnstof in de lucht, PFAS in de grond, geluidsoverlast. Hittestress is op een aantal plekken een probleem.

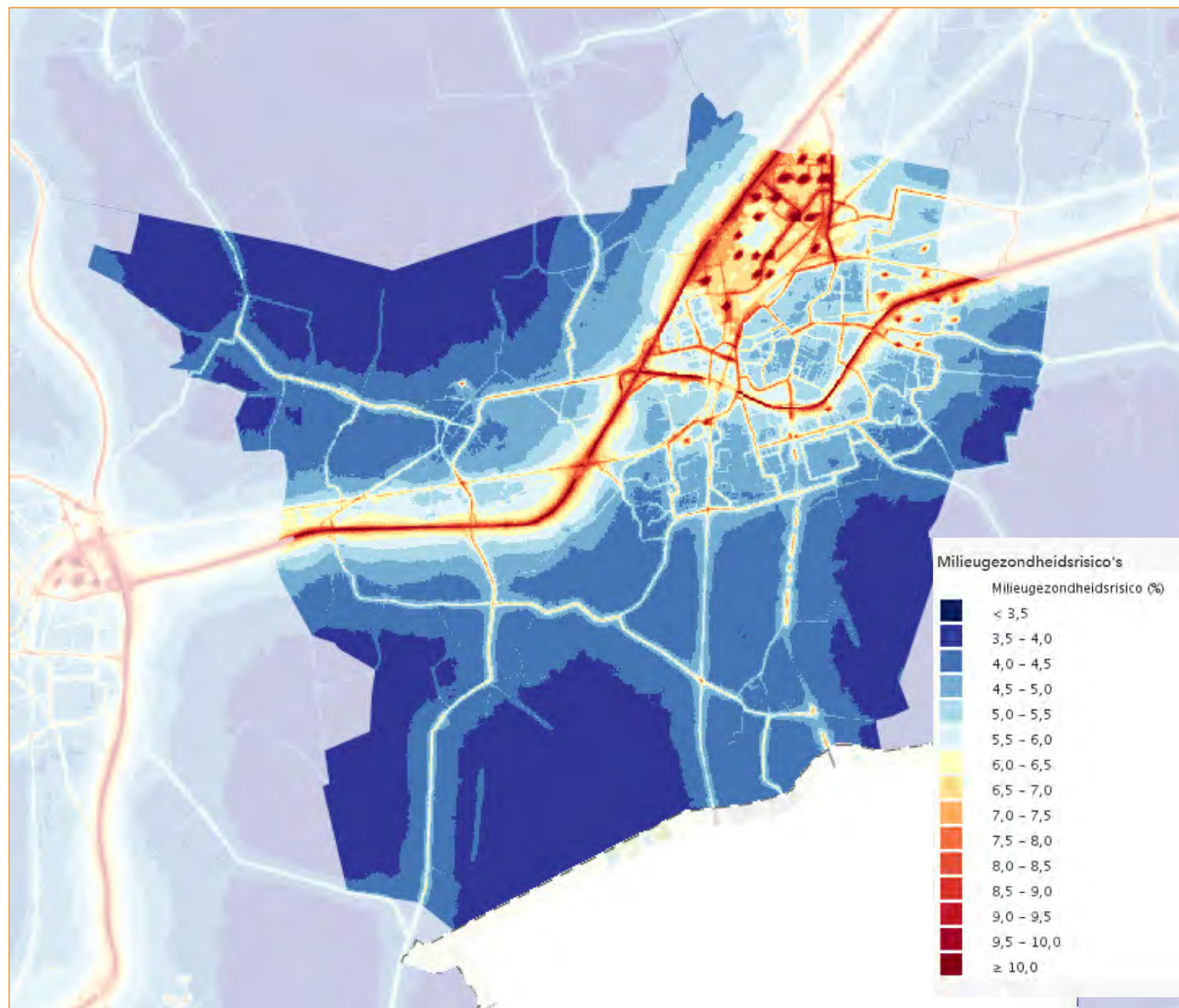
Het verschil tussen arm en rijk lijkt groter te worden, wat doorwerkt in leefstijl en gezondheid. Kosten voor zorg en sociale voorzieningen worden hoger, ook voor de gemeente. Individualisering kan eenzaamheid en sociale isolatie tot gevolg hebben. Andere bedreigingen zijn toenemend overgewicht, digitalisering, vergrijzing (toename van dementie).

Algemeen

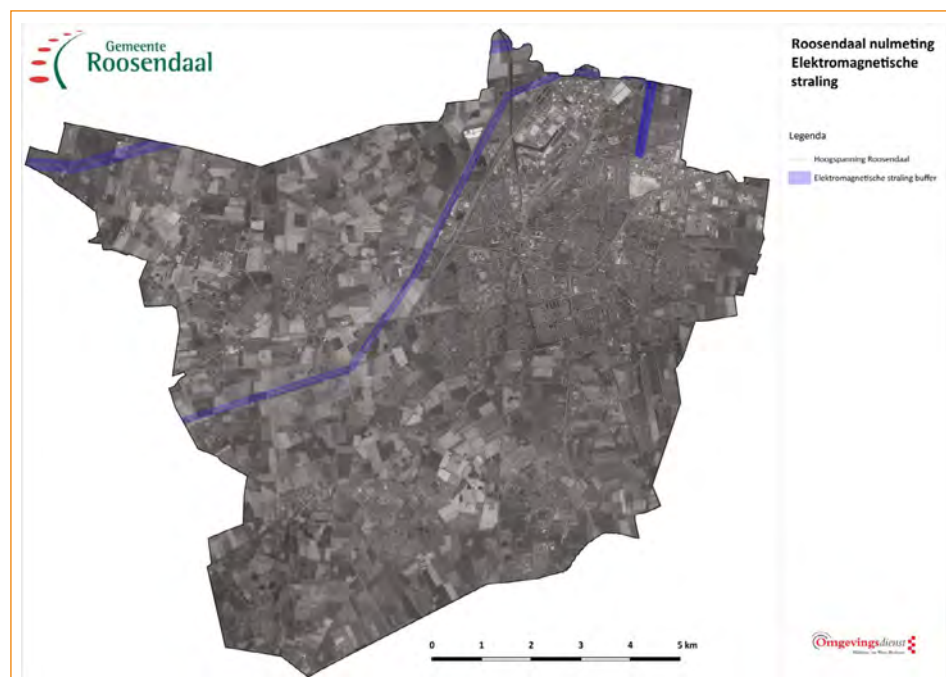
Onze leefomgeving geeft regelmatig stof tot nadenken. Luchtverontreiniging door fijnstof en stikstofdioxiden is na roken en overgewicht de grootste veroorzaker van vermijdbare ziektelast in Nederland. Ook geluid en geur hebben impact op gezondheid. 4% van alle ziekte en sterfte in Nederland is toe te schrijven aan milieufactoren ([VTV, 2018](#)).

Cumulatief

In de kaart hiernaast, zijn kaarten met concentraties van fijnstof en stikstofdioxide gecombineerd met kaarten van geluid door weg- en railverkeer voor het jaar 2016. Daarnaast is een kaart gebruikt van geluid door industrie uit 2009 en gegevens voor vliegverkeer over 2016, geluidshinder door verkeer is niet meegenomen. Tot slot zijn gegevens gebruikt over de kans op nadelige gezondheidseffecten, zoals beschreven in (inter)nationaal onderzoek. Informatie over de duur en ernst van ziektes is meegenomen om de gezondheidseffecten van geluid en luchtverontreiniging bij elkaar op te tellen. In Roosendaal blijken er vooral risico's voor de gezondheid op industrieterreinen Borchwerf I en II. [Klik op het kaartje voor de interactieve kaart](#)
Bron: Atlas voor de leefomgeving.



Straling



Straling van Hoogspanningsmasten

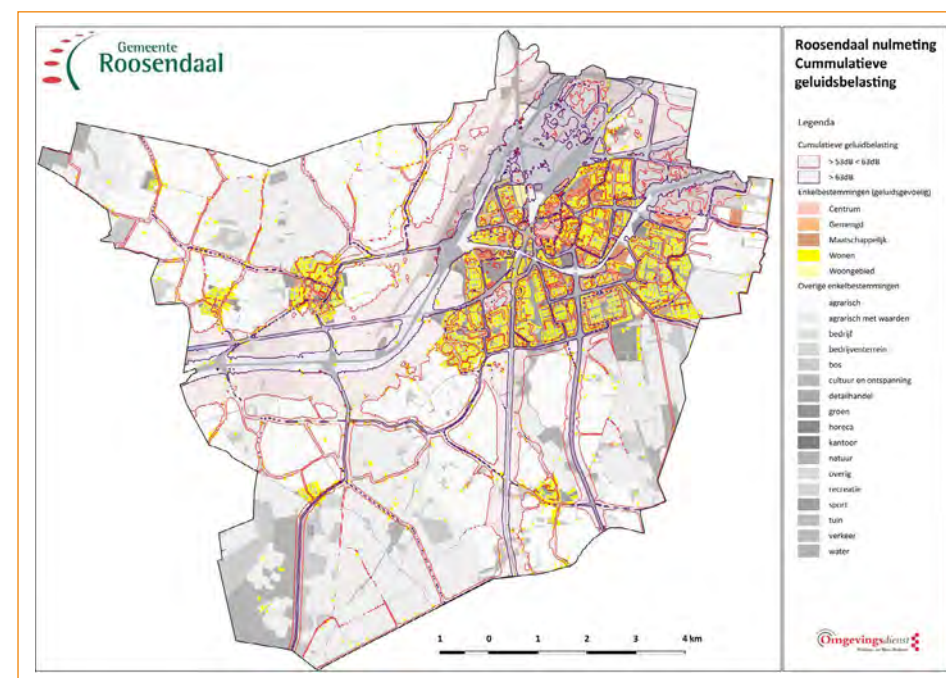
Geluidshinder

Geluid is voor mensen van groot belang. Het kan heel prettig zijn als het om natuur of muziek gaat, maar hinderlijk als het langdurig hard en ongewenst is.

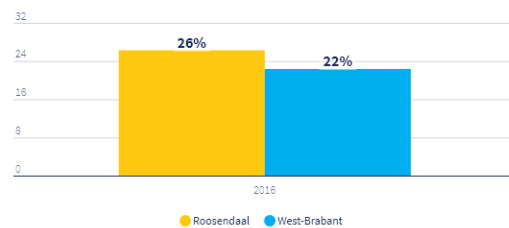
Lawaai in onze woonomgeving kan hinderlijk zijn en de slaap verstoren. Geluid kan ook leiden tot gezondheidsklachten, zoals hoge bloeddruk.

De geluidshinder is over het algemeen in Roosendaal acceptabel, alleen in de directe omgeving van het spoor en weginfrastructuur en op Borchwerf I is dit te duiden als zeer matig. Verder zijn er een aantal probleemgevallen. Zo dienen ca. 22 woningen gesaneerd te worden op grond van de Wet geluidshinder. De

geluidsoverlast in deze gevallen wordt veroorzaakt door wegverkeer. Door strenge begrenzings in geluidsnormen staat de verdere ontwikkeling van het gezonde industrieterrein 'Borchwerf en stationsgebied' op slot. Hier ligt een milieutechnische opgave om de beschikbare geluidsruimte te vergroten.

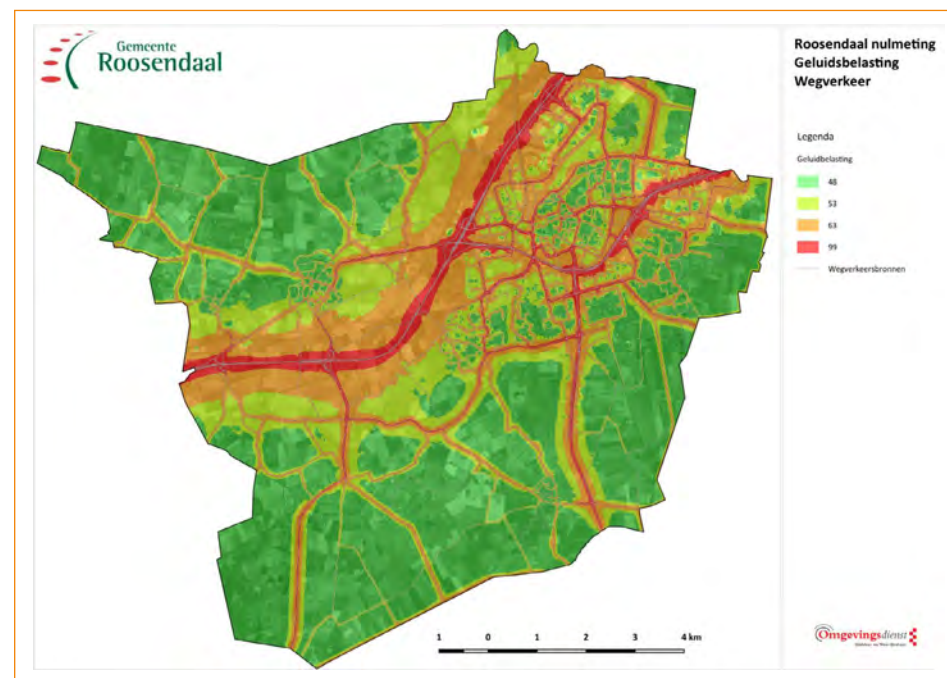
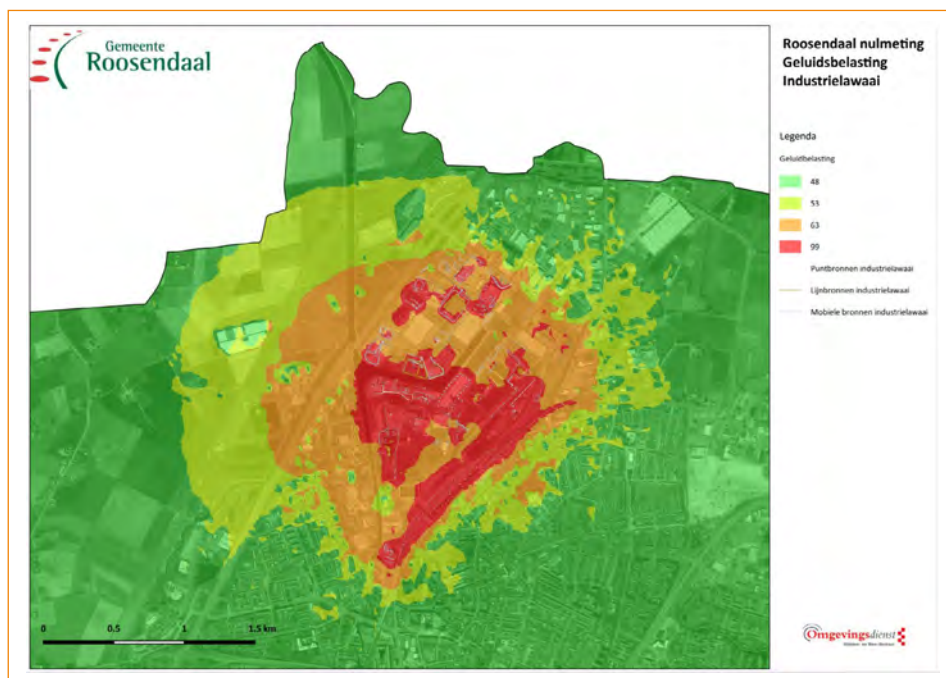


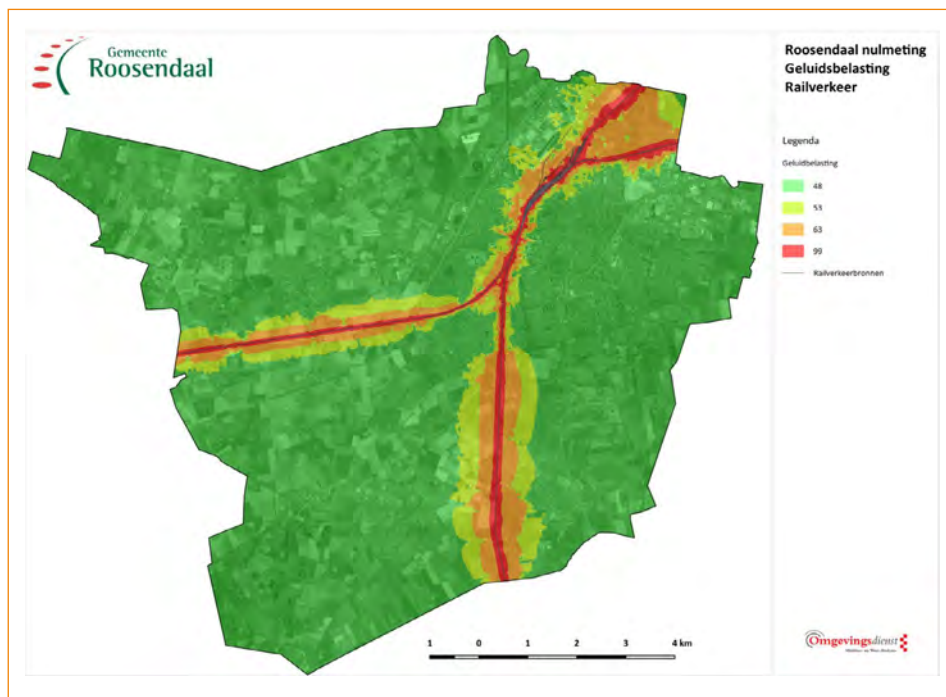
Wordt ernstig gehinderd door geluid (19-64 jaar)



GGD | 2016

Percentage inwoners dat aangeeft ernstig gehinderd te worden door geluid



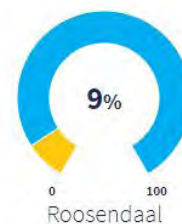


Bron: OMWB

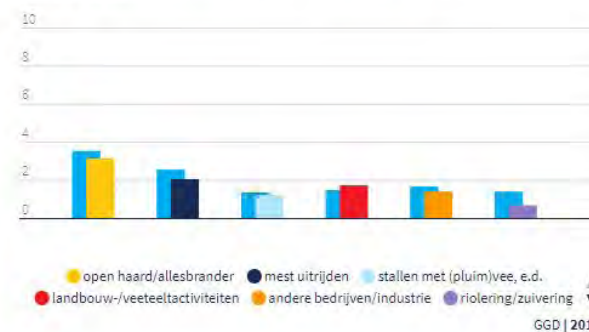
Geurhinder

Wat betreft geur worden hinderpercentages in de directe cirkel rondom boerenbedrijven in het buitengebied, tussen de kernen en Roosendaal, geduid als ruim onvoldoende. In de bredere omtrek, tot aan de bebouwde kom is dit vrij matig en in het centrum en Kalsdonk zeer goed. De zuidwestelijke rand van Roosendaal heeft een relatief hoge geurbelasting. Het is positief dat er geen geitenhouderijen in Roosendaal zijn, omdat deze in verband worden gebracht met longontsteking en Q-koorts.

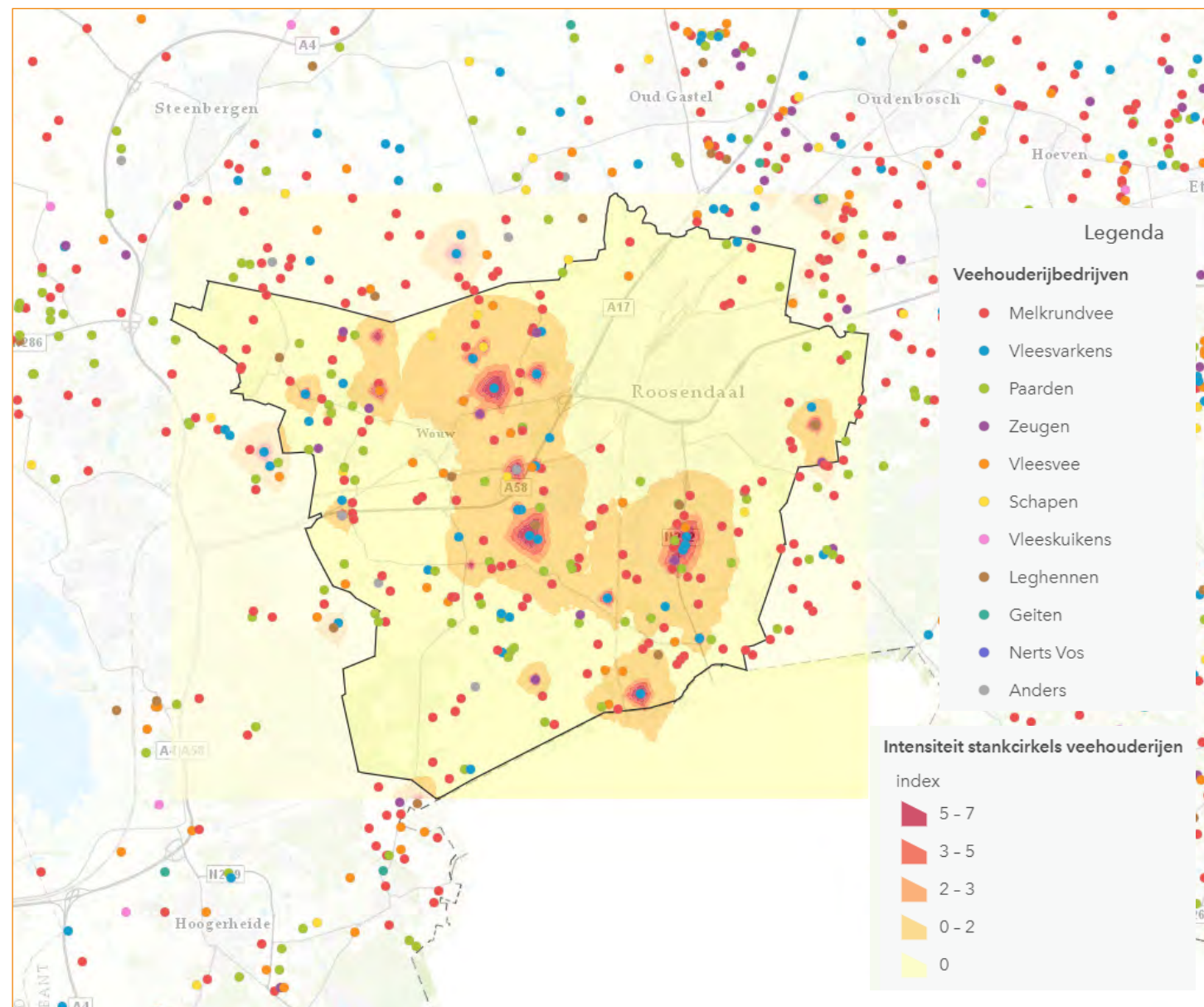
Wordt ernstig gehinderd door geur (19-64 jaar)



Ernstige geurhinder van ... (19-64 jaar) Roosendaal

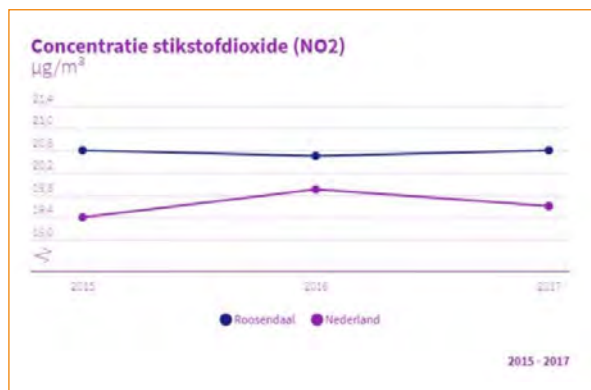


Klik op het kaartje voor de interactieve kaart geuroverlast.



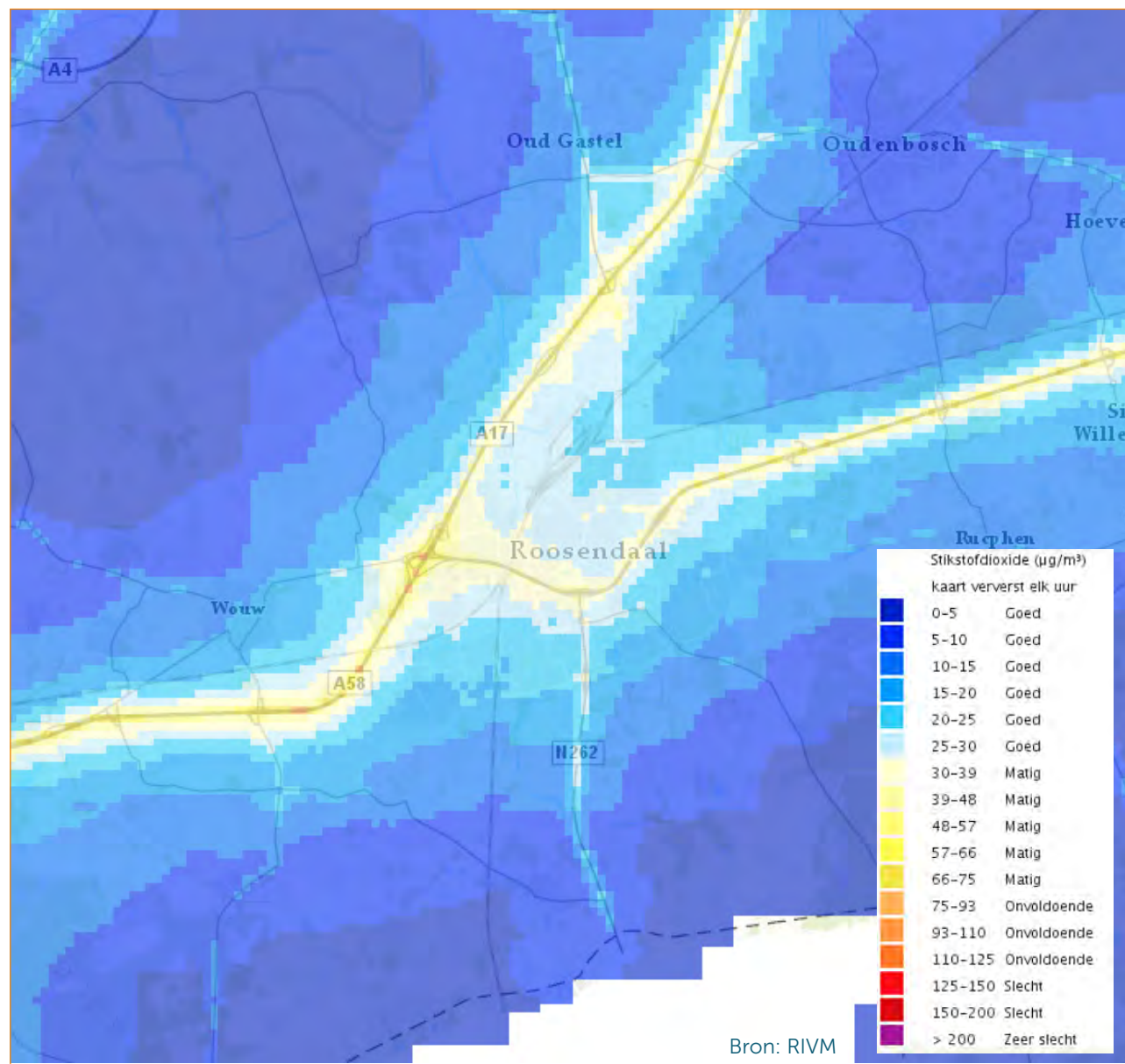
Luchtkwaliteit

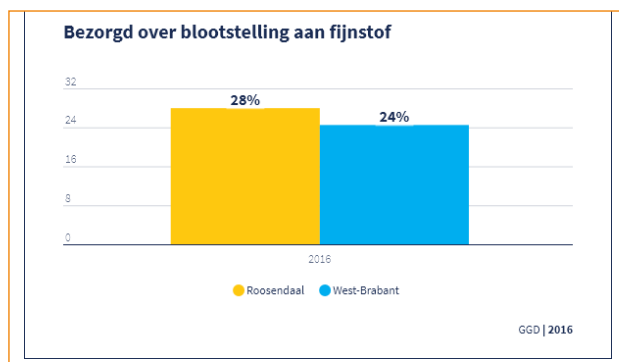
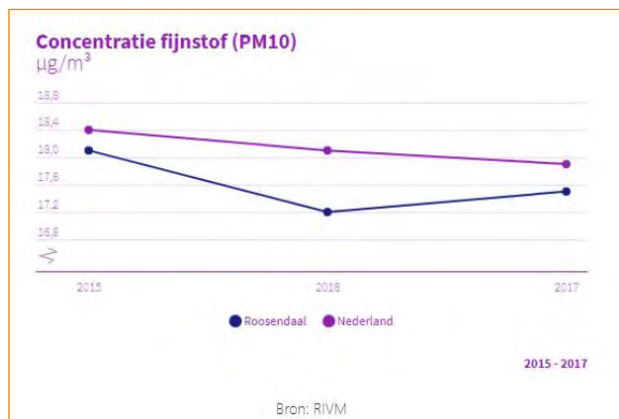
De luchtkwaliteit in Roosendaal is door transport en verkeer relatief slecht ten opzichte van andere gemeenten, maar niet schadelijk voor de gezondheid. De concentraties fijnstof (PM10, PM2.5), stikstofdioxide (NO2) en zwaveldioxide (SO2) liggen op de helft van de wettelijk toegestane grenswaarden.



Stikstofdioxide (NO2)

Er is een jaargemiddelde grenswaarde van 40 µg/m³ voor stikstofdioxide (NO2) die niet mag worden overschreden en er is een uurgemiddelde grenswaarde van 200 µg/m³ die niet meer dan 18 keer per jaar mag worden overschreden. De uurgemiddelde grenswaarde wordt in Nederland al jaren niet meer overschreden. In drukke stedelijke straten en langs het hoofdwegenet kunnen jaargemiddelde concentraties wel oplopen tot boven de 40 µg/m³. [Klik op het kaartje voor de interactieve kaart actuele stikstofdioxide concentratie.](#)

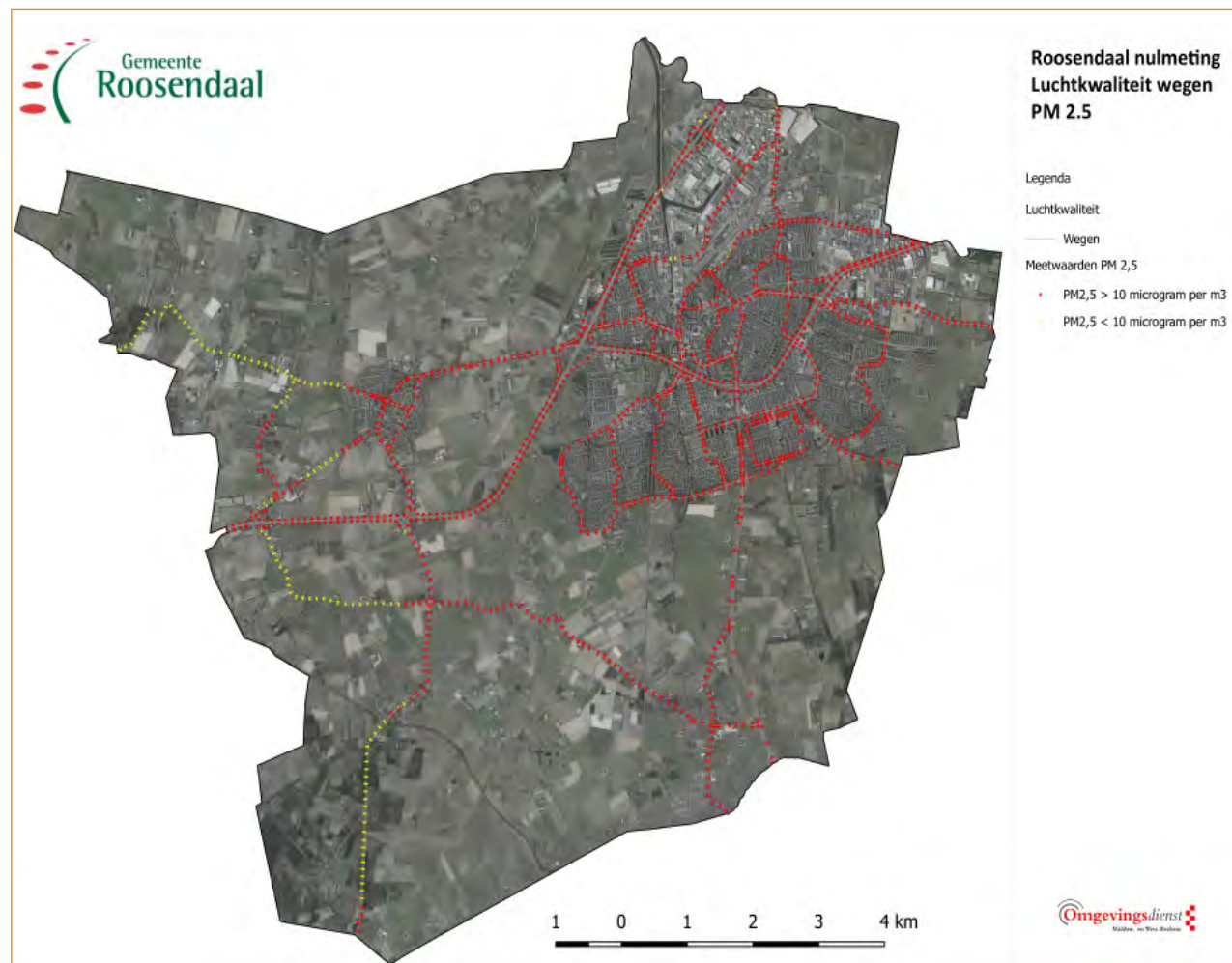




Percentage inwoners die bezorgd zijn over blootstelling aan fijnstof

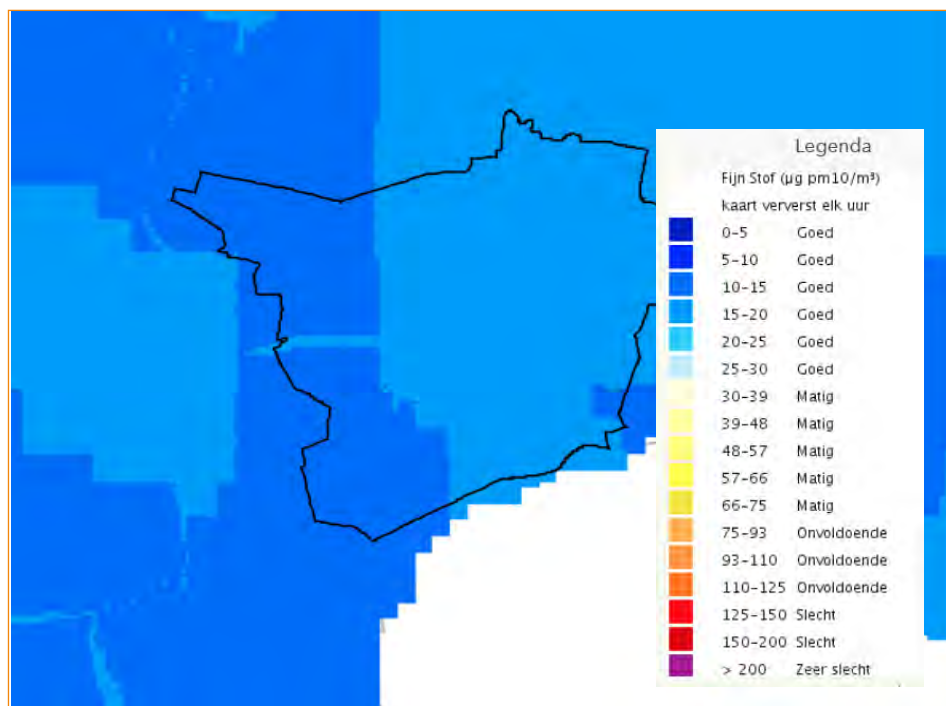
Fijnstof (PM10 en PM2.5)

Fijnstof betreft alle deeltjes in de lucht kleiner dan 10 micrometer. Fijnstof is afkomstig van verkeer, veehouderijen, verbrandingsprocessen en natuurlijke bronnen. PM10 is een van de stoffen die bijdraagt aan smog. Voor PM10 is er een jaargemiddelde EU-grenswaarde van 40 µg/m³ die niet mag worden overschreden en er is een etmaalgemiddelde grenswaarde van 50 µg/m³



die niet meer dan 35 keer per jaar mag worden overschreden. De jaarlijkse grenswaarde wordt in Nederland zelden overschreden. De etmaalgemiddelde grenswaarde wordt vooral in de omgeving van veehouderijen overschreden (berekeningen NSL, 2018).

Voor PM2,5 geldt een jaargemiddelde EU-grenswaarde van 25 µg/m³. De hoogste waargenomen jaargemiddelde concentratie in Roosendaal in 2017 is 13-14 µg/m³ PM2.5 op de plek waar de A58 vanuit Etten-Leur Roosendaal binnenkomt.



Bron: OMWB

De WHO adviseerde in 2005 te streven naar een jaargemiddelde grenswaarde van $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ PM10 fijnstof en $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$ PM2,5 (WHO 2005). De gezondheidkundige advieswaarden van de WHO voor fijn stof liggen beduidend lager dan de huidige wettelijke grenswaarden (zie Wet -en regelgeving) die niet alleen op

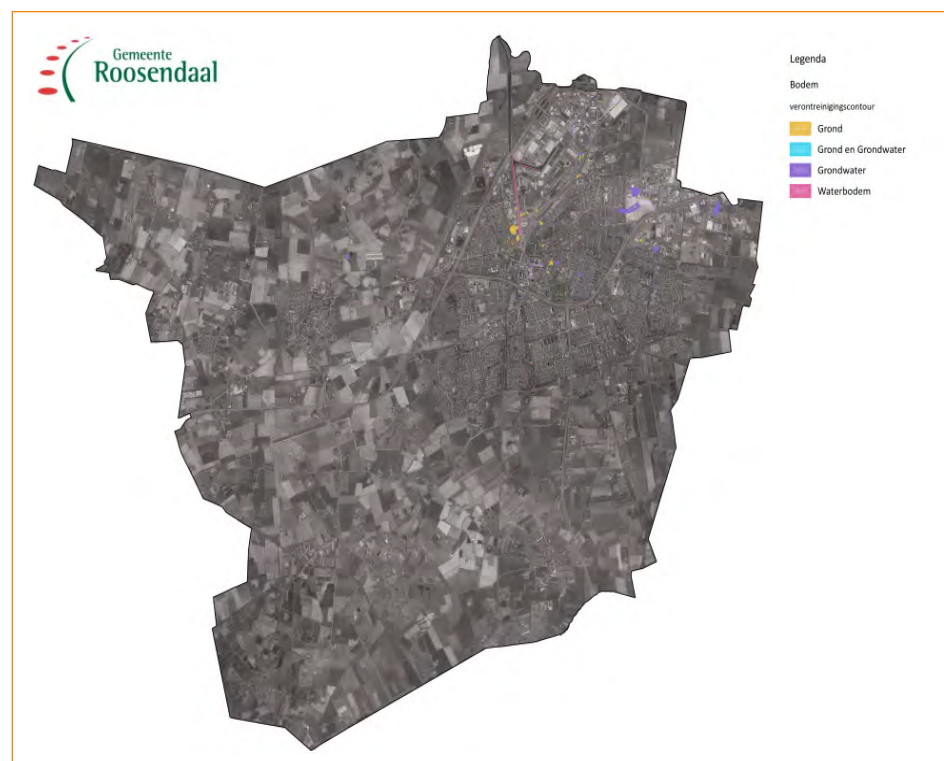
gezondheidkundige informatie zijn gebaseerd, maar waarbij ook economische en politieke argumenten een rol spelen. De WHO is bezig met een herziening van de advieswaarden voor fijn stof. [Klik op het kaartje voor de interactieve kaart actuele fijnstofconcentratie.](#)

Bodemkwaliteit

Het algemene beeld van de bodemkwaliteit van de gemeente Roosendaal, de bodemkwaliteitskaart (BKK), is ontstaan uit gemeentelijke bodemdata afkomstig uit het BIS. De kaart maakt alle locaties zichtbaar waarvan bij de overheid bekend is dat daar bodemonderzoek heeft plaats

gevonden én de rapportages zijn aangeboden voor invoer in het BIS.

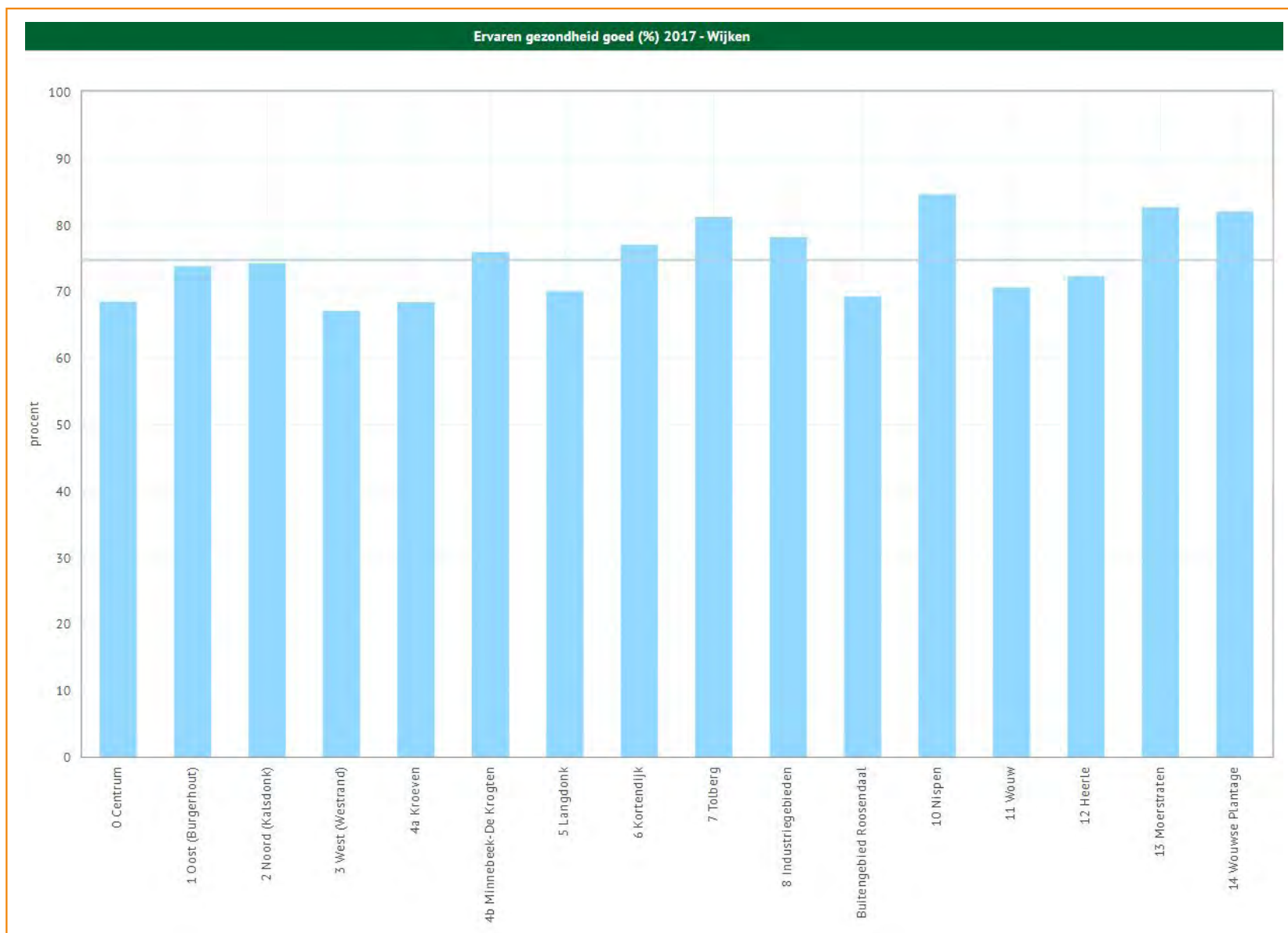
Op basis van het OMWB informatiesysteem en overige bekende gegevens is bepaald en verbeeld op welke (globale) plekken in de gemeente bekende saneringsgronden aanwezig zijn.



Bodemkwaliteitskaart, bron: OMWB

Beweging en overgewicht

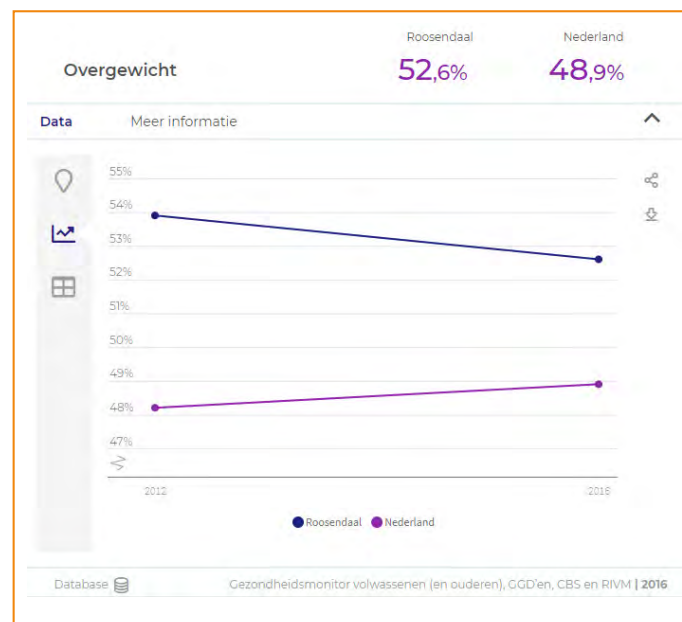
74% van de inwoners voelt zich lichamelijk gezond.



Overgewicht

Het percentage personen met een Body Mass Index van meer dan 25. De BMI is een index die de verhouding tussen lengte en gewicht bij een persoon weergeeft.

bron: waarstaatjegemeente.nl



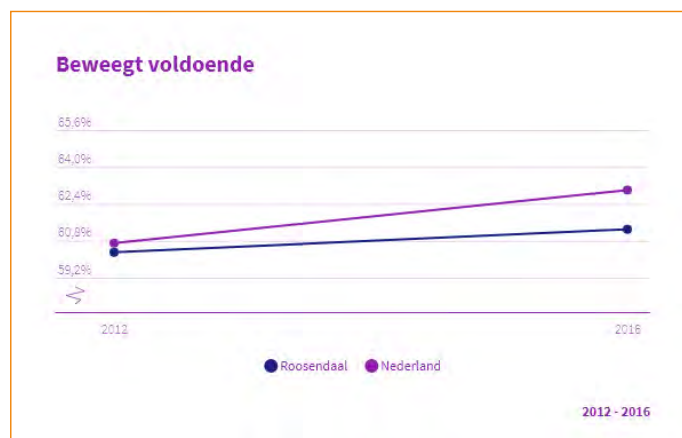
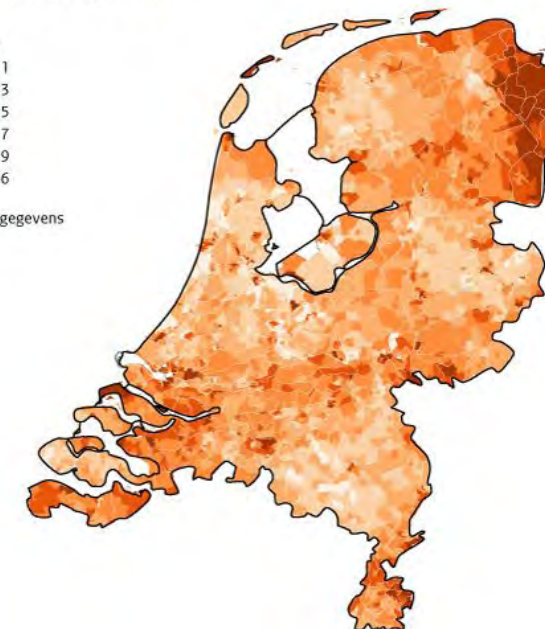
Obesitas 2016

Per wijk*, personen van 19 jaar en ouder

Percentage

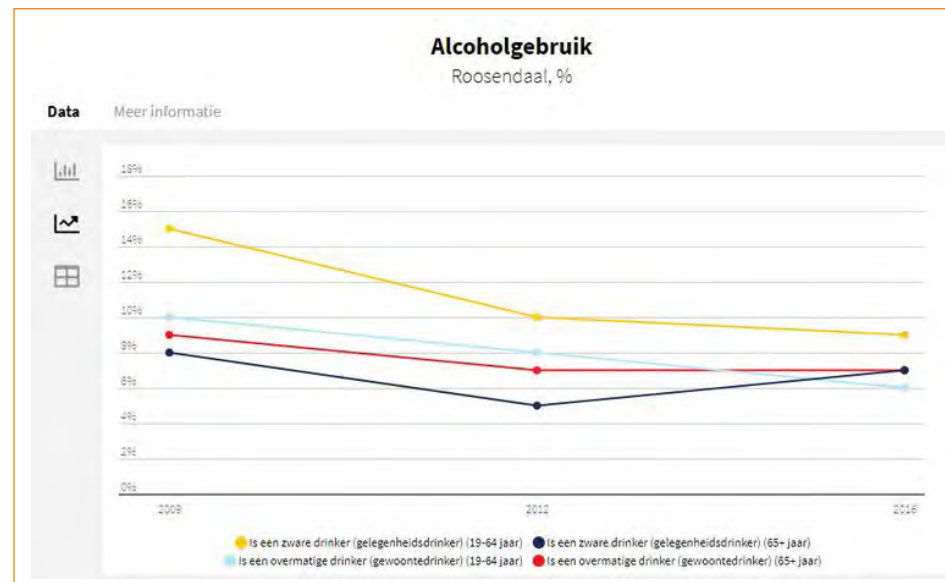
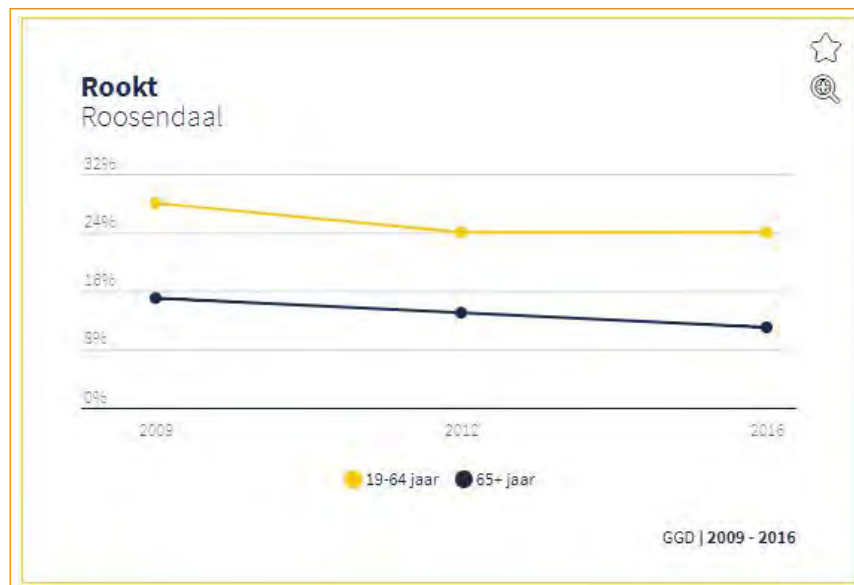
- 5 - 11
- 11 - 13
- 13 - 15
- 15 - 17
- 17 - 19
- 19 - 26

Geen gegevens



Gemeente: Roosendaal		
Gebied	Ernstig overgewicht (%)	
Gemeente		
Wijk 00 Centrum		15
Wijk 01 Oost		16
Wijk 02 Noord		18
Wijk 03 West		17
Wijk 04 Groot Kroeven		17
Wijk 05 Langdonk		17
Wijk 06 Kortendijk		16
Wijk 07 Tolberg		15
Wijk 08 Industriegebieden		13
Wijk 10 Nispen		16
Wijk 11 Wouw		15
Wijk 12 Heerle		16
Wijk 13 Moerstraten		15
Wijk 14 Wouwe Plantage		16

Roken en alcohol



Sociale relaties en participatie



	2015	2017	2019
Sociale contacten in de buurt (rapportcijfer)	6,5	6,5	6,6

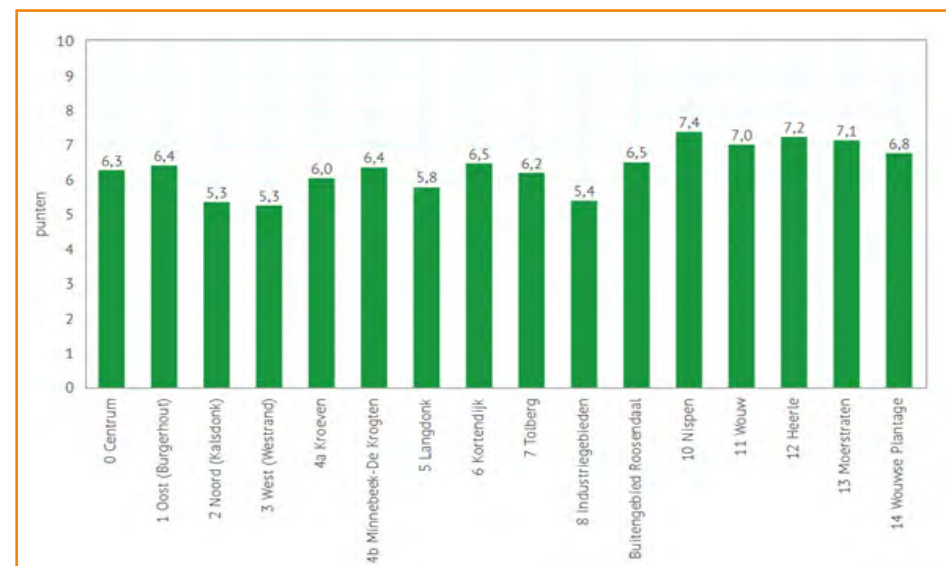
Eenzaamheid

Eenzaamheid totaal (in procenten)

	Niet			Matig			Ernstig			Zeer ernstig		
	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019
Buitengebied Roosendaal	54	58	52	41	35	40	3	5	8	3	3	0
Centrum	51	49	49	40	39	45	7	10	5	2	2	1
Heerle	52	47	62	39	49	32	7	1	5	1	3	1
Industriegebieden	53	56	47	41	37	37	6	4	5	0	4	12
Kortendijk	57	48	54	38	43	38	3	5	6	3	3	2
Kroeven	43	50	50	46	38	39	9	9	9	2	3	2
Langdonk	43	34	39	42	53	51	10	9	4	6	5	5
Minnebeek-De Krogten	47	53	50	40	38	41	11	5	5	2	4	4
Moerstraten	56	55	65	39	36	27	6	5	6	0	5	2
Nispen	51	59	60	43	36	34	4	3	5	1	2	0
Noord	44	39	55	40	46	31	9	10	9	7	5	4
Oost	55	59	50	34	32	35	7	5	9	4	4	6
Tolberg	55	51	57	38	42	34	5	4	6	2	3	3
West	36	41	50	49	47	40	10	10	10	5	2	1
Wouw	53	49	37	45	40	44	0	3	12	2	8	8
Wouwse Plantage	53	56	55	42	36	37	5	6	6	0	3	1
Totaal gemeente	50	49	50	41	41	39	6	6	7	3	4	3

Kijken we naar de wijken dan zien we dat het aandeel dat aangeeft zich vaker (zeer) ernstig eenzaam te voelen het hoogst ligt in Wouw (20%), Industriegebieden (17%) en Oost (15%).

Sociale cohesie:



De grafiek hierboven geeft een schaalscore van 0 (slecht) tot 10 (goed), op basis van stellingen over omgang met buurtbewoners (mensen in buurt gaan prettig met elkaar om; mensen in buurt kennen elkaar nauwelijks; ik woon in gezellige buurt met veel saamhorigheid; ik voel me thuis bij de mensen die in deze buurt wonen). Het gemiddelde voor Roosendaal is een 6,1. De dorpen scoren daar allemaal boven, met als hoogste Nispen met een 7,4.

Ontevredenheid rolstoelers

Toegankelijk heeft een fysieke component (bijv. voor rolstoelgebruikers, mensen die blind zijn) maar ook niet fysiek (bijvoorbeeld mensen die in armoede leven).

Vijf grootste ergernissen onder rolstoelgebruikers in Roosendaal:

- Trottoirs
- Openbare toiletten
- Parkeerplaatsen
- Blindengeleidelijnen
- Toegang horeca, winkels en sportclubs

Bron: [BN De Stem](#)

Kinderen in armoede

Laag en langdurig laag inkomen; huishoudenskenmerken, regio (indeling 2019)

Regio's: Roosendaal
Kenmerken van huishoudens: Particuliere huishoudens
Duur inkomspositie: Ten minste 1 jaar
Inkomensgrens huishouden: Inkomen tot 120% sociaal minimum





Natuur & omgevingskwaliteit

Subthema's

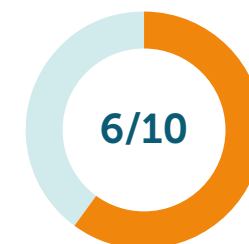
Biodiversiteit

Natuurgebieden

Erfgoed en archeologie

Kwaliteit openbare ruimte

Beoordeling



Hierbij is gekeken naar de kwaliteit van openbare ruimte, biodiversiteit, de kwantiteit en kwaliteit van natuurgebieden, het landgebruik, erfgoed en archeologie.

Sterkten

Roosendaal is via de Vliet verbonden met de Waterpoort (Steenbergen, Bergen op Zoom en Halderberge). Het zuidwestelijk deel van de gemeente maakt deel uit van de Brabantse Wal. Het gebied is aantrekkelijk voor wandelaars, fietsers, wielrenners, ruiters en (water)sporters. Grote delen van de Brabantse Wal zijn aardkundig waardevol, beschermd natuurgebied en toeristisch aantrekkelijk. Wouwse Plantage vormt het eerste grote bosgebied buiten Rotterdam.

Stikstofemissies in Roosendaal leiden naar waarschijnlijkheid niet tot ontoelaatbare depositie in Natura2000 gebieden, zoals de Brabantse Wal. De stikstofdepositie is vrijwel altijd gelijk aan 0,0 mol/ha/jr en lijkt daarmee geen schade te veroorzaken.

De Roosendaler is zich er steeds meer van bewust dat het cultureel erfgoed een kostbaar bezit is. Er worden veel vragen gesteld naar de monumentale status van de panden en naar de consequenties hiervan. Men kiest bewust voor een pand met een uitstraling en sfeer dat bij hun past, waarbij de stijlvastheid en de geschiedenis van een monument als zeer waardevol wordt ervaren.

Zwakten

De historische uitvalswegen en oorspronkelijke bebouwing daaraan zijn verloren gegaan en daardoor ontbreekt een duidelijke structuur en identiteit. Dit is bijvoorbeeld terug te zien in de omgeving van het station, dat niet in logische verbinding staat met het centrum. En het centrum niet in logische verbinding met Stadsoevers. De openbare ruimte wordt niet positief beoordeeld en ook de binnenstad wordt niet als aantrekkelijk beleefd.

Het autobezit van de Roosendalers is relatief hoog. Dit heeft zijn weerslag op de openbare ruimte en de parkeerdruk in bepaalde wijken. Ook de ligging van de sporen bepalen voor een groot deel de ruimtelijke opbouw van Roosendaal.

Sterkten	Zwakten
• Natuurpoorten Visdonk en Wouwse Plantage • Veel rijks- en gemeentelijke monumenten • Aantal karakteristieke wederopbouwgebieden • Veel plantsoengroen • Relatief grote afstand overlastgevende bronnen tot Natura 2000-gebieden en gunstige ligging ten opzichte van meest voorkomende windrichting	• Weinig groengebieden (6% t.o.v. 12% gem. landelijk) • Roosendaler is niet trots op de geschiedenis • De stad Roosendaal is op diverse plekken wat fragmentarisch opgebouwd, waardoor het mooie dat de stad biedt, soms ook wat verbleekt. • Aantal intensieve veehouderijen • Tuinbouw leidt tot plastificeren van het landschap • Rommelige en tijdelijke huisvesting voor arbeidsmigranten • Hoge zandgronden leiden tot verdroging • Onvoldoende capaciteit voor onderhoud plantsoenen

Kansen

Er zijn geen specifieke trends of ontwikkelingen die op het vlak van natuur en omgevingskwaliteit kansen bieden.

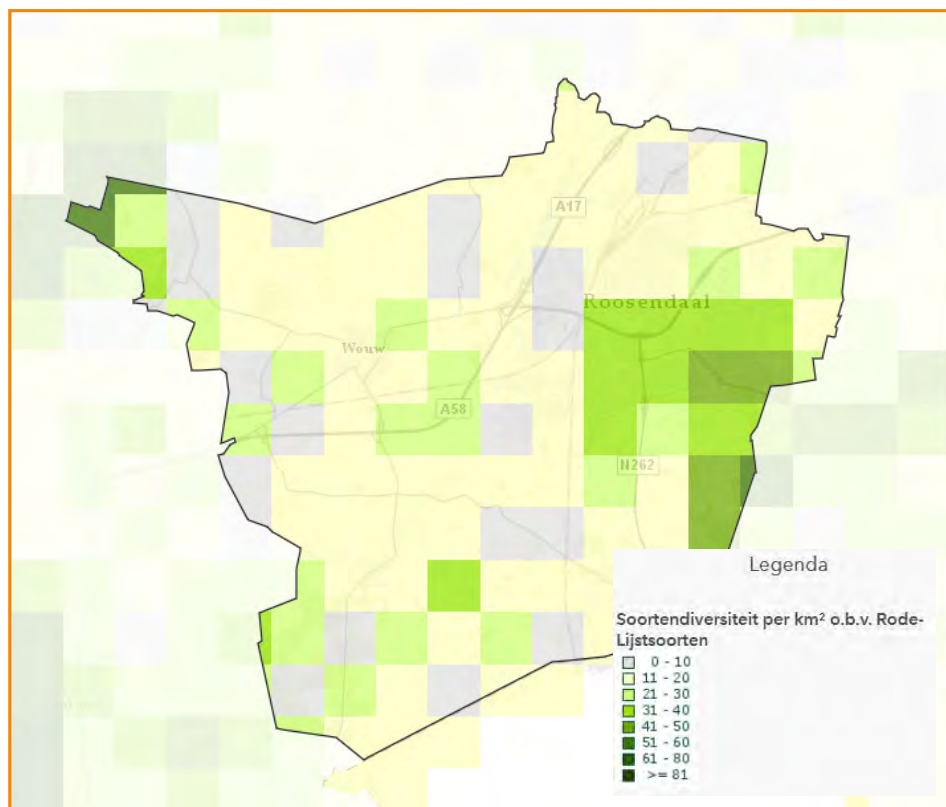
Bedreigingen

Bedreigingen zien we in de toenemende druk op de kwaliteit van de leefomgeving, bijvoorbeeld in Visdonk waar dit een bedreiging vormt voor de natuur. Ook zien we een toenemende mate van verontreiniging nabij drinkwaterbronnen.

Rode Lijstsoorten

De rode-lijstsoorten zijn de zeven belangrijkste en best onderzochte soortgroepen (vaatplanten, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en vogels).

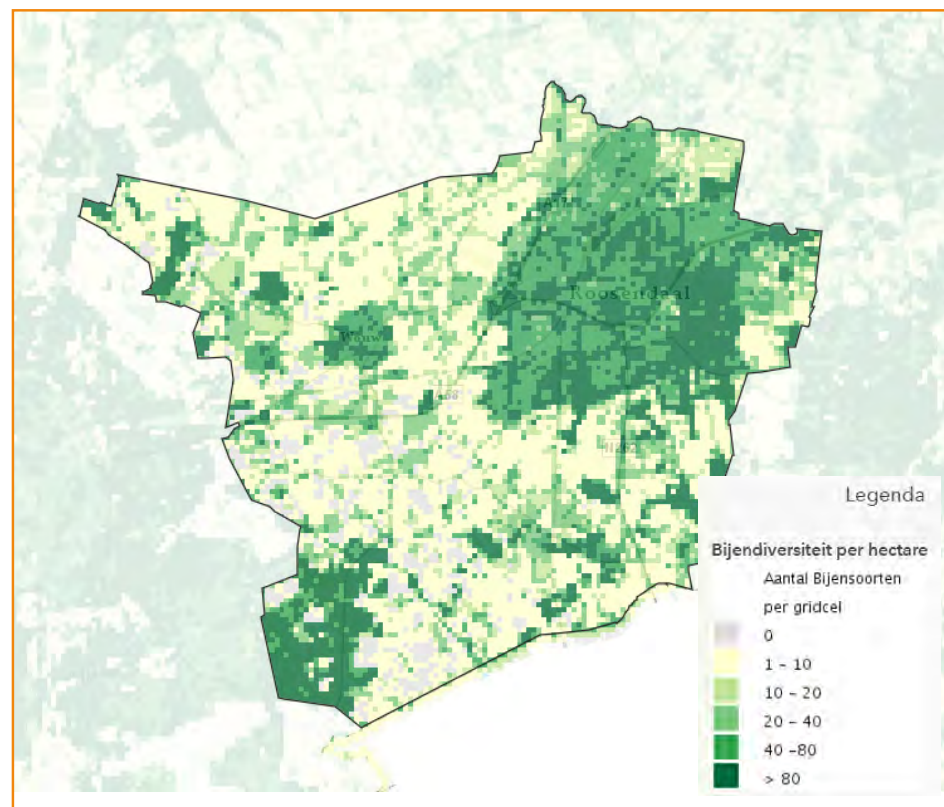
In de kaart is een geschatte hoeveelheid van het aantal soorten per vierkante kilometer weergegeven. [Klik op het kaartje voor de interactieve kaart.](#)



[aantal soorten per KM2](#)

Bijensoorten

[Klik op het kaartje voor de interactieve kaart.](#)



[Aantal soorten per hectare](#)

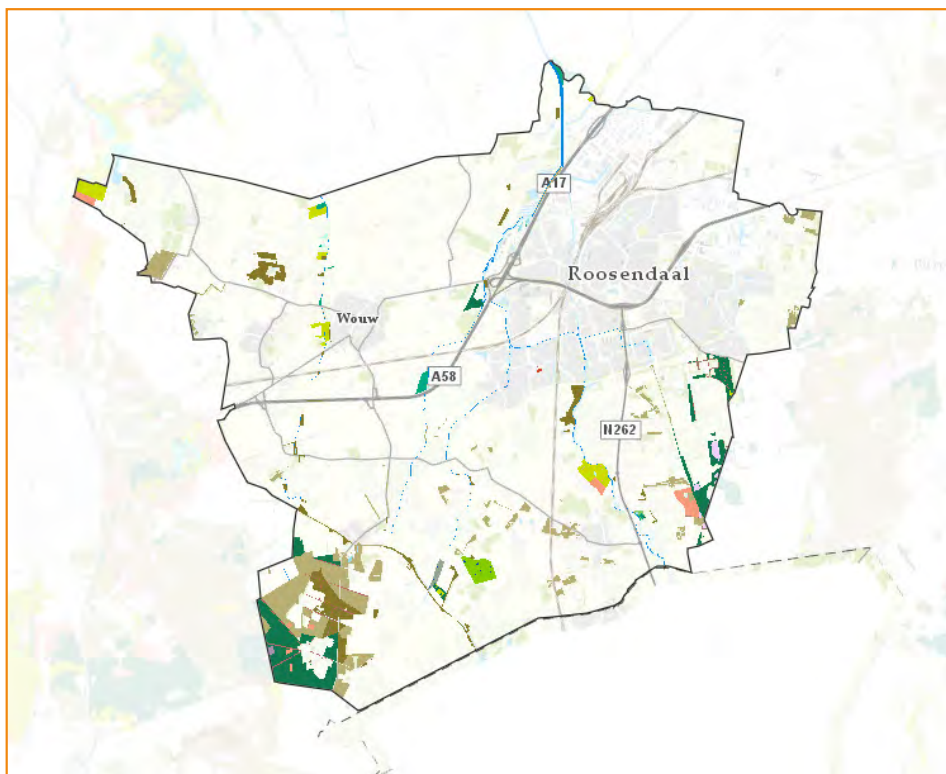
Natuurpoorten

Brabantse Natuurpoorten zijn dé startpunten voor een fiets- of wandeltocht door de Brabantse natuur. Natuurpoorten zijn gelegen aan prachtige natuurgebieden door de hele provincie. Er staat altijd een horecapunt, leuke fiets- en wandelroutes, voldoende parkeergelegenheid en informatie over de natuur en de routes. Het netwerk van Brabantse Natuurpoorten is een initiatief van de provincie Noord-Brabant.

- Natuurpoort landgoed Visdonk
- Natuurpoort Wouwse Plantage

Natuurbeheerplan provincie

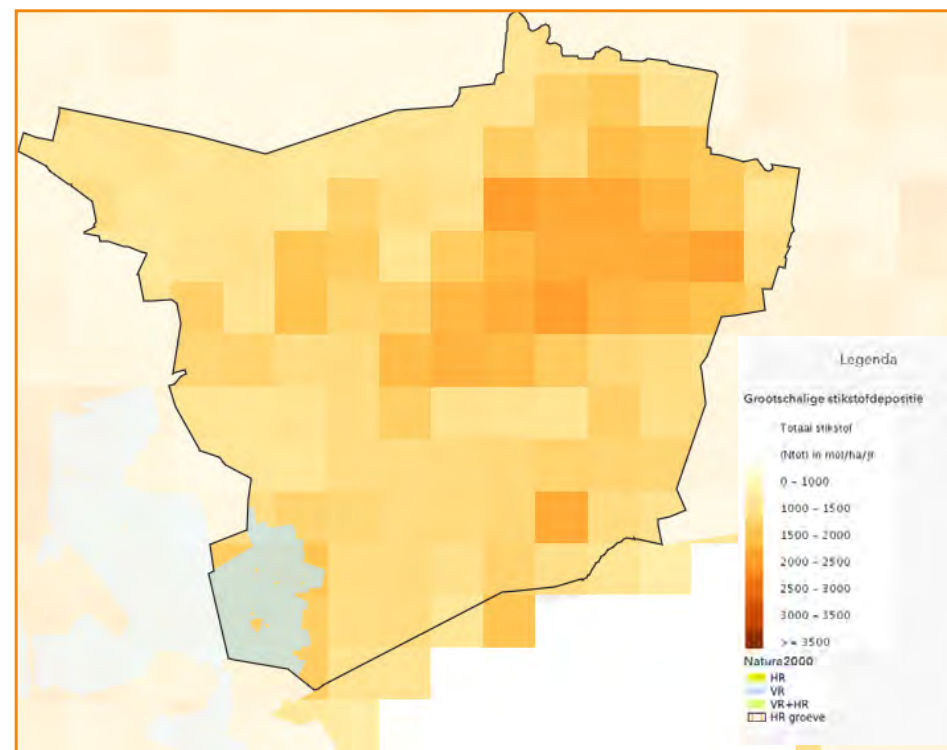
Klik op het kaartje voor de interactieve kaart.



Natura 2000 en stikstofdepositie

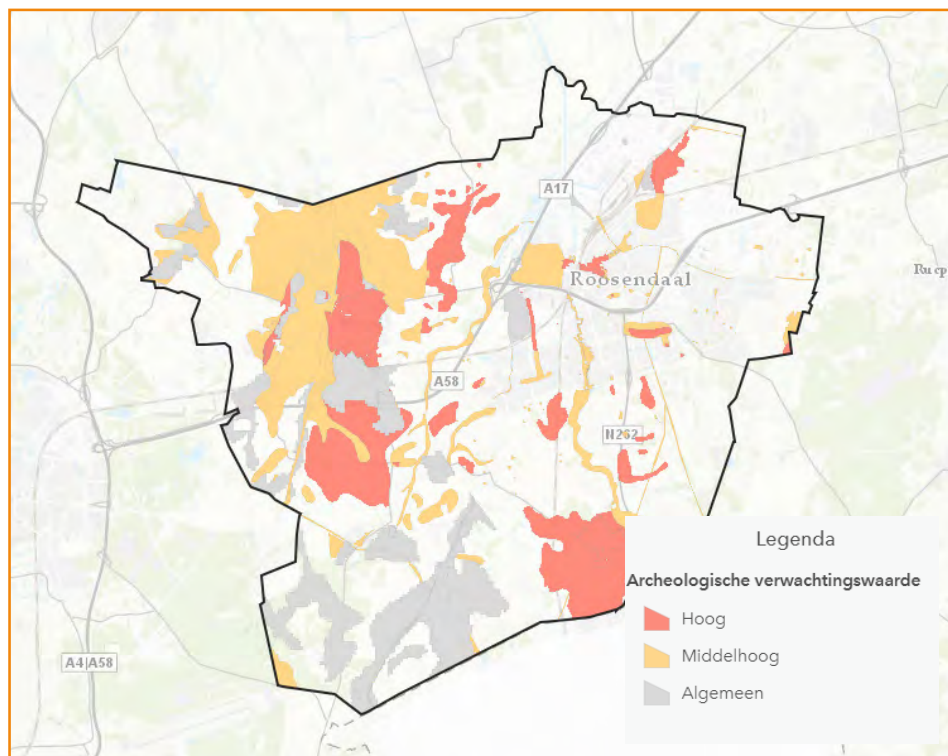
In deze kaart is de jaarlijkse stikstofdepositie weergegeven per hectare in combinatie met de Natura 2000 gebieden. Natura 2000 gebieden bestaan uit vogelrichtlijngebieden (VR) en habitatrictlijngebieden (HR). Op de kaart is te zien dat op het grondgebied van Roosendaal aan de zuidwestzijde een vogelrichtlijngebied is aangewezen.

Klik op het kaartje voor de interactieve kaart.



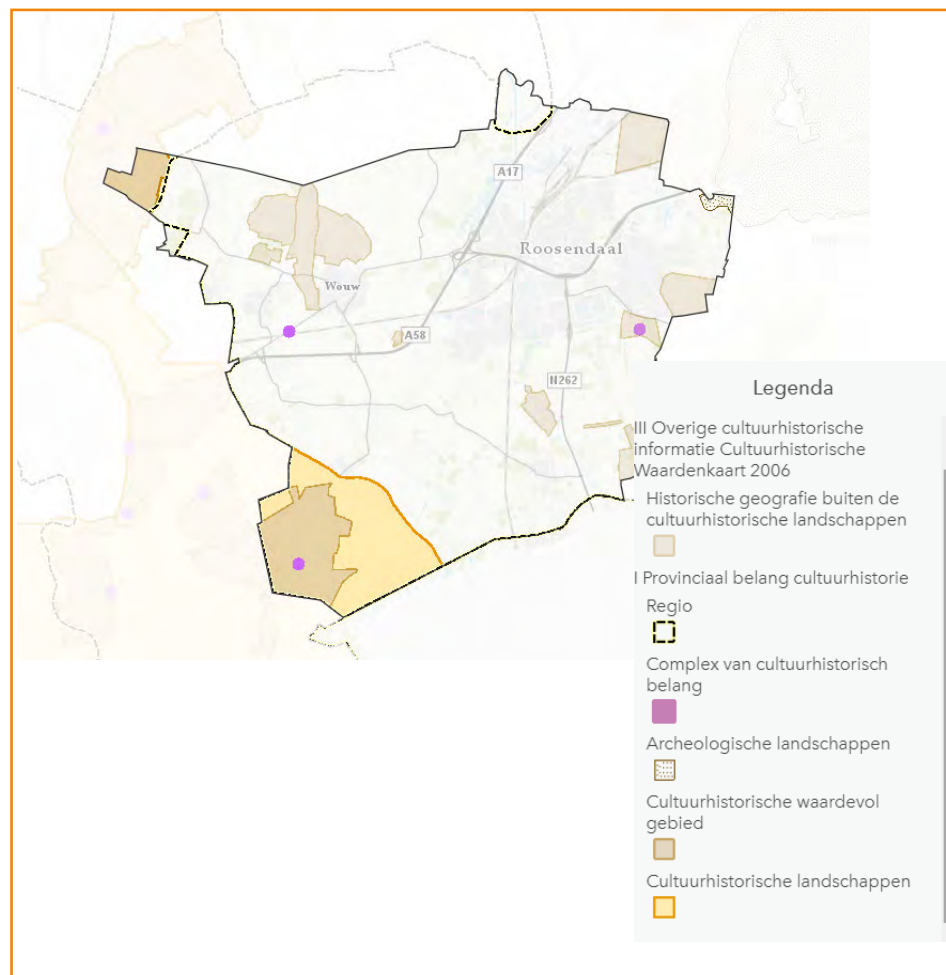
Archeologische verwachting

Klik op het kaartje voor de interactieve kaart.



Cultuurhistorische waardenkaart Provincie

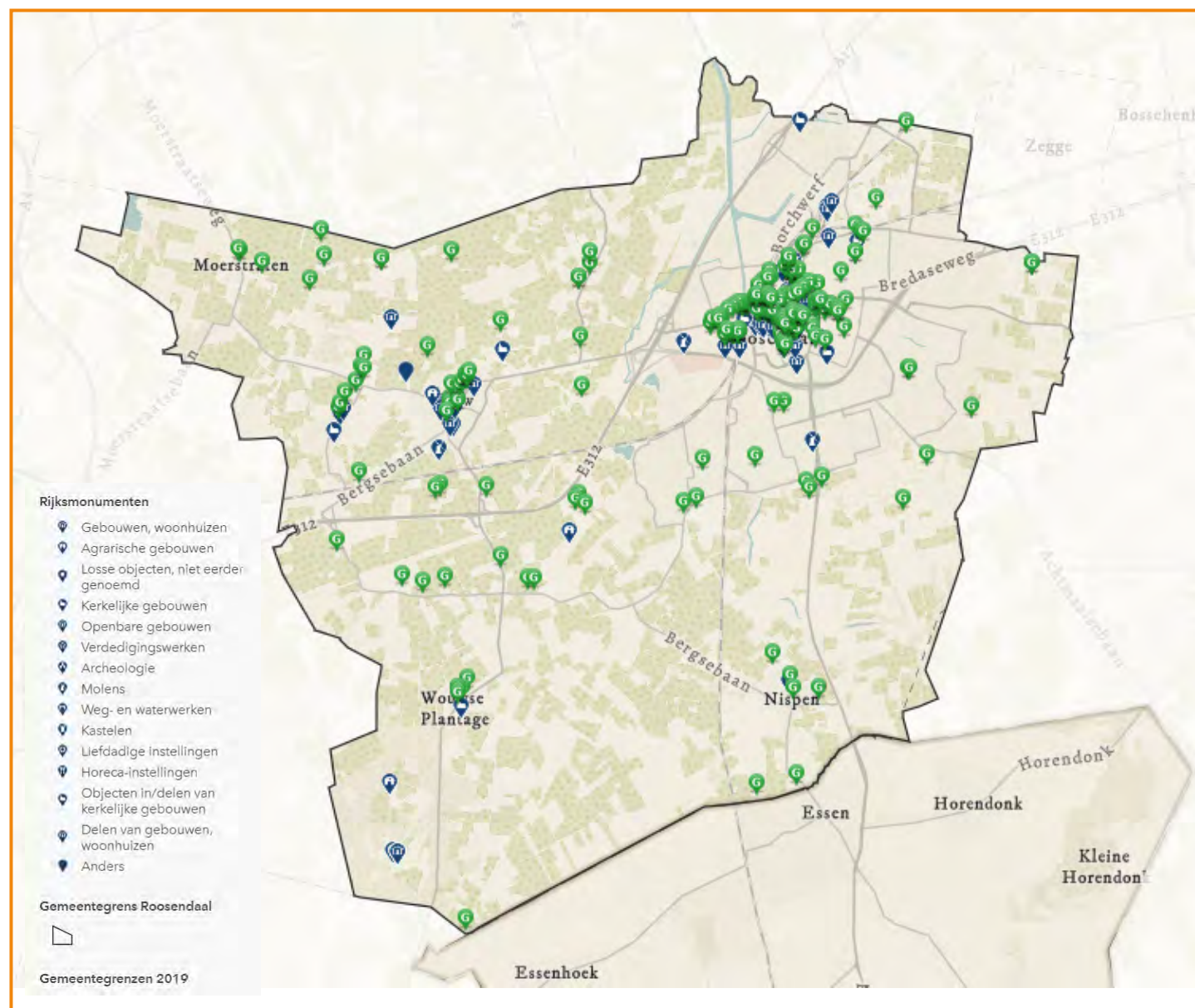
Klik op het kaartje voor de interactieve kaart.



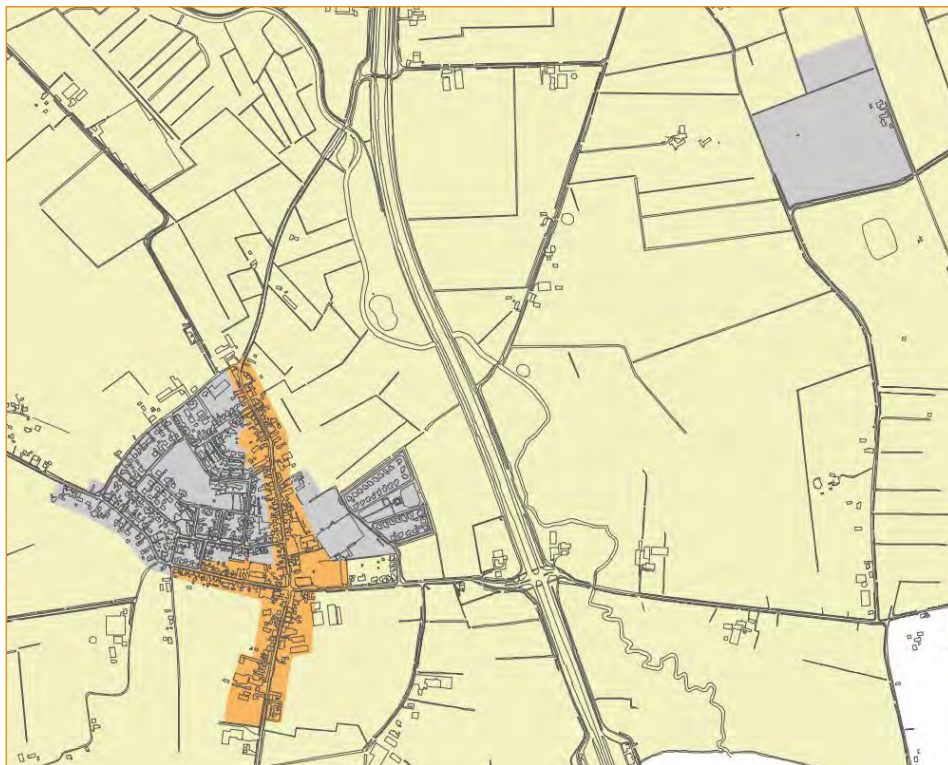
Monumenten

Gemeentelijke en rijksmonumenten

Klik op het kaartje voor de interactieve kaart met monumenten.



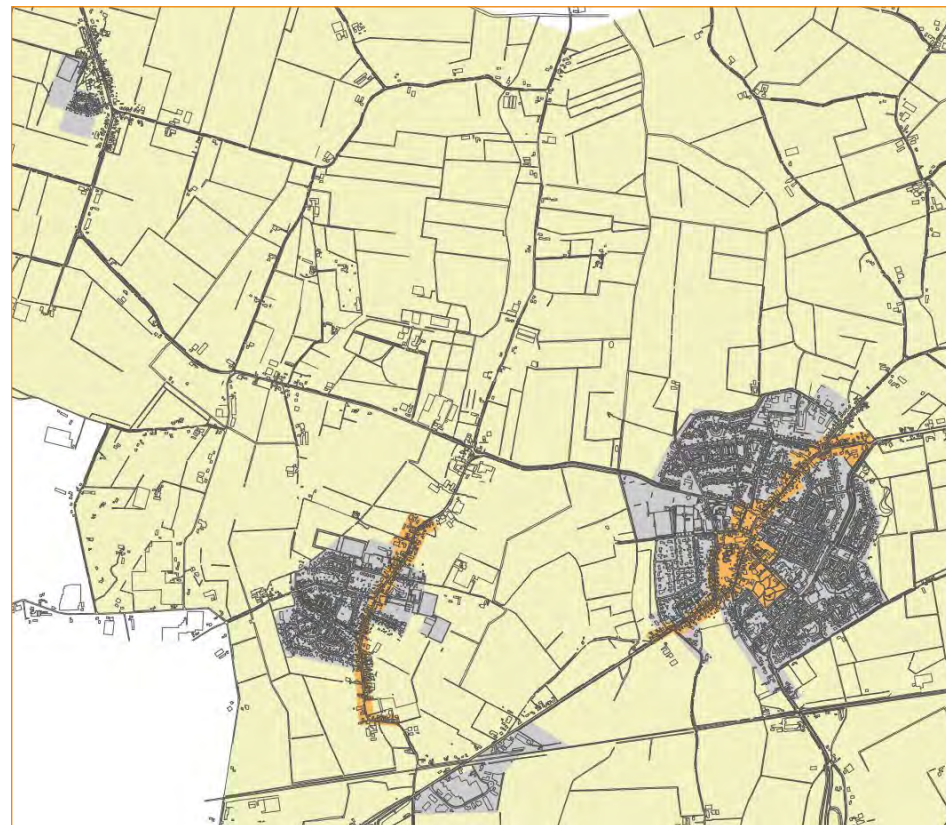
Welstandsniveaukaart Nispen



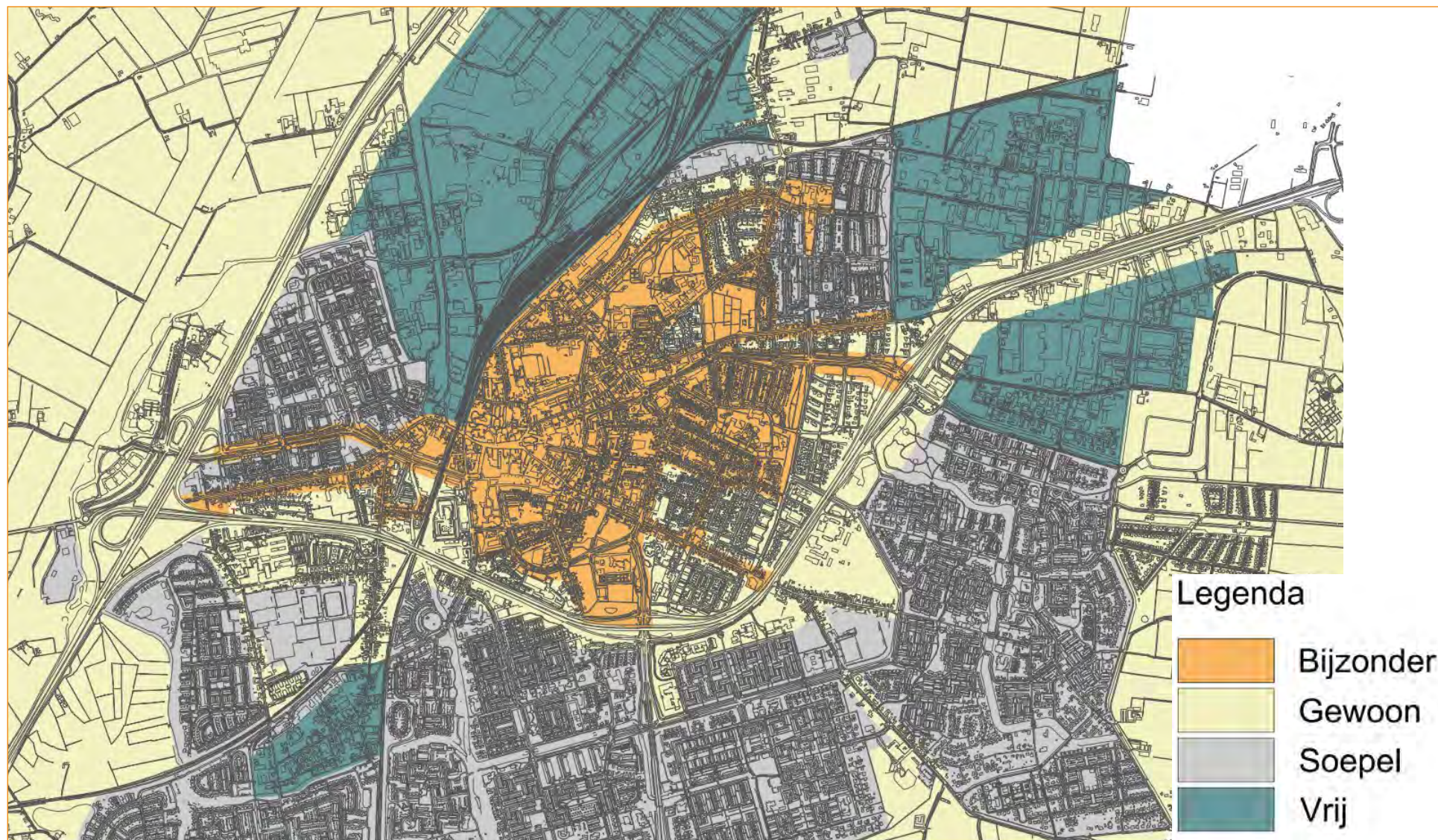
Legenda



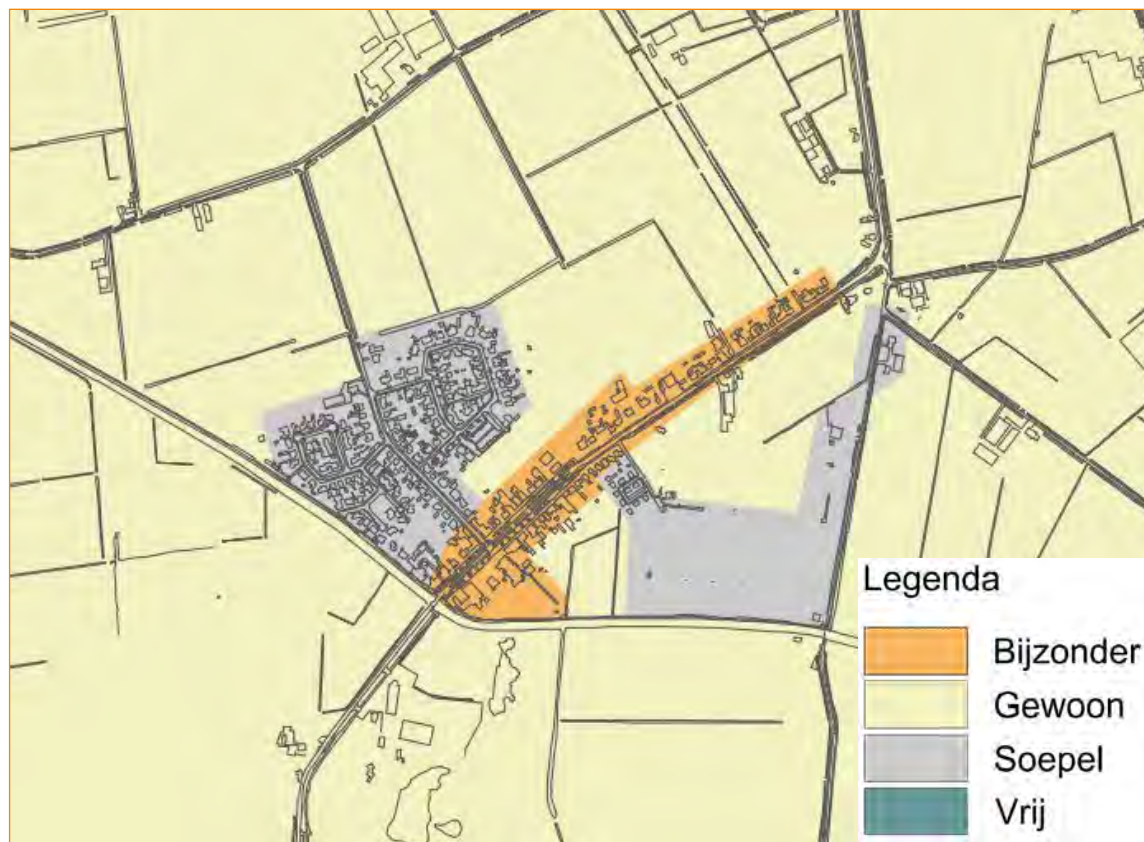
Welstandsniveaukaart Wouw



Welstandsniveaukaart Roosendaal

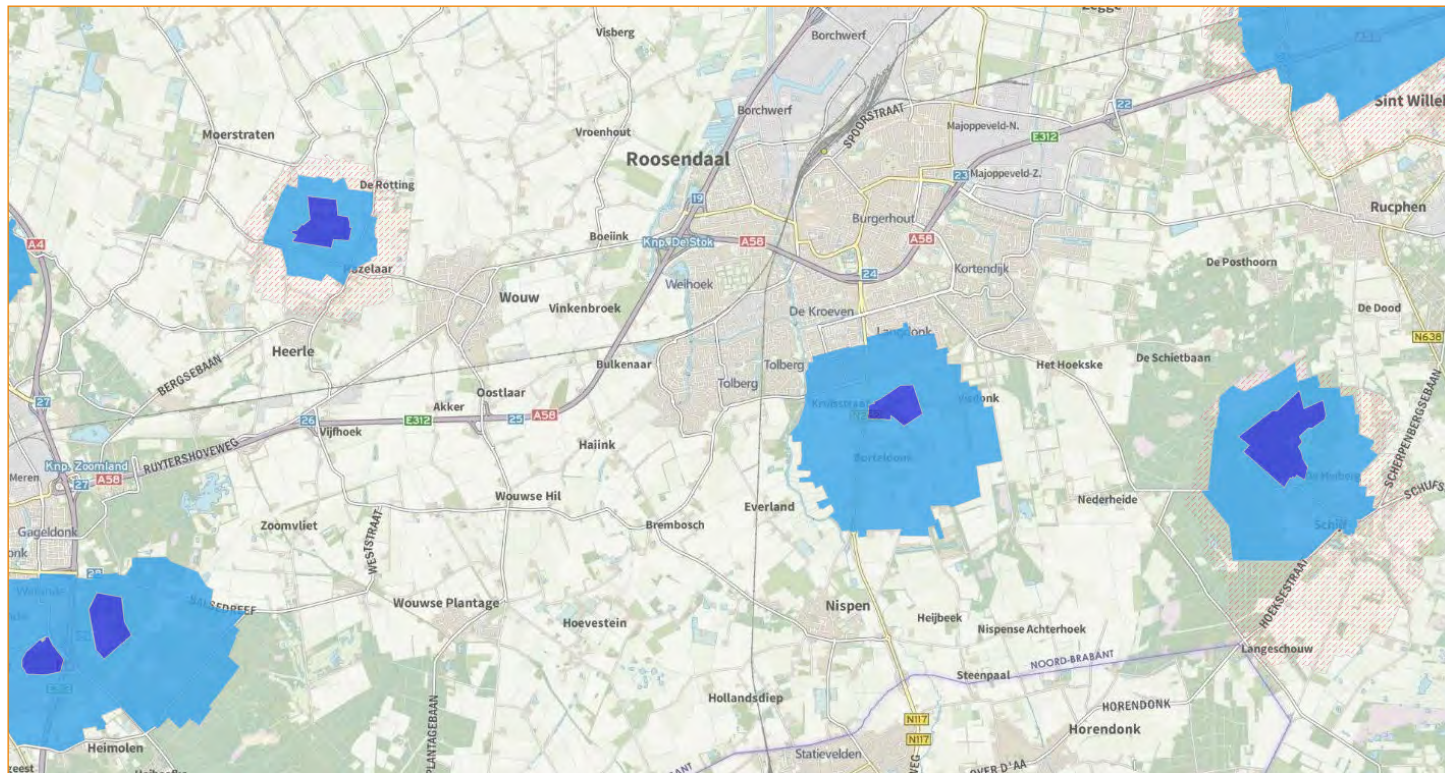


Welstandsniveaukaart Roosendaal



Drinkwater | Waterkwaliteit

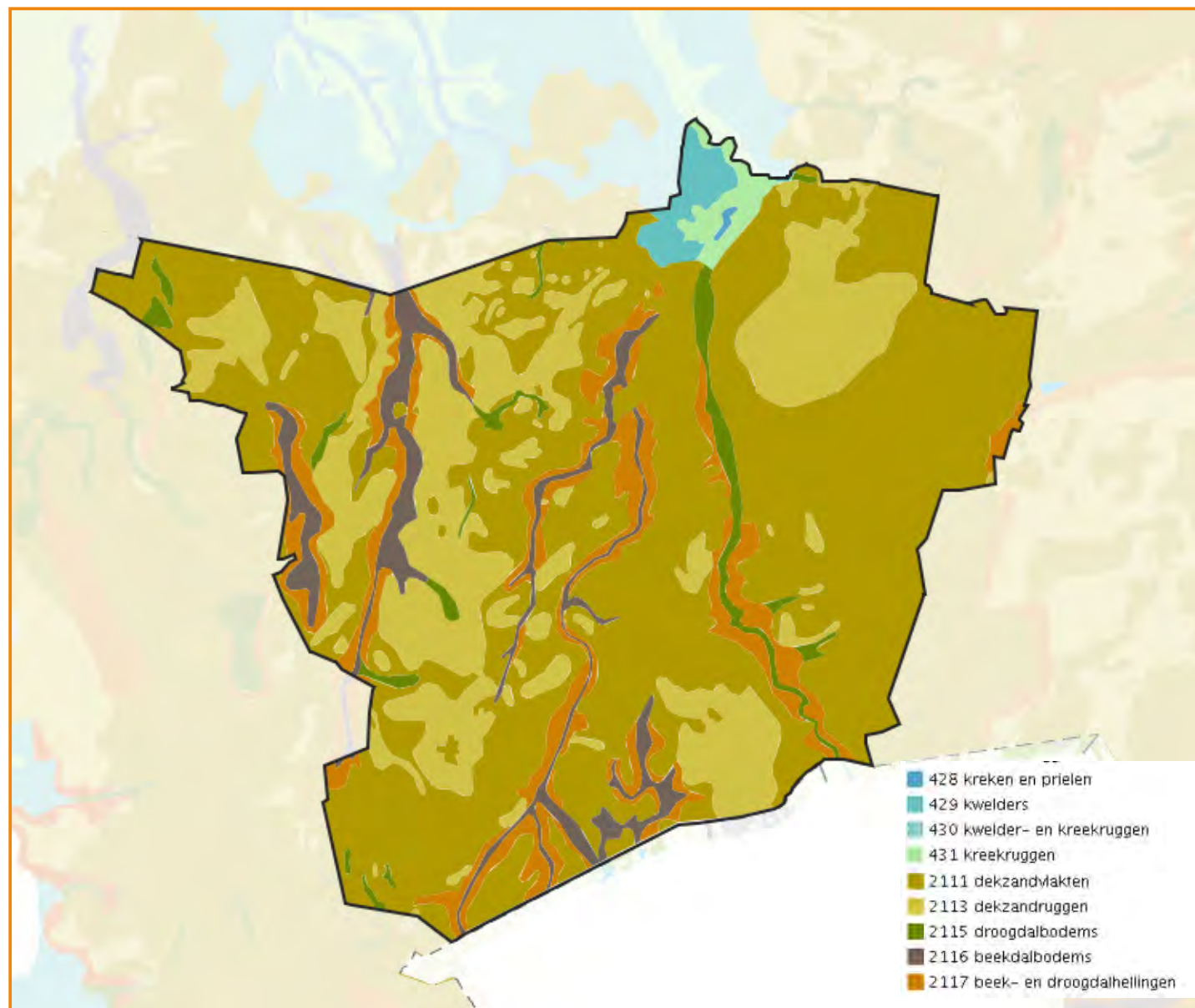
Score voor schoon drinkwater en waterkwaliteit bedraagt 87 (max score 100). De score van het landelijke gemiddelde bedraagt 68.



Grondwaterbeschermingsgebied rondom bronnen voor drinkwater

Waardevolle landschappen: Archeologische landschappen

Klik op het kaartje voor de interactieve kaart.

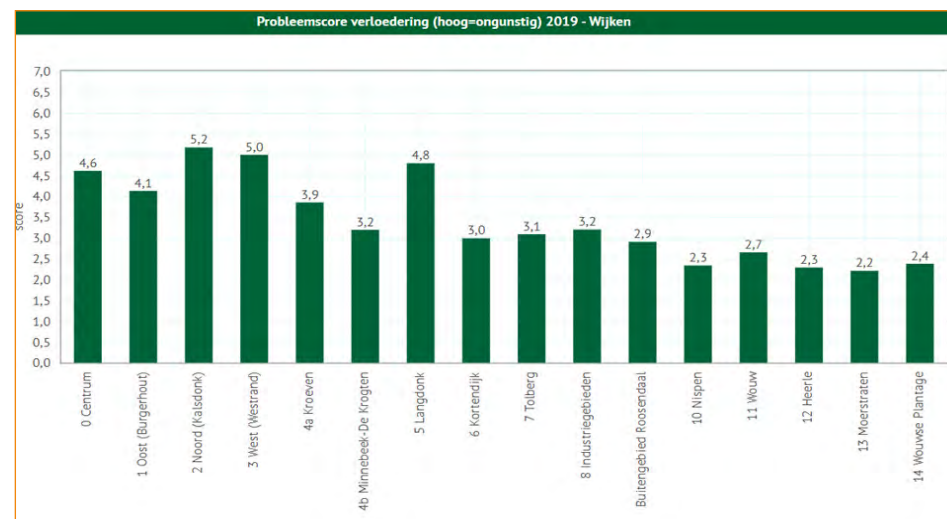


Rapportcijfers bewoners voor onderhoud

Er zijn geen grote verschillen tussen de wijken in de rapportcijfers van bewoners voor onderhoud.

	het openbare groen (rapportcijfer)	de verhardingen (rapportcijfer)
0 Centrum	6,1	5,5
1 Oost (Burgerhout)	5,9	5,4
2 Noord (Kalsdonk)	5,7	5,5
3 West (Westrand)	5,4	5,1
4a Kroeven	6,2	5,7
4b Minnebeek-De Krogt...	5,6	5,7
5 Langdonk	5,9	5,9
6 Kortendijk	5,8	6,2
7 Tolberg	6,1	6,3
8 Industriegebieden	5,0	4,9
Buitengebied Roosendaal	5,4	5,6
10 Nispen	5,9	6,3
11 Wouw	5,3	5,2
12 Heerle	5,8	5,6
13 Moerstraten	5,6	5,2
14 Wouwse Plantage	5,6	5,5

Probleemscore verloedering



Probleemscore van 0 (zeer gunstig) tot 10 (zeer ongunstig) gebaseerd op de mate waarin bekladding van muren/gebouwen, vernieling telefooncellen/bushokjes, rommel op straat en hondenpoep volgens bewoners voorkomen in de buurt. Deze score is in de wijk Noord (Kalsdonk) het meest ongunstig en in het dorp Moerstraten het meest gunstig.

Meldingen over de woonomgeving

	'grijs' (per 100 woningen)	'groen' (per 100 woningen)	vervuiling (per 100 woningen)	verlichting (per 100 woningen)	overig (per 100 woningen)
0 Centrum	2,8	1,7	9,6	1,3	6,9
1 Oost (Burgerhout)	3,4	2,2	5,1	0,5	4,7
2 Noord (Kalsdonk)	2,9	3,1	10,0	0,7	5,0
3 West (Westrand)	2,9	4,1	10,7	0,8	4,7
4a Kroeven	2,4	3,3	6,4	0,7	4,3
4b Minnebeek-De Krog...	2,8	3,6	5,2	1,1	4,9
5 Langdonk	4,6	8,4	11,8	0,7	7,0
6 Kortendijk	3,2	6,3	5,1	0,8	6,1
7 Tolberg	2,4	4,2	3,4	0,8	4,1
8 Industriegebieden	-	-	-	-	-
Buitengebied Roosendaal	-	-	-	-	-
10 Nispen	5,1	9,3	3,6	0,7	6,3
11 Wouw	3,5	2,8	2,7	0,7	5,2
12 Heerle	2,4	4,1	1,7	0,5	7,1
13 Moerstraten	2,4	3,0	1,2	1,2	6,2
14 Wouwse Plantage	3,9	3,5	3,6	1,2	2,7
Gemiddelde	3,0	4,1	6,7	0,8	5,3

Legenda

< 1,5

1,5 < 3,0

3,0 < 4,5

4,5 < 6,0

>= 6,0

Speciale waarden
- Niet van toepassing
Eenheid
meldingen
Bron
Gemeente Roosendaal

In bovenstaande tabel zie je de meldingen (per 100 woningen) die in het kalenderjaar zijn binnengekomen bij gemeente, met betrekking tot 'grijs' (bestrating), groenvoorzieningen, vervuiling, verlichting en overig (reiniging, markten, sportcomplexen, speelvoorzieningen, afwatering en riolen, begraafplaatsen, fauna, bossen en natuur, straatmeubilair, verkeer, waterlopen en grondwater). In de categorie "verlichting" zijn voor elke wijk maar weinig meldingen. In de categorie "vervuiling" is te zien dat in de dorpen er minder meldingen zijn dan in andere wijken als Langdonk, West en Noord. Dat komt overeen met de conclusies uit voorgaande grafieken over vervuiling en verloedering.

Klimaat & energie

Subthema's

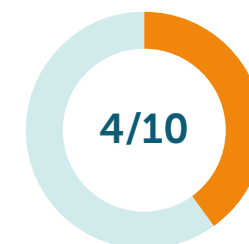
CO2-uitstoot

Wateroverlast

Hitte en droogte

Duurzame energie

Beoordeling



De stand van zaken op vlak van klimaat en energie beoordelen we in Roosendaal als slecht. We drukken dit in cijfer uit met een 4 op een schaal van 10. Hierbij is in verhouding tot de mondiale doelstellingen gekeken naar de hoeveelheid duurzame energieopwekking, CO2-uitstoot, wateroverlast en de impact van hitte en droogte.

Sterkten

Besparing en duurzame opwekking van energie zijn belangrijke onderdelen van de energietransitie. Roosendaal scoort relatief goed op het gebied van duurzame energie-opwekking. 14% van het totale energieverbruik is afkomstig uit hernieuwbare bronnen. In 2017 was 37,8% van het totaal bekende elektriciteitsgebruik van hernieuwbare bronnen. Wel vlakt, na een piek die samenhangt met het in gebruik nemen van het warmtenet en de aanleg van drie windmolens (ten westen van de A17), de groei van de duurzaam opgewekte energie af. Bij nieuwbouwprojecten is "aardgasloos bouwen" de norm.

Er is in Roosendaal alleen tijdens hittegolven op bepaalde plekken sprake van hittestress (het centrum is tijdens een hittegolf 1,6 tot 1,8 graden warmer dan het landelijk gebied). Wel zijn er minder mensen die vinden dat er voldoende plekken zijn voor verkoeling dan gemiddeld in West-Brabant.

Wateroverlast (water stroomt gebouw binnen) bij hevige neerslag is in Roosendaal geen groot probleem en de verwachting is dat dit zo blijft. Het percentage versteende oppervlakte in tuinen is 38%. Waterhinder (water blijft langere tijd op straat staan) komt wel in toenemende mate voor bij hevige neerslag, onder andere op bedrijventerreinen. Roosendaal scoort goed op het beperken van de hoeveelheid huishoudelijk afval per inwoner.

Zwakten

Net als Nederland als geheel, blijft Roosendaal sterk achter bij de doelstellingen uit het Klimaatakkoord: vrijwel CO₂-neutraal in 2050, 25% reductie CO₂-uitstoot t.o.v. 1990 in 2020.

De totale CO₂-uitstoot in Roosendaal is tussen 2013 en 2017 met slechts 5,5% afgenomen (van 547.600 naar 517.300 ton). 48% van de uitstoot komt voor rekening van de gebouwde omgeving, 30% van verkeer en vervoer, 15% van industrie en 7% van de landbouw.

De uitstoot van de gebouwde omgeving (wonen, bedrijven en kantoren) neemt sinds 2014 weer toe. Die toename komt geheel voor rekening van bedrijven; de uitstoot van woningen en kantoren nam juist af. De uitstoot van overige broeikasgassen, met name methaan, nam de afgelopen jaren iets toe (van een kleine 76.000 naar bijna 78.000 ton). Dit komt vooral voor door de landbouw.

Sterkten	Zwakten
• Geen sprake van wateroverlast • CO₂-uitstoot woningen en overheid neemt af • Een piek in duurzame energie-opwekking • Beperkt sprake van hittestress • Weinig huishoudelijk afval per inwoner	• CO₂-uitstoot daalt niet snel genoeg • Totale CO₂-uitstoot gebouwde omgeving neemt toe • Groei duurzaam opgewekte energie stakt • Steeds vaker sprake van waterhinder

Waterhinder (water blijft langere tijd op straat staan) komt in toenemende mate voor bij hevige neerslag, onder andere op bedrijventerreinen, maar er is geen sprake van wateroverlast.

Kansen

Inwoners, bestuurders en bedrijven zijn zich steeds meer bewust van het belang van duurzaamheid. De groeiende markt biedt ruimte voor innovatie en leidt tot schaalvoordelen voor duurzame maatregelen en producten, waardoor die per stuk goedkoper worden. Er is in het buitengebied ruimte om tot 75 ha zonneweides aan te leggen, ook is "zon-op-dak" overal toegestaan, mits het onderliggende elektriciteitsnetwerk dit aankan. Met name de vele bedrijfspanden hebben veel dakoppervlak dat zich hier in potentie goed voor leent, maar dit is nog onbenut.

Bedreigingen

De toenemende periodes van droogte zorgen voor problemen voor de landbouw, met name op de zandgronden in het hogere (zuidelijke) deel van de gemeente.

De tegenstellingen tussen arm en rijk worden groter. Een groot deel van de doelgroep voert geen duurzaamheidsmaatregelen door vanwege de kosten. Het deel van de doelgroep die de duurzaamheidsmaatregelen wel kan doorvoeren, profiteert van de (langere termijn-)voordelen. Hierdoor dreigt de tegenstelling zich nog verder te vergroten.

Ook vergrijzing vormt een bedreiging. Gemiddeld richten ouderen zich minder op de toekomst. Zij voeren dan ook geen of minder duurzaamheidsmaatregelen door.

Uitstoot broeikasgassen

Klik op de afbeeldingen voor meer informatie.

Totaal bekende CO₂ uitstoot
ton



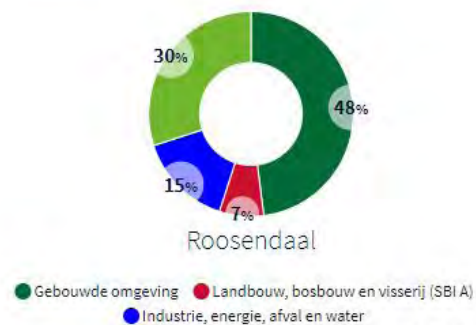
Klimaatmonitor | 2013 - 2017

Totaal uitstoot overige broeikasgassen (CO₂-eq.)
ton



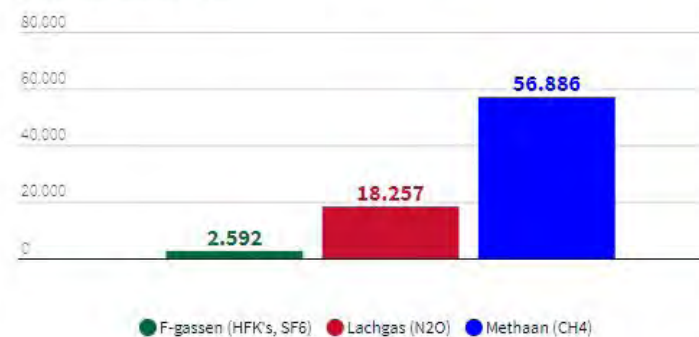
Klimaatmonitor | 2010 - 2016

CO₂ uitstoot per hoofdsector



Klimaatmonitor | 2017

Uitstoot overige broeikasgassen
Roosendaal, ton



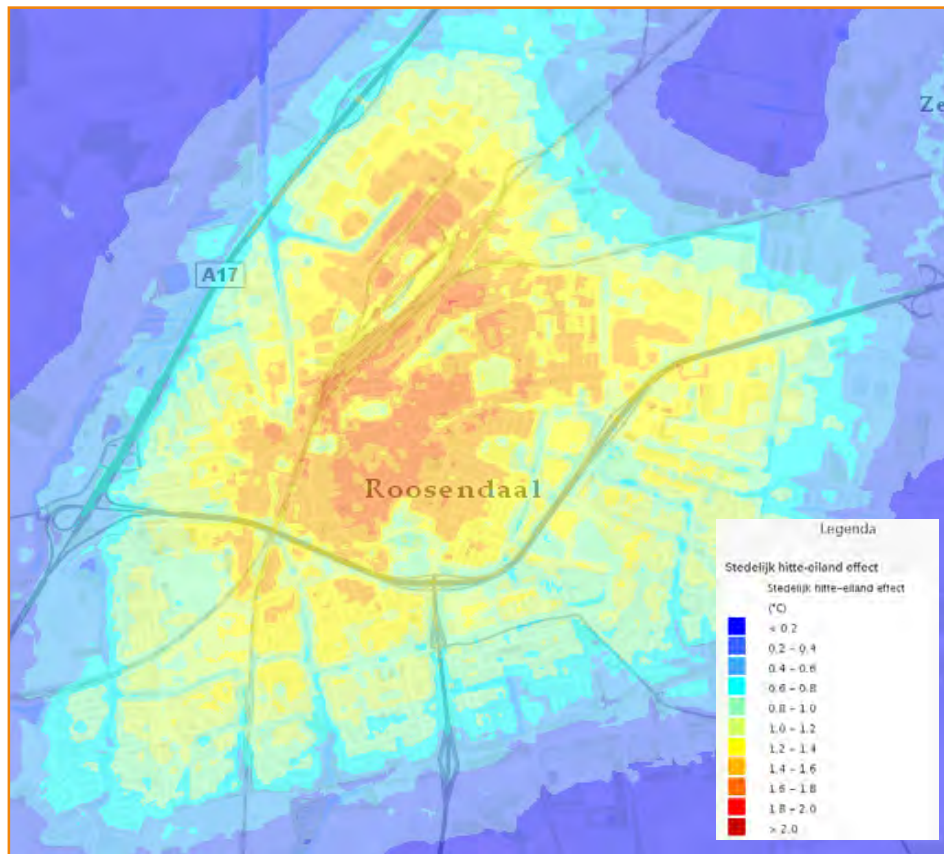
Klimaatmonitor | 2016



Conceptkaart, Centraal Stelsel, overzicht water op straat bij bui 10 (bui 10, herhalingsstijd bui 1x per 10 jaar) (Bron: GRP 2020-2023)

Stedelijk hitte-eiland effect

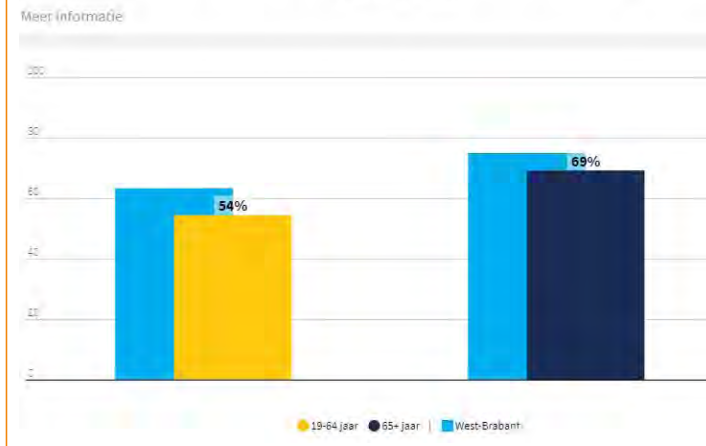
Klik op het kaartje voor de interactieve kaart.



Groen in Roosendaal

Vindt dat de buurt voldoende plekken voor verkoeling heeft

Roosendaal, %

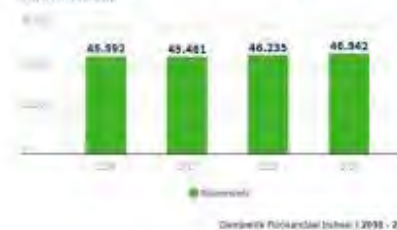


Bron Brabantse Omgevingsscan

Klik op de afbeelding voor meer informatie.

Groen in de gemeente Roosendaal

Het aantal bomen in beheer van de gemeente Roosendaal



Het percentage versteende oppervlakte in tuinen in Roosendaal

38%
Roosendaal

Debra (Roosendaal) | 2018

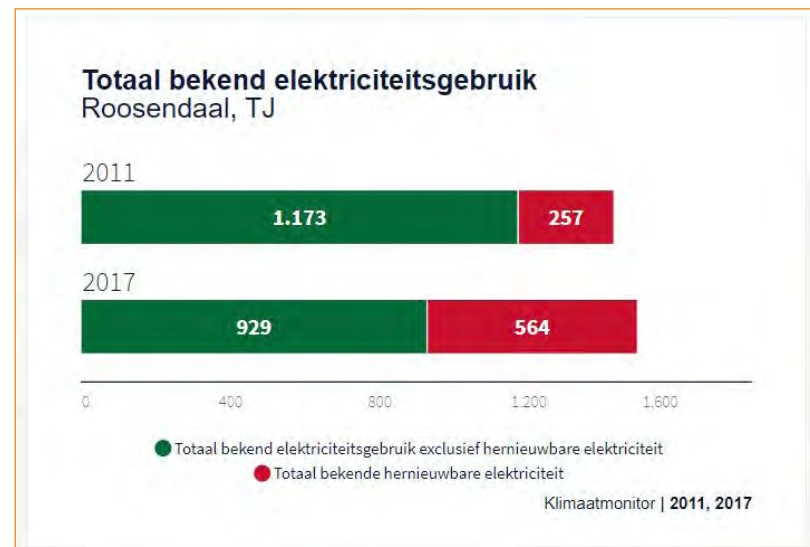
Oppervlakte park en plantsoen

116
hectare
Roosendaal

CBS | 2019

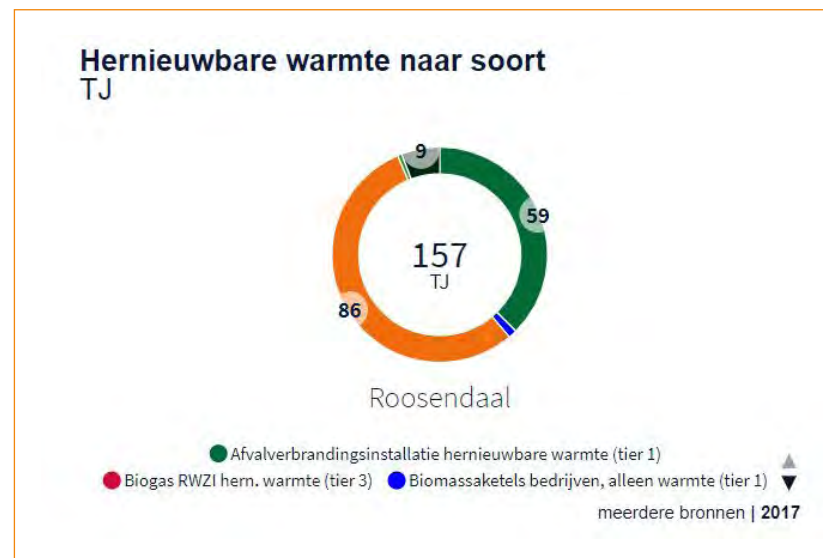
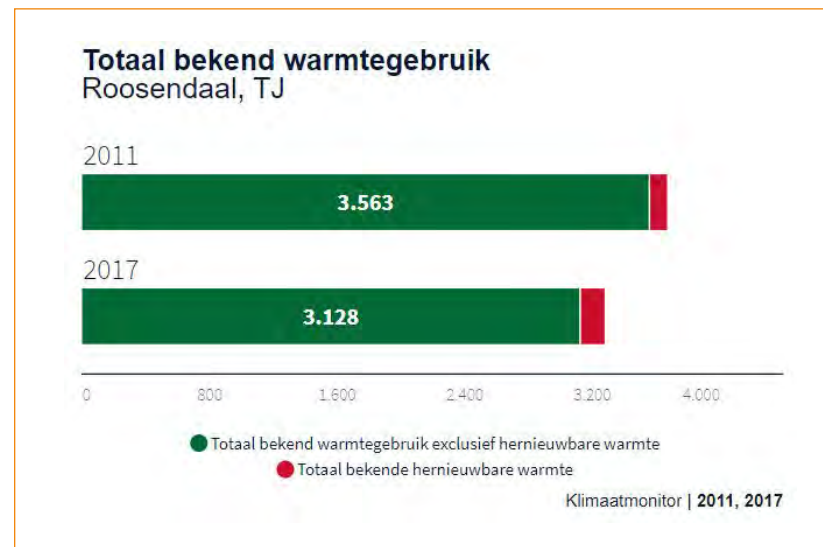
Hernieuwbare elektriciteit

Klik op de afbeelding voor meer informatie.

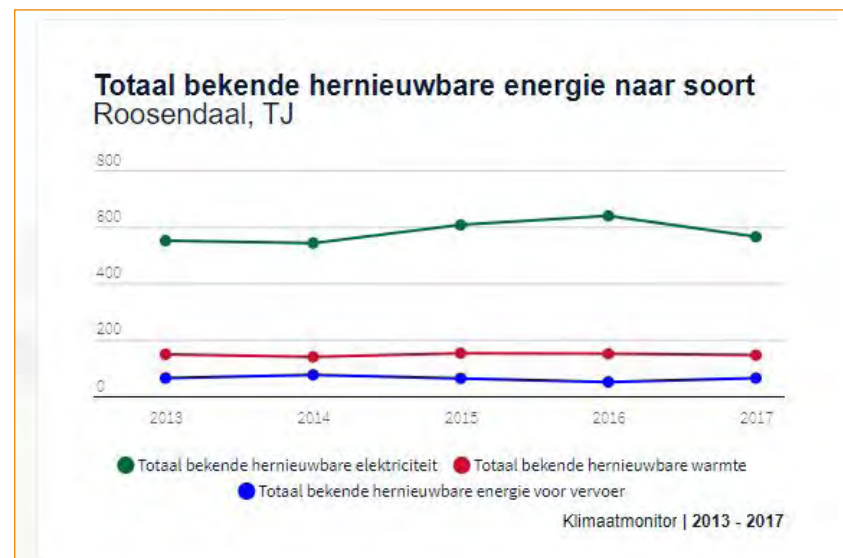
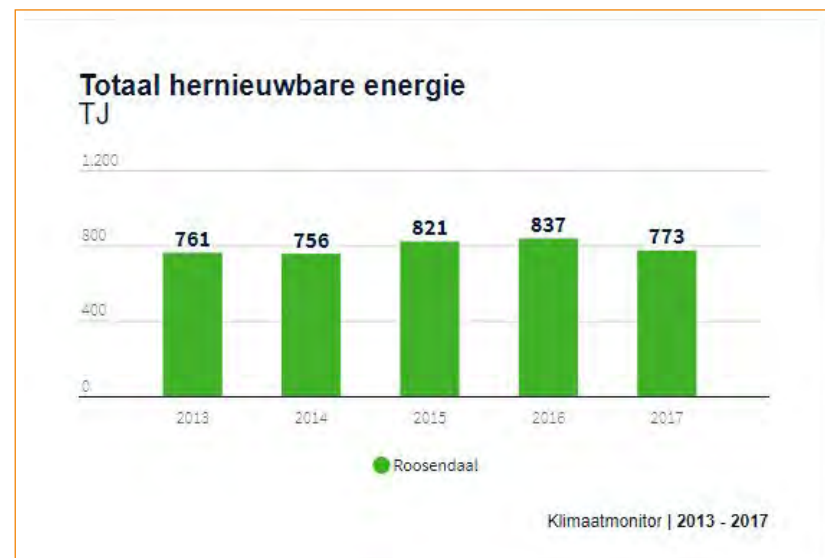


Hernieuwbare warmte

Klik op de afbeelding voor meer informatie.

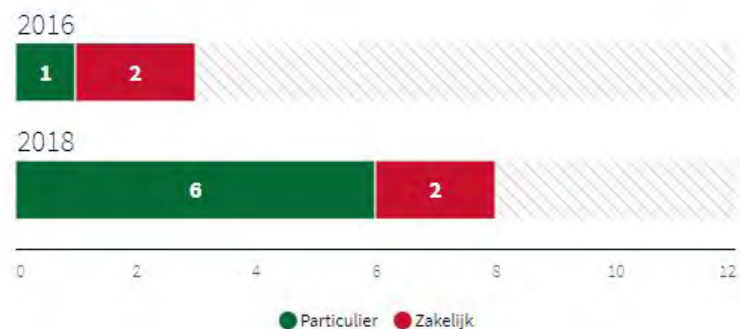


Hernieuwbare energie



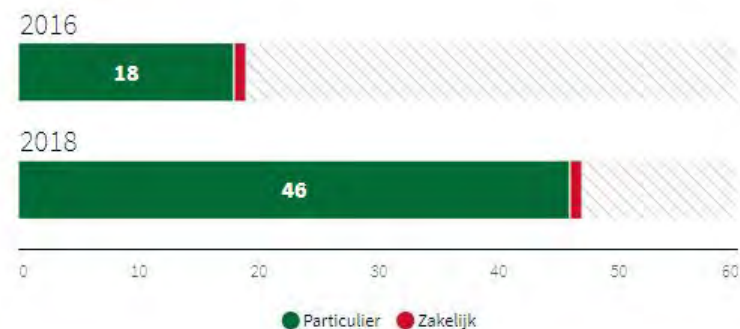
Verleende ISDE-subsidies

Verleende ISDE-subsidies voor biomassaketels aantal



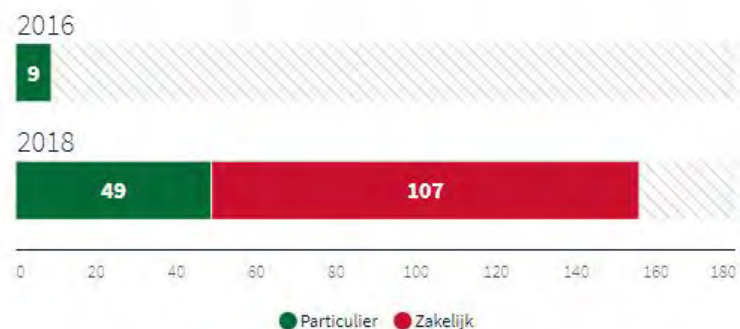
RVO ISDE | Roosendaal

Verleende ISDE-subsidies voor pelletkachels aantal



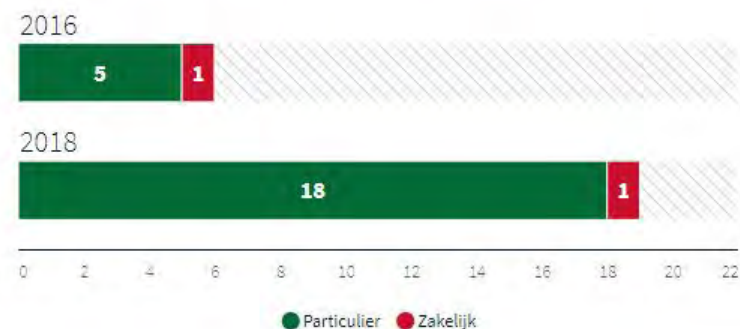
RVO ISDE | Roosendaal

Verleende ISDE-subsidies voor warmtepompen aantal



RVO ISDE | Roosendaal

Verleende ISDE-subsidies voor zonneboilers aantal



RVO ISDE | Roosendaal



Wonen & voorzieningen

Subthema's

Woningaanbod

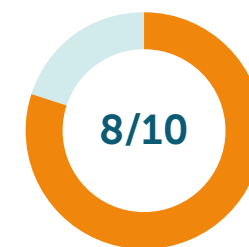
Voorzieningen

Sport- en
recreatievoorzieningen

Cultuur en evenementen

Winkelaanbod

Beoordeling



Hierbij is gekeken naar kwantiteit en kwaliteit van het woningaanbod, voorzieningen, evenementen, recreatiemogelijkheden, het winkelaanbod en onderwijsvoorzieningen.

Sterkten

Het is aangenaam wonen in Roosendaal. Roosendaal heeft haar bewoners en bezoekers veel te bieden: wooncomfort, groen, ruimte, winkels en amusement. Er is voldoende gedifferentieerd aanbod van woningen en er zijn verschillende karakteristieke woonwijken met tevreden bewoners met verschillende leefstijlen. Het is een stad met talloze kleurrijke verenigingen, inwoners en ondernemers.

Bewoners beoordelen de kwaliteit van hun eigen woning met een 7,8 en woningen in de buurt met een 7,3. De stad herbergt verder mooie parken en buitengebieden. Als we kijken naar nabijheid van voorzieningen zoals scholen, speelplekken, supermarkten en eerstelijnszorg is alles binnen 700 meter van een huishouden aanwezig.

Er is ook een goede spreiding van goede onderwijsinstellingen. Sinds een aantal jaar zijn er naast de MBO en MBO-plus opleidingen ook HBO-opleidingen in Roosendaal gevestigd. De Associate Degree-opleiding zorgt voor een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt én zorgt ervoor dat meer jongeren uit de stad en de regio hier hun opleiding volgen. Het onderwijs is sterk gespecialiseerd in opleidingen die aansluiten bij de bedrijfssectoren die in Roosendaal en West-Brabant groot zijn. Met name logistiek en zorg zijn speerpunten. Er is iets te kiezen in het middelbaar onderwijs en het basisonderwijs is ruim vertegenwoordigd op wijkniveau.

De stad heeft een hoog voorzieningenniveau en levendige wijkcentra. De voorzieningen worden door inwoners met een 7,0 als gemiddeld rapportcijfer gewaardeerd. Recreatief gezien is naast het buitengebied De Stok met o.a. Designer Outlet Roosendaal en Skydive een bovenregionale trekker (nu 2,5mln bezoekers). Hiernaast is Oostpoort/Oostplein een bijzondere perifere detailhandelslocaties. Ook heeft Roosendaal een sloepen- en jachthaven die volop kansen bieden voor recreatie en evenementen zoals De Draai en de Kermis trekken vele bezoekers. Binnen een uur rijden zijn er voldoende aanvullende voorzieningen in Breda, Antwerpen, Rotterdam. Roosendaal heeft cultuur, maar vooral ook amusement.

Het dagelijks (winkel)voorzieningsniveau is goed, boodschappen doen gaat hier prima. De binnenstad biedt nog steeds voldoende aanbod voor de lokale bevolking en trans-

Sterkten	Zwakten
• Voldoende gedifferentieerd en betaalbaar aanbod van woningen • Groene woonwijken • Woonomgeving wordt goed gewaardeerd • Goed aanbod en goed ruimtelijke verdeeld aanbod van voorzieningen, ook onderwijs • Recreatiemogelijkheden (o.a. in het buitengebied) • Grootchalige evenementen gericht op amusement en sport • Sterk verenigingsleven (sport en cultuur) • Openluchttheaters Nispen en Vrouwenhof • Bovenregionale voorzieningen zijn dichtbij in omliggende steden • Breed aanbod van kwalitatief goede sportaccommodaties en beweeggrotes in buitenruimte	• Weinig aanbod van voorzieningen voor jongeren • De aantrekkingskracht van de Binnenstad is beperkt • Weinig grote op cultuur gerichte evenementen • Energetische toestand woningen is E-D label • Weinig zichtbaar cultuurhistorisch erfgoed • Inrichting en opzet van sommige wijken voldoet niet meer aan de wensen van bewoners • Weinig ruimte voor beschut wonen

formeert op dit moment naar een meer diverse, leefbare binnenstad met een sterkere woonfunctie, evenementen en horeca.

In Roosendaal worden veel evenementen georganiseerd: groot en klein, binnen en buiten, in stad en de dorpen. Het brede evenementenaanbod wordt over het algemeen goed gewaardeerd. Over de gang van zaken rondom de organisatie van evenementen is men over het algemeen tevreden.

Zwakten

Het voorzieningenaanbod voor jongeren is voor verbetering vatbaar.

Inrichting en opzet van sommige wijken voldoet niet meer aan de wensen van bewoners. En ook is het woningaanbod zelf niet heel zuinig in energieverbruik.

De aantrekkingskracht en regionale functie van de binnenstad voor niet-dagelijkse producten is afgenomen. Winkelen kan beter op relatief korte afstand, in omliggende steden.

Als het gaat om evenementen zijn er de volgende aandachtspunten. Er is een zekere verzadiging te constateren, tegelijkertijd wordt meer ruimte gevraagd voor ontbrekende segmenten; en er is aandacht nodig voor de veiligheidsrisico's en de nadelige gevolgen, bijvoorbeeld voor de leefbaarheid.

Kansen

De belangrijkste trends en ontwikkelingen die op het vlak van wonen en voorzieningen kansen bieden zijn de lichte bevolkingsgroei tot 2040 en de toename in etnische diversiteit. Met de verwachte lichte bevolkingsgroei van ongeveer vijf procent tot 2030, kan worden volstaan met een beperkte uitbreiding van de woningvoorraad van zo'n 3.000 woningen. Roosendaal en de regio West-Brabant zijn een alternatief voor de overspannen woonmarkt in de zuidflank van de Randstad.

De verwachting is dat er voldoende woningen beschikbaar zullen komen voor jonge gezinnen, doordat ouderen zullen doorstromen naar kleinere woningen.

Bedreigingen

We voorzien een krapte op de Huizenmarkt van goedkopere kleinere woningen omdat zowel ouderen als starters zich op dit woningsegment oriënteren. De groep jongeren daalt, maar de groep ouderen stijgt nog harder.

Er ligt niet zozeer een kwantitatieve maar vooral een kwalitatieve uitdaging. Het aantal 1- en 2-persoonshuishoudens groeit. Woonwensen veranderen en er is noodzaak tot verduurzaming. Een aanzienlijk deel van de huidige woningvoorraad sluit niet meer aan bij de (toekomstige) wensen en behoeften van bewoners. Op wijkniveau bestaat een mismatch tussen vraag en aanbod wat betreft prijscategorie en type woning. Dit kan een negatief effect hebben op de prijzen van woningen en zorgen voor een neerwaarts effect. Het aanpassen van de bestaande woningvoorraad is daarom essentieel.

De bovengemiddelde vergrijzing in Roosendaal vormt een bedreiging. Het aantal ouderen zal sterk stijgen in Roosendaal: van 3.710 tachtigplussers in 2017 naar 7.555 in 2040 (Bevolkingsprognose.Brabant.nl). Voor deze groep moet wonen en zorg in hun vertrouwde buurt beschikbaar zijn. Dit terwijl de huidige woningen hier niet geschikt voor zijn. Innovatieve zorgconcepten, nieuwe woonvormen en voldoende voorzieningen (arts, apotheek en supermarkt) in de directe omgeving zijn belangrijke voorwaarden. We zien een verschuiving in woonwensen van ouderen, waarbij de voorkeur steeds meer uitgaat naar wonen in een levendige omgeving.

Daarnaast is er een toename van het aantal dak- en thuisloze jongeren, die hiermee een kansrijke start mislopen.

Wonen en voorzieningen Woningaanbod

Bouwwijze woning

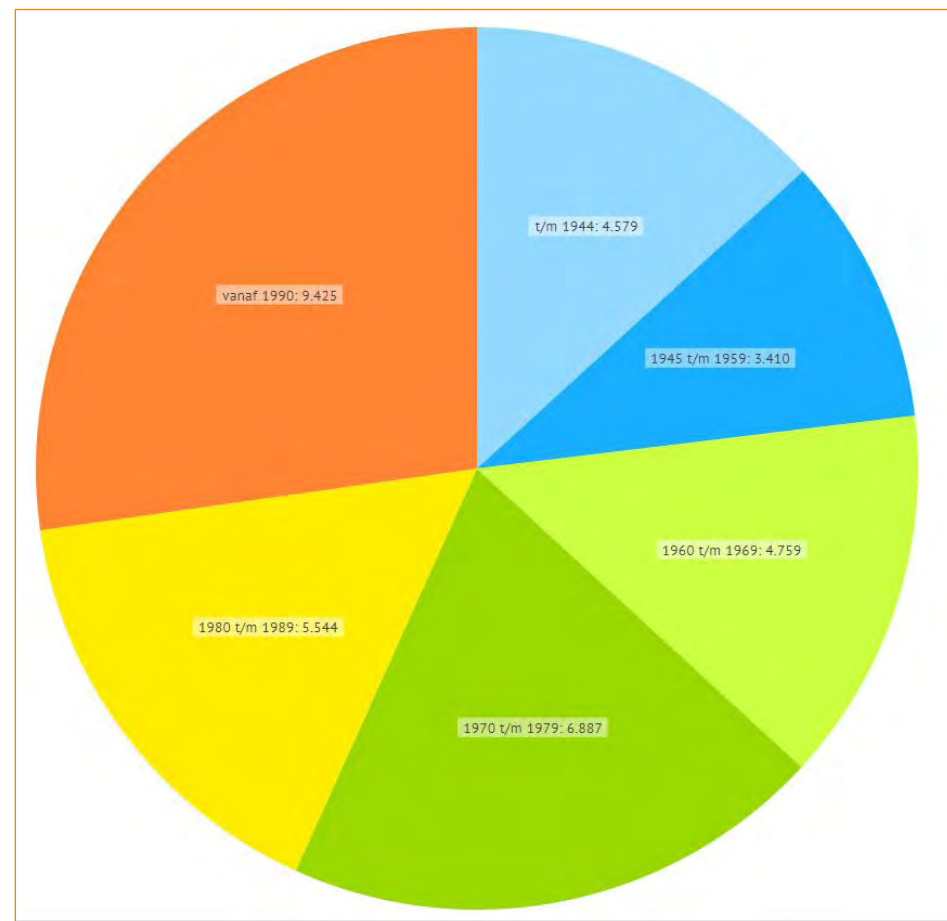
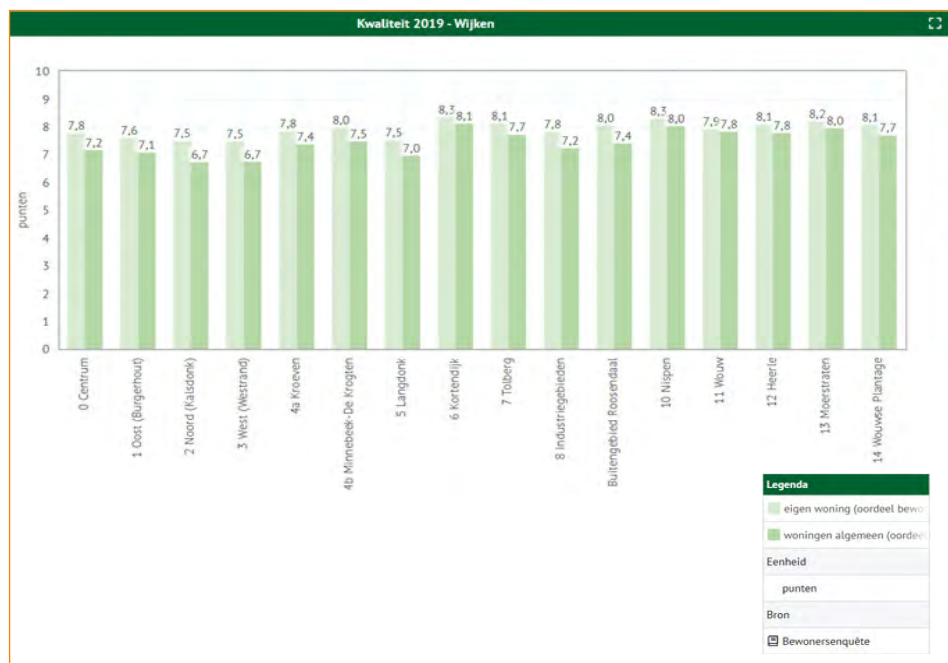
	2018
Twee-onder-een-kap en geschakelde woningen	5.884
Rijenwoningen	14.927
Etagewoningen	8.348
Vrijstaande woningen	5.441
Totaal	34.600

Kwaliteit woningen

	2018
Eigen woningen (in %)	63
Corporatiewoningen (in %)	31
Particuliere verhuur woningen (in %)	7
Totaal	100

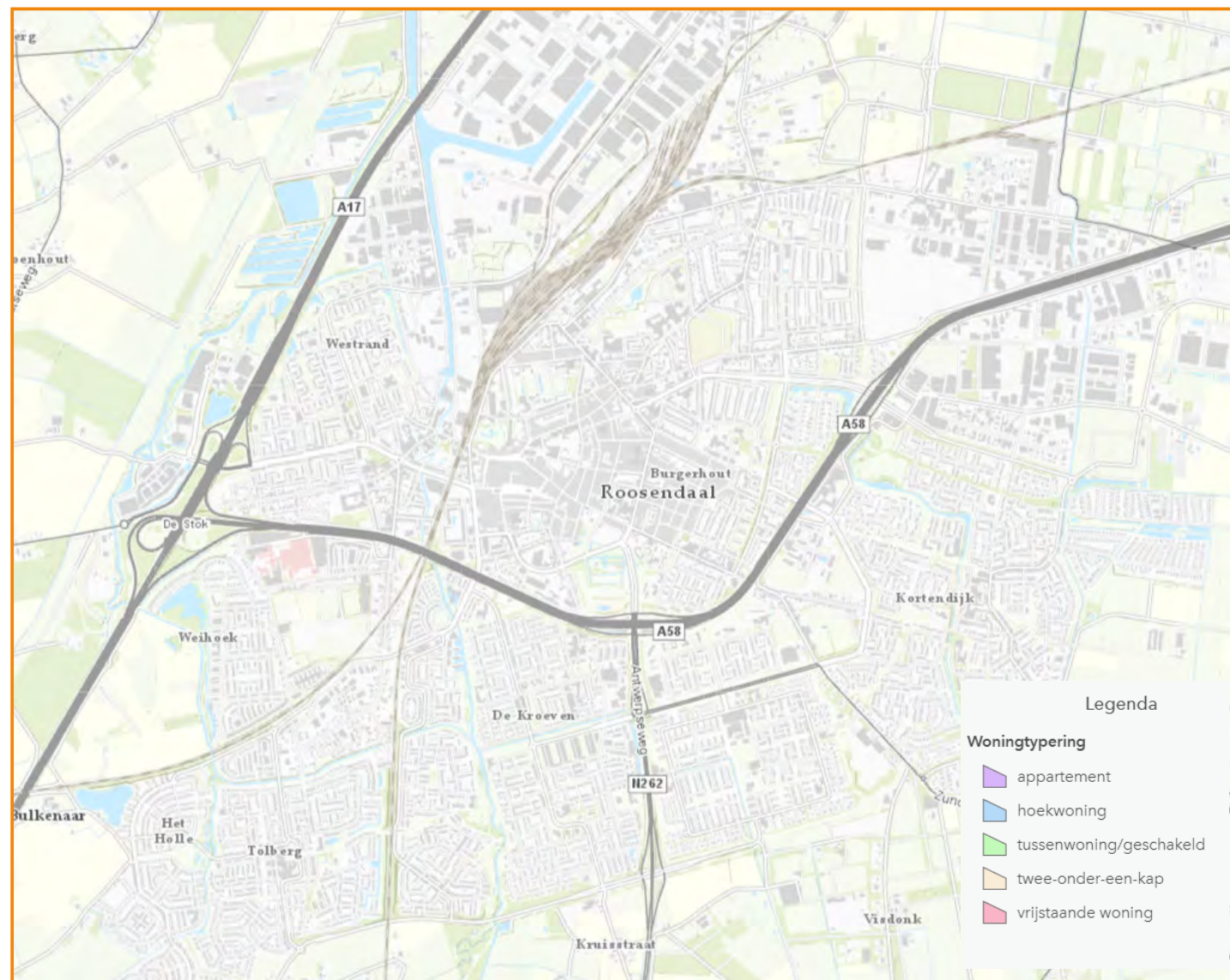
Waardering wonen

Onderstaande grafiek toont het gemiddeld rapportcijfer dat bewoners geven voor de kwaliteit van de eigen woning (technische kwaliteit, praktische indeling, grootte enz.) en het gemiddeld rapportcijfer dat bewoners geven voor de woningen in het algemeen (kwaliteit van woningen in de buurt, voor zover aan buitenkant te zien). De kwaliteit van eigen woning wordt door de bewoners in alle wijken boven de 7,5 beoordeeld. Woningen in de Kortendijk, Moerstraten en Nispen wordt het hoogst beoordeeld.



Woningsoorten

Klik op het kaartje voor de interactieve kaart.



Waardering voorzieningen

	Basisscholen (rapportcijfer tevredenheid)	Peuterspeelzalen (rapportcijfer tevredenheid)	Kinderopvangvo (rapportcijfer tevredenheid)	Speelgelegenhe (rapportcijfer tevredenheid)	Jongerenvoorzien (rapportcijfer tevredenheid)	Gezondheids/wel (rapportcijfer tevredenh.)	Ouderenvoorzien (rapportcijfer tevredenheid)	Winkels dag.boodschap (rapportcijfer tevredenheid)	Totaalscore voorzieningen (gem.rapp.cijfer)
0 Centrum	7,8	7,9	7,7	5,9	5,6	6,3	5,8	8,4	6,8
1 Oost (Burgerhout)	8,0	7,8	7,6	7,3	5,2	6,8	6,5	7,8	6,9
2 Noord (Kalsdonk)	7,7	7,4	7,3	6,8	5,2	7,0	5,4	7,5	6,7
3 West (Westrand)	7,3	7,0	6,9	6,5	5,1	6,7	6,0	7,4	6,6
4a Kroeven	8,2	7,7	7,7	7,3	5,9	7,7	7,0	8,4	7,6
4b Minnebeek-De Krogt...	8,0	7,7	7,6	6,8	5,4	7,1	6,4	7,6	7,0
5 Langdonk	8,6	8,0	7,9	7,3	5,5	6,5	5,8	8,6	7,2
6 Kortendijk	8,6	8,5	8,2	7,9	6,6	7,8	6,8	8,6	7,8
7 Tolberg	8,3	7,8	7,6	7,4	5,7	7,4	6,3	7,6	7,2
8 Industriegebieden	6,6	6,0	6,1	5,3	4,3	6,4	4,7	6,5	5,9
Buitengebied Roosendaal	6,8	6,4	6,7	5,6	6,1	6,6	6,0	6,6	6,3
10 Nispen	8,2	8,3	8,1	7,9	7,2	7,7	7,9	6,9	7,7
11 Wouw	8,0	7,6	7,3	7,3	5,9	6,3	6,5	7,1	6,9
12 Heerle	8,0	7,7	7,7	6,9	5,8	6,9	7,0	7,0	7,0
13 Moerstraten	2,8	2,5	2,7	5,0	5,4	4,5	5,8	2,8	4,8
14 Wouwse Plantage	8,0	7,4	7,4	7,8	5,7	6,2	7,6	3,1	6,7

De laatste kolom van bovenstaande tabel geeft het gemiddelde van de rapportcijfers dat de bewoners gaven aan de 11 verschillende soorten voorzieningen (basisscholen, peuterspeelzalen, speelgelegenheden, groenvoorzieningen, voorzieningen voor jongeren, voorzieningen voor ouderen, gezondheids-/welzijnsvoorzieningen, parkeergelegenheid, straatverlichting, openbaar vervoer en winkels voor de dagelijkse boodschappen) in 2019. De voorzieningen worden gemiddeld het beste beoordeeld door de inwoners van Kortendijk (7,8), Nispen (7,7) en Kroeven (7,6). Moerstraten scoort het slechts met een gemiddelde van 4,8.

De jongerenvoorzieningen worden gemiddeld het laagst beoordeeld in vergelijking met de andere voorzieningssoorten. Hierbij valt op dat de inwoners van Nispen een 7,2 geven ten opzichte van het gemiddelde van 5,6. De winkels voor dagelijkse boodschappen worden in de wijken in Roosendaal beter beoordeeld dan in het buitengebied en omliggende dorpen. Dit blijkt uit het kleurverschil in bovenstaande tabel.

Wat men mist ten aanzien van welzijnsvoorzieningen in de buurt (in procenten)

	16-29 jaar	30-39 jaar	40-49 jaar	50-67 jaar	68 jaar en ouder
Niets	62	74	78	76	78
Dag(deel)bestedingsactiviteit	14	6	6	6	5
Gezamenlijk eetpunt	6	4	5	4	4
Inloop- en ontmoetingsactiviteit	14	10	9	12	12
Anders	15	11	11	9	6

Van de jongste groep (16-29 jaar) geeft 38% aan welzijnsvoorzieningen te missen. Ze konden met meerdere antwoorden aangeven wat ze missen, waaruit vooral gemis blijkt aan een inloop- en ontmoetingsactiviteit en een dag(deel)bestedingsactiviteit (14%). 50-plussers missen met name een inloop- en ontmoetingsactiviteit (12%).

Wat men mist ten aanzien van welzijnsvoorzieningen in de buurt 2015-2019 (in procenten)

Wijk:	Niets			Dag(deel) bestedingsactiviteit			Gezamenlijk eetpunt			Inloop- en ontmoetingsactiviteiten			Anders		
	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019
Centrum	68	71	77	2	2	5	3	3	3	12	14	13	10	9	6
Oost	66	73	78	5	4	7	5	3	4	12	11	11	7	8	9
Noord	59	74	68	9	8	8	4	1	4	15	4	14	9	13	15
West	77	78	71	4	5	6	1	1	3	7	6	12	7	10	12
Kroeven	68	83	79	7	4	2	4	1	2	19	5	9	5	7	11
Minnebeek- de Krogten	70	82	76	6	2	8	3	1	3	12	6	11	9	9	8
Langdonk	57	65	77	11	7	10	3	4	4	17	19	10	11	6	7
Kortendijk	75	77	84	5	5	4	1	3	5	9	8	6	6	8	5
Tolberg	77	77	74	5	5	5	3	4	5	10	7	11	5	7	9
Industriegebieden	77	92	65	2	0	6	0	0	0	10	4	14	3	4	16
Buitengebied Roosendaal	77	90	88	3	3	0	2	0	0	6	3	3	6	5	9
Nispen	81	85	85	5	8	2	2	2	5	2	3	9	9	3	4
Wouw	78	68	70	4	2	9	4	4	4	9	13	17	7	13	10
Heerle	71	81	74	7	4	5	4	4	7	6	1	7	5	9	11
Moerstraten	54	55	59	8	5	13	9	5	10	26	9	8	11	27	22
Wouwse Plantage	50	74	72	11	3	5	9	3	8	18	3	9	11	17	13
Totaal gemeente	71	76	75	6	5	6	3	3	4	12	8	11	7	9	9

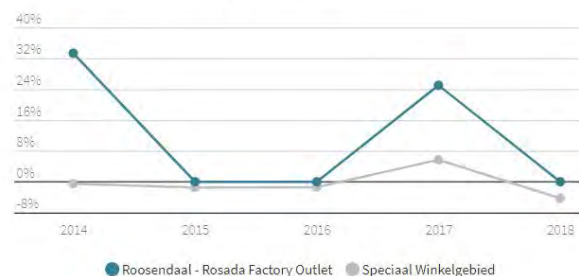
In de meeste wijken is het aandeel respondenten dat niets mist vergeleken met 2017 afgenomen. Dit geldt vooral voor Industriegebieden. In Langdonk is dit aandeel juist toegenomen. Hier mist men juist minder welzijnsvoorzieningen dan twee jaar geleden. In Nispen en Buitengebied Roosendaal missen de meeste inwoners niets met betrekking tot welzijnsvoorzieningen. In de wijken Noord, Industriegebieden en Moerstraten mist een minder hoog percentage niets. Daarnaast missen de inwoners van Moerstraten meer dan gemiddeld voorzieningen op het gebied van dag(deel) besteding en gezamenlijk eetpunt. De inloop- en ontmoetingsactiviteiten worden vooral in Noord en Industriegebieden gemist. Daarnaast wordt er in Moerstraten ook nog vaak een andere voorziening gemist.

Wonen en voorzieningen Winkelaanbod

Leegstand verkooppunten en de ontwikkeling relatieve groei vestigingen in Roosendaal. Roosendaal centrum wordt vergeleken met het gemiddelde van alle vergelijkbare hoofdwinkelgebieden. Een hoofdwinkelcentrum is het grootste winkelgebied in de woonplaats. Het aantal verkooppunten in de detailhandel bedraagt 200 tot 400 winkels.

Designer Outlet Roosendaal wordt vergeleken met het gemiddelde van alle andere speciale winkelgebieden. Veelal zijn dit winkelgebieden rondom een station of winkelgebieden met een speciaal thema. Designer Outlet Center in Roermond, Stationsplein Breda en Luchthaven Schiphol zijn bijvoorbeeld in deze categorie opgenomen ([KVK](#)).

Ontwikkeling relatieve groei vestigingen



Bron: Handelsregister KVK | 2014 - 2018

Ontwikkeling relatieve groei vestigingen



Bron: Handelsregister KVK | 2014 - 2018

Leegstand verkooppunten



Bron: Locatus | 2020

Leegstand verkooppunten



Bron: Locatus | 2020

Klik op een van de kaartjes voor meer informatie.



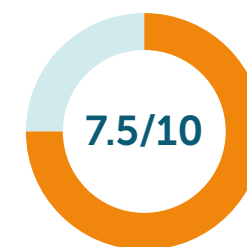
Economie

Subthema's

Vestigingsklimaat

Arbeidsmarkt

Beoordeling



Hierbij is gekeken naar het vestigingsklimaat en de arbeidsmarkt. We vergelijken Roosendaal hierbij met andere middelgrote gemeenten in Noord-Brabant.

Sterkten

Het economisch beeld is positief: de werkloosheid is laag, er is voldoende werkgelegenheid in een diverse economie. Roosendaal heeft een sterke werkgelegenheidsfunctie die boven het landelijk gemiddelde ligt. Er zijn dus relatief veel banen in relatie tot Roosendalers die werken of willen werken. In 2018 had Roosendaal 38.513 banen, waarbij deze ongeveer voor de helft door Roosendaalse inwoners werden ingevuld.

Zwakten

De arbeidsmarkt is krap, waarbij nog steeds een mismatch bestaat tussen vraag en aanbod. Roosendaal heeft relatief veel jongeren in bijstandsgezinnen en kent een hoge jeugdwerkloosheid.

Verder is er een beperkt duurzaamheidsbewustzijn bij ondernemers en vindt transport voor het overgrote deel nog per vrachtwagen plaats.

Er is weinig zicht op arbeidsmigranten en veel inkomsten vloeien mogelijk af naar het buitenland. In 2018 waren er 5.337 arbeidsmigranten werkzaam in Roosendaal, wat ca. 14% was van de in totaal 38.490 banen. Dat terwijl er in totaal 1.922 arbeidsmigranten ingeschreven waren in de Basisregistratie van gemeente Roosendaal. In heel Brabant blijkt dat slechts 54,2% van de arbeidsmigranten met een werkgever binnen de provincie ook officieel woonachtig is in een Nederlandse gemeente. Dit en meer informatie over arbeidsmigratie in Brabant leest u in [arbeidsmigratie in cijfers](#).

Sterkten	Zwakten
• Diverse economie (robuust) • Veel werkgelegenheid (pendelovershot) • Ligging • Inrichting werklocaties • Ligging en samenstelling wijkwinkelcentra	• Kernwinkelgebied te groot • Samenhang en verdeling van functies over stedelijke gebieden • Kwaliteit belevingslocaties (parken sportparken, station) • Transport voor overgrote deel per vrachtwagen • Beperkt duurzaamheidsbewustzijn bij ondernemers

Kansen

Voor Roosendaal liggen er economische kansen op het gebied van immigratie met flankerend beleid, de ontwikkeling van een circulaire economie en kringlooplandbouw. Ook zien we een kans in de groei van omliggende steden (Rotterdam, Breda en Antwerpen), waar Roosendaal door haar ligging en goede bereikbaarheid van kan profiteren als vestigingslocatie voor bedrijven die ruimte zoeken. Echter, zo'n 90% van de ruimtelijke dynamiek vindt komende jaren plaats door de behoefte van bestaande bedrijven. Denk aan bedrijven die investeren in hun pand, verhuizen, bijhuren/-kopen, ruimte afstoten etc.

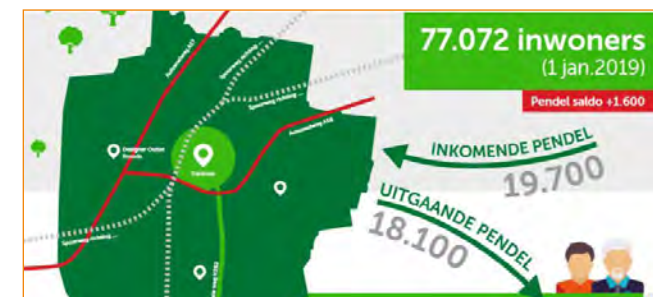
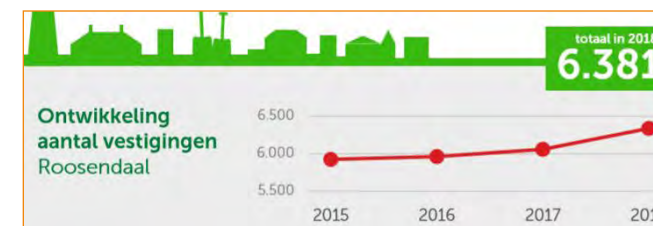
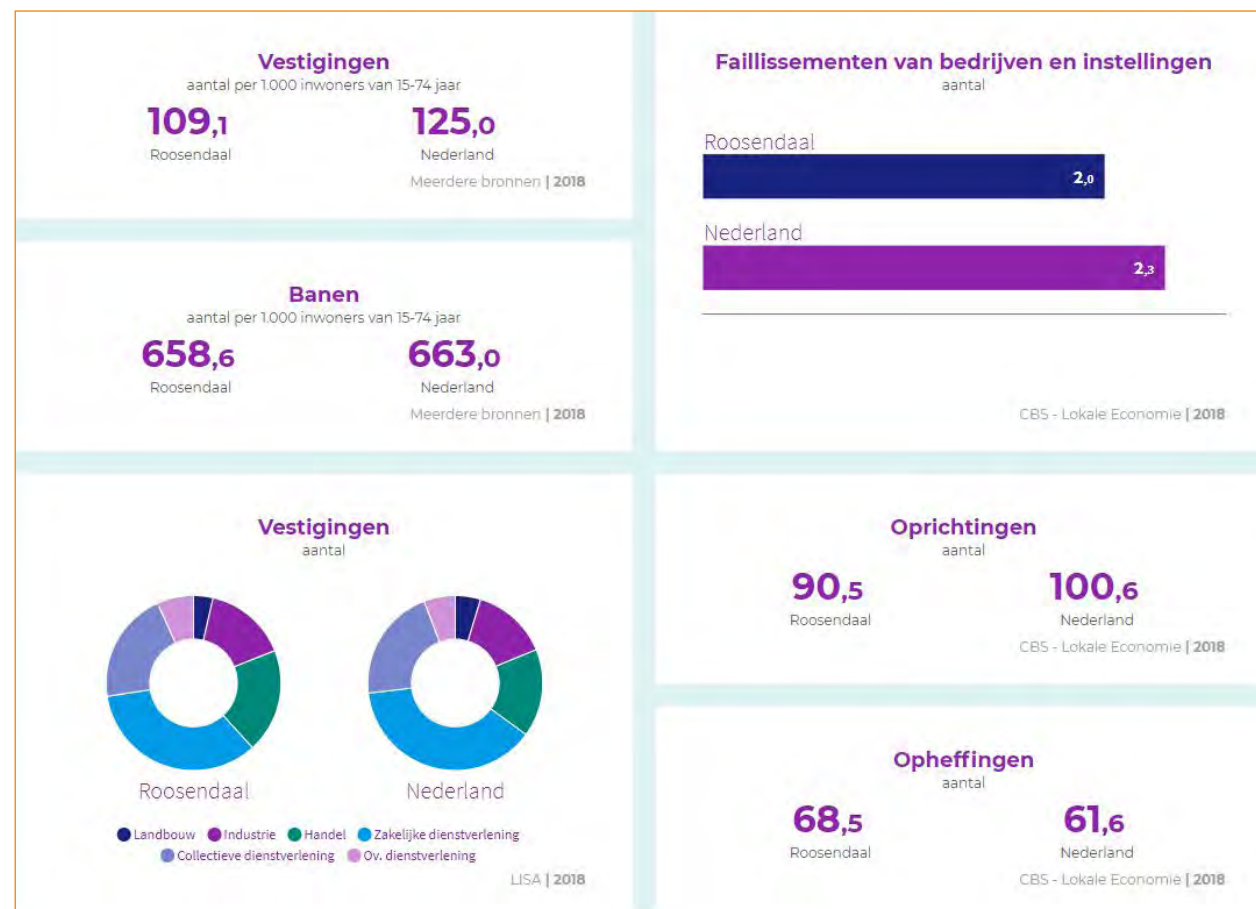
De afgelopen jaren is er een trend zichtbaar van functiescheiding naar functiemenging; een trend die zich naar verwachting verder voortzet. Waar in het verleden werken bij voorkeur een plek kreeg op aparte bedrijventerreinen en kantoorlocaties, ontstaan er nu steeds meer stedelijke milieus waar werken, wonen en voorzieningen gemengd worden. Deze gemengde stedelijke milieus sluiten aan bij de veranderende marktvraag; steeds meer bedrijven hechten belang aan een levendige en goed bereikbare omgeving, nabij stedelijke voorzieningen. Bedrijven willen hun innovatieve vermogen versterken door zich bewust te vestigen in de nabijheid van andere voor hen interessante bedrijven of kennisclusters.

Bedreigingen

Online winkelen vormt een grote bedreiging voor de binnenstad. Tussen 2008 en 2018 daalde de passantenstromen in Nederlandse winkelcentra met 22% en in 2018 steeg de online omzet met 20% ten opzichte van het jaar ervoor. Meer informatie en voorspellingen over online en fysiek winkelen leest u in het artikel [Waarom komt de consument van de toekomst naar de winkel?](#)

Waardering vestigingslocaties

Klik op een van de kaartjes voor meer informatie.

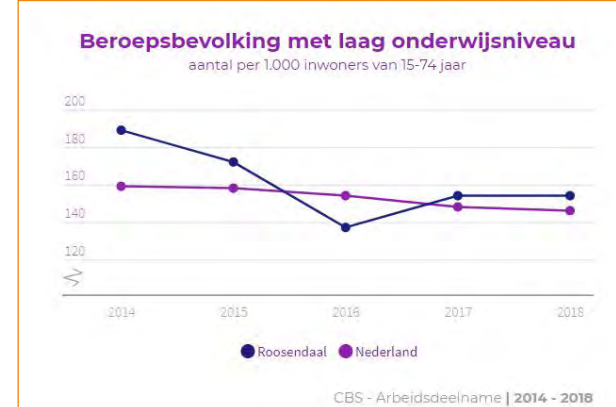


Ondernemingsklimaat	2015	2017	2019
Hoe waardeert uw bedrijf het ondernemingsklimaat in de gemeente?	6,4	6,5	6,5

De toename van het aantal zelfstandige ondernemers komt de afgelopen jaren vooral door de groei van het aantal zelfstandigen zonder personeel. Het werkgelegenheidsbelang ligt echter vooral in het midden- en grootbedrijf. Twee derde van het aantal banen in Roosendaal vind je in vestigingen met minimaal 10 voltijdbanen. Het aandeel banen bij grote bedrijven (> 100 werkzame personen) ligt met 36 procent iets boven het landelijk gemiddelde. De gezondheids- en welzijnszorg is met 7.898 banen en een werkgelegenheidsaandeel van 21% de grootste sector van Roosendaal. Naast de zorg nemen ook de groot- en detailhandel en de zakelijke dienstverlening met respectievelijk 18% en 17% een flink deel van de totale werkgelegenheid voor hun rekening. Gekeken naar de specialisatiegraad (de mate waarin een sector meer of minder dan landelijk gemiddeld vertegenwoordigd is in de werkgelegenheidsstructuur) is de sector industrie en nutsbedrijven het sterkst vertegenwoordigd met een werkgelegenheidsaandeel van 13%.

	Gemeente	Aantal arbeidsmigranten werkzaam bij in gemeente gevestigde werkgever	% t.o.v. totaal Brabant
1	Eindhoven	12.652	13,8%
2	Tilburg	9.872	10,7%
3	Breda	5.799	6,3%
4	Meerijstad	5.437	5,9%
5	Roosendaal	5.337	5,8%
6	Etten-Leur	4.068	4,4%
7	's-Hertogenbosch	3.306	3,6%
8	Helmond	2.974	3,2%
9	Waalwijk	2.935	3,2%
10	Oss	2.909	3,2%

Bron: CBS microdata (Spolisbestanden 2018)



Bron: Verbinden, vernieuwen en uitdagen: Economisch koersdocument 2019-2022 (Gemeente Roosendaal, 2019)



Mobiliteit & infra

Subthema's

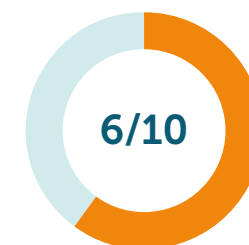
Openbaar vervoer

Parkeerplaatsen
en laadpunten

Infrastructuur

Gebruik verschillende
mobiliteitsvormen

Beoordeling



Hierbij is gekeken naar het openbaar vervoer, parkeerplaatsen en laadpunten, infrastructuur en het gebruik van verschillende vormen van mobiliteit.

Sterkten

Roosendaal is gunstig gelegen tussen de economische kerngebieden Rotterdam, Antwerpen en het Ruhrgebied. Ook is Roosendaal goed bereikbaar over de weg en het spoor en kent hiernaast water- en buisleidingenverbindingen. De stad heeft een sterke logistieke sector kunnen ontwikkelen.

Voor Roosendaal en West-Brabant vormt het spoornetwerk de ruggengraat van het openbaar vervoersysteem met intercity's en sprinters. Hoewel Breda steeds belangrijker is geworden als internationaal knooppunt, blijft Roosendaal een belangrijk regionaal knooppunt. Zowel voor goederen- als personenvervoer. Het stationsgebied vervult een prominente plek binnen het personenvervoer.

Roosendaal wordt ontsloten door twee rijkswegen, de A58 en A17. Hiermee is Roosendaal ook via de weg goed bereikbaar vanuit de regio.

Ongeveer 25% - 30% van alle verkeersbewegingen (over relatief korte afstand) vindt plaats per fiets. Hiermee is de fiets, na de auto, het meest gebruikte vervoermiddel binnen Roosendaal. Het fietspadennetwerk wordt continu verbeterd en snelfietsverbindingen richting Bergen op Zoom en Etten-Leur worden gerealiseerd. Fietsparkeren wordt gestimuleerd door het aanbod van gratis en bewaakte stallingen bij het station en in de binnenstad.

Het gebruik van de stadsbus groeit licht in Roosendaal.

Zwakten

Ongeveer 5% van alle verkeersbewegingen vindt plaats met de trein of de bus. Vergelijken met de auto en de fiets is het aandeel van het openbaar vervoer in Roosendaal hiermee relatief beperkt, als het gaat om het aantal verplaatsingen.

Internationaal goederentransport vindt nog altijd plaats over het spoor door Roosendaal. Dit vervoer over het spoor geeft risico's voor de veiligheid van inwoners en be-

zoekers in de omgeving. Daarbij zijn de meeste spoorwegovergangen gelijkvloers. Dit vormt ook een belemmering voor de bereikbaarheid van wijken.

Door de relatief grote in- en uitgaande pendel is er sprake van opstopping tijdens de spits. Dit zien we op de snelwegen en knooppunt De Stok, maar ook op de wijkontsluitende wegen door Roosendaal. Ongeveer 55% - 65% van alle verkeersbewegingen vindt plaats met de auto. Hiermee is de auto het vervoermiddel met het grootste aandeel binnen Roosendaal. Het autobezit van de Roosendalers is relatief hoog wat zijn weerslag heeft op de parkeerdruk in bepaalde wijken, met name in oudere wijken. Doordat de stad goed toegankelijk is voor de auto, is dit een directe concurrent voor andere modaliteiten als het OV en fiets

Voor elektrisch rijden kent Roosendaal een beperkt aantal laadvoorzieningen. De parkeergarages hebben diverse laadpunten en op strategische plekken in de stad staan solitaire laadpalen.

Fiets- en voetgangerstunnels onder het spoor en de A58 worden als onveilig ervaren. (Hoewel objectieve cijfers niet ondersteunen dat het ook feitelijk onveilig is).

Sterkten	Zwakten
• Basisinfrastructuur van wegen en fietspaden • Goed netwerk van openbaar stads- en streekvervoer • Regionale bereikbaarheid per auto en trein	• Weinig gebruik van duurzame vervoersmiddelen • Barrièrewerking infrastructuur • Ontsluiting van wijken (ook in geval van rampen) • Veel scootergebruik (overlast) • Hoog autobezit • Weinig laadinfrastructuur

Kansen

De groeiende aandacht voor duurzaamheid biedt kansen. Elektrische voertuigen, scooters en fietsen worden steeds meer gebruikt. Dit gebruik zal naar verwachting de komende jaren verder toenemen onder bedrijven en inwoners. Ook door de toenemende bezorging aan huis zijn er kansen mogelijk om het aantal ritten te combineren en zo het aantal vervuilende ritten te verminderen.

Daarnaast zet de ontwikkeling van de 'deeleconomie' door. Dit wil zeggen dat vervoersmiddelen, zoals de auto vaker gedeeld worden. Met name onder jongeren is een afname zichtbaar van individueel autobezit. Door toepassing van online platforms en slimme netwerken wordt collectiviteit en 'delen' belangrijker. Dit heeft op termijn een positief effect op de parkeerdruk in woongebieden.

Het fietsgebruik is in de afgelopen jaren gestegen. Dit is goed voor de bereikbaarheid, leefbaarheid en gezondheid van inwoners. De opkomst van de elektrische fiets is hiervan een belangrijke oorzaak. Deze 'e-bikes' worden door steeds meer doelgroepen, jong en oud, geaccepteerd en vormen een volwaardig alternatief over de middellange verbindingen tot ongeveer een afstand van 15 kilometer.

De belasting op het vlak van milieu- en geluid door het verkeer over de A58 kan afnemen door een toename in stil en schoon elektrisch vervoer. Verder zijn er zelfrijdende auto's en zelfregulerende verkeersstromen in ontwikkeling, wat grote impact kan hebben op onze mobiliteit en infrastructuur.

Bedreigingen

Op korte termijn zien we een toename van het autobezit. Dit zorgt voor een verdere toename van de parkeerdruk en het ruimtebeslag op de openbare ruimte. En bij een toename van fietsgebruik neemt de druk op voorzieningen daarvoor toe.

Ook het aantal logistieke activiteiten neemt toe. Op de bedrijventerreinen van Roosendaal vestigen grote logistieke bedrijven met veel loading docks. Het aantrekken van deze bedrijven is goed voor de economie, maar zorgt voor een druk op het (lokale) wegennet en gepaard hiermee de parkeerproblemen van vrachtwagens.

Het intensiveren van vervoer over het spoor vormt een risico voor de bereikbaarheid van diverse wijken en ook voor de veiligheid.

Bus en trein

Klik op een van de kaartjes voor meer informatie.

De dorpen en buitengebieden krijgen over het algemeen minder hoge rapportcijfers voor de tevredenheid over het openbaarvervoer dan de wijken in en rondom het centrum. Dit komt waarschijnlijk doordat er minder vaak bussen rijden en het ook langer duurt om ergens te komen. Opvallend is dat Moerstraten met een 3,1 laag scoort. De afstand naar de bushalte in meters is daarentegen wel minder dan bijvoorbeeld Wouwse Plantage.

Afstand tot
treinstation (2018)

3,2 km
Roosendaal

5,2 km
Nederland

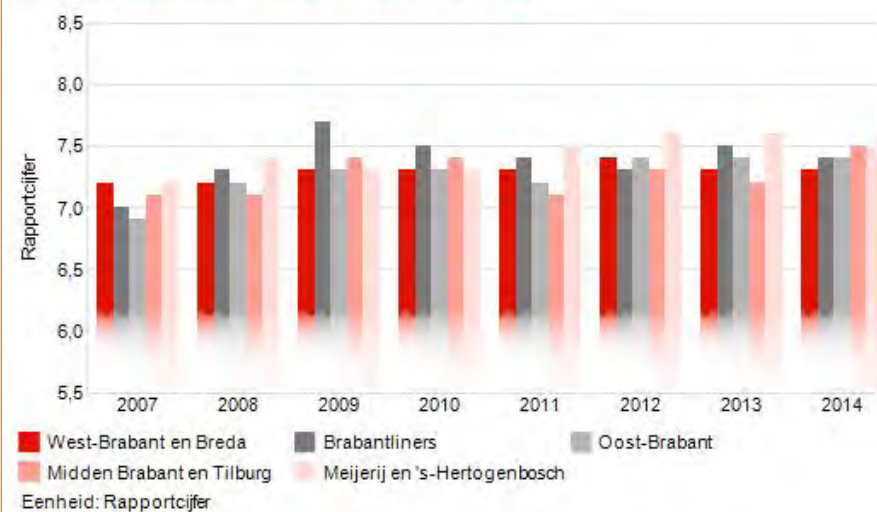
CBS - Telos

Bron Bewonersenquête

	Rapportcijfer: openbaar vervoer
2010	6,7
2012	6,9
2014	6,8
2016	7,1
2018	6,9

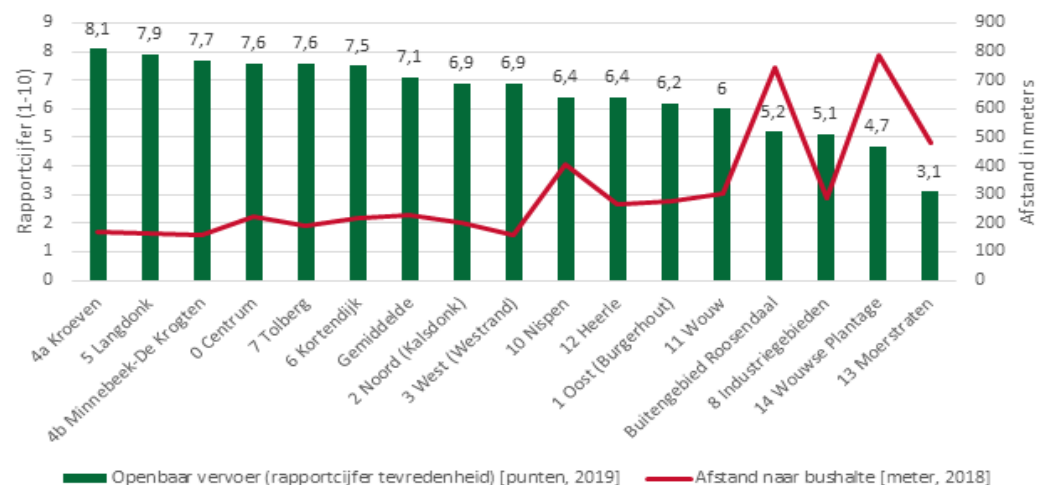
	Afstand naar bushalte
2010	237
2012	237
2014	236
2016	235
2018	229

Gebruikers bussen iets meer tevreden over bus

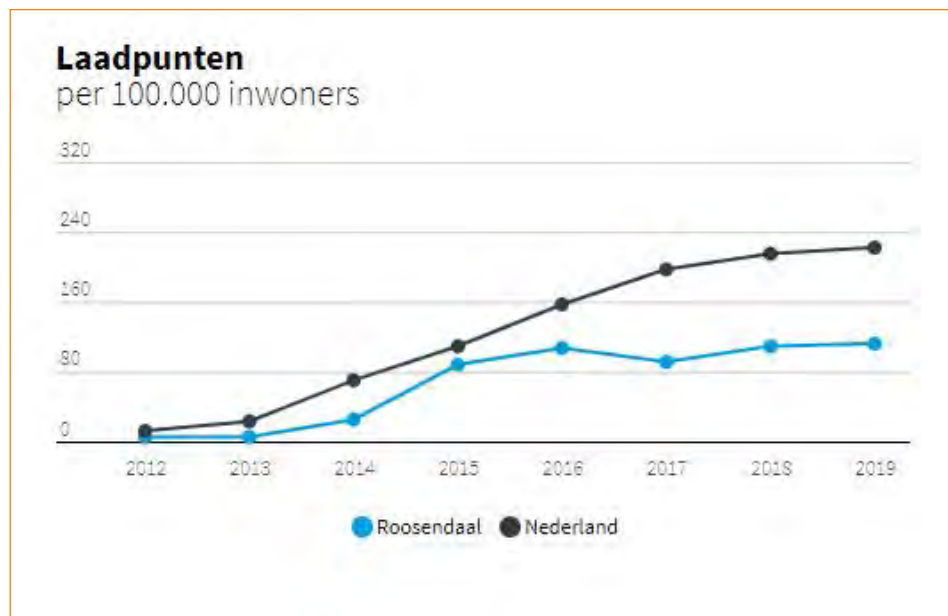


Bronnen: Site van Kennisplatform Verkeer en Vervoer

Bereikbaarheid

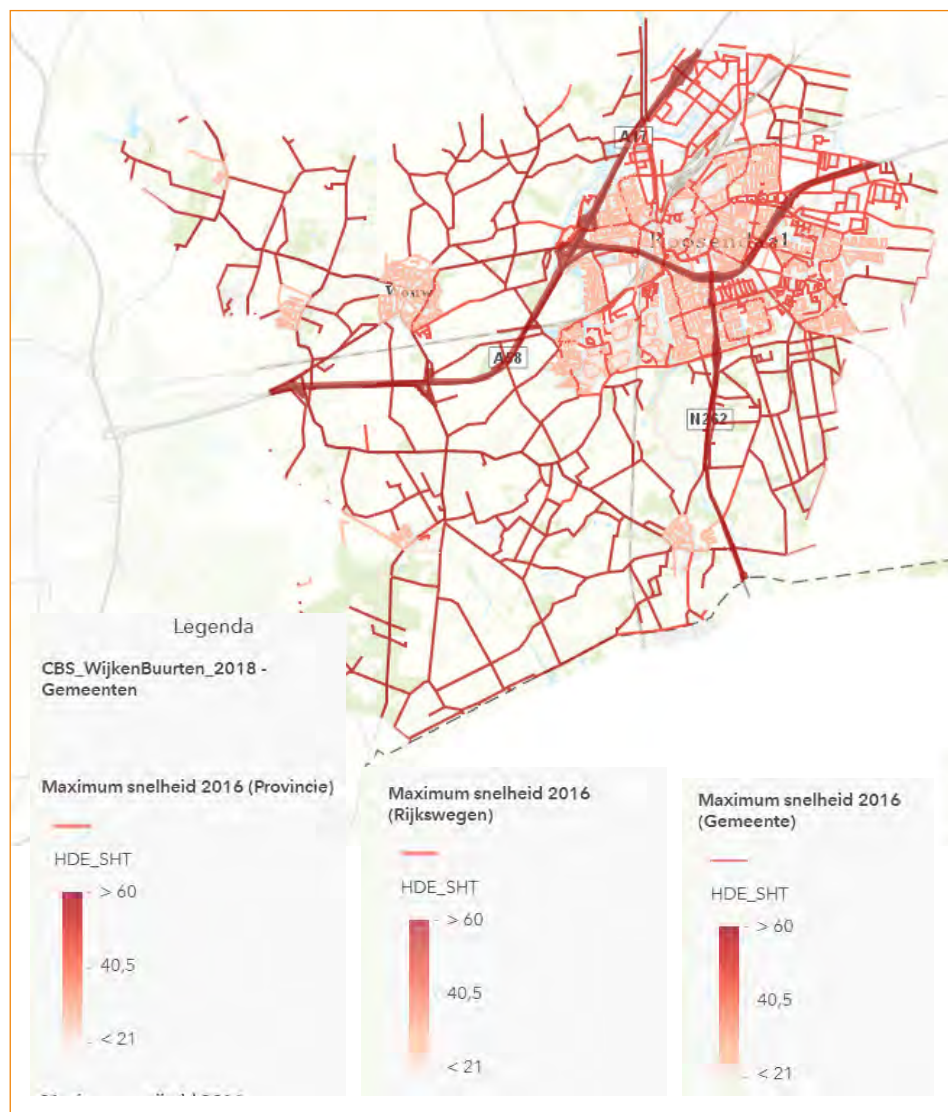


De inwoners van Roosendaal geven gemiddeld een 6,7 op de vraag of er voldoende parkeergelegenheid aanwezig is in hun buurt (bewonersenquête, 2019). [Klik op het kaartje voor meer informatie.](#)



Bereikbaarheid

Klik op het kaartje voor de interactieve kaart.



Klik op een van de kaartjes voor meer informatie.

Bereikbaarheid rapportcijfer

Roosendaal

7,6

Nederland

7,4

2017

Ontsluiting hoofdwegen (2017)

1,6 km

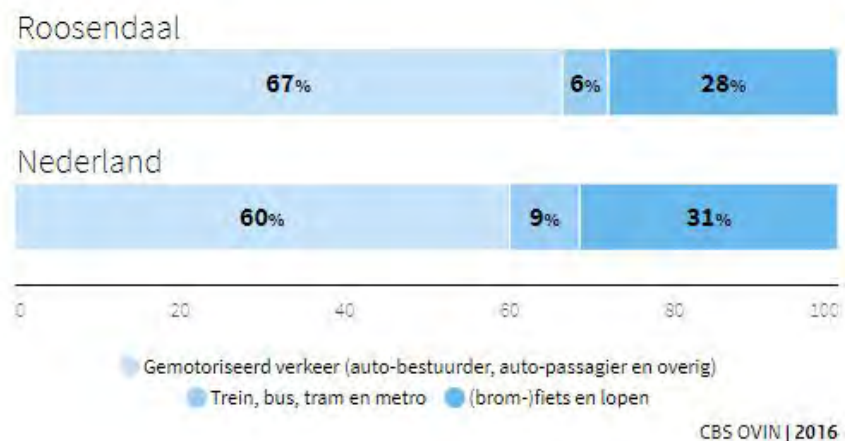
Roosendaal

1,8 km

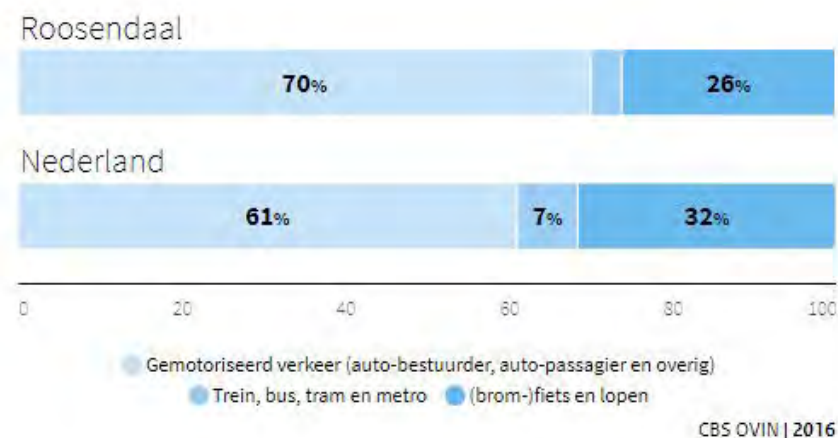
Nederland

CBS - Telos

Woongemeente naar type vervoer



Werkgemeente naar type vervoer





Veiligheid

Subthema's

Verkeersveiligheid

Externe veiligheid

Gevoel van veiligheid

Beoordeling



Hierbij is gekeken naar verkeersveiligheid, externe veiligheid (risico's op een ramp en beheersbaarheid) en gevoel van veiligheid.

Sterkten

Roosendaal is goed voorbereid op rampen en heeft op dat vlak goede samenwerking met relevante partners zoals de politie en brandweer.

Op sociaal vlak wordt het gevoel van veiligheid gewaardeerd met een 6,7 wat voldoende is. Er zijn actieve buurtpreventieteams.

Zwakten

Vervoer over het spoor, de weg, onder de grond (o.a. de buisleidingenstraat) en over het water geeft risico's voor de veiligheid van inwoners en bezoekers in de omgeving ervan.

In de regio is ook gevaarlijke industrie gevestigd. De ligging aan de grens met België maakt dat we ook te maken hebben met risico's die hun oorsprong in België hebben. Wat betreft gevoelens van sociale veiligheid, worden een aantal fietspaden en fiets- en voetgangerstunnels over en onder het spoor en de A58 als barrières ervaren. Ook een aantal parken wordt als onveilig ervaren. Verder leidt de onevenwichtige verdeling over de stad van sociale groepen en overlastgevende bedrijvigheid (zoals kamerverhuur) tot gevoelens van onveiligheid. Ook de verloederende panden draagt aan dit gevoel bij. Roosendaal is in termen van veiligheid, risico's en veiligheidszorg een bijzondere gemeente te noemen. Dit komt door de aanwezigheid van onder andere:

1. Een haven
2. Door nabijheid van Breda International Airport en vliegbasis Woensdrecht
3. Industrierterreinen en de daarop gevestigde risicovolle bedrijven
4. Spoorwegen (Basisnet spoor, Brabantroute en het emplacement)
5. Snelwegen A17 en A58
6. Ondergrondse buisleidingen
7. Bovengrondse hoogspanningstrace's

Kansen

De integrale benadering van gebiedsontwikkeling (zowel ontwerp als feitelijke inrichting) biedt kansen op het vlak van veiligheid. Want wanneer er aan de voorkant gekeken wordt naar de aspecten van veiligheid, lost dit aan de achterkant veel op.

Sterkten	Zwakten
• Gemengde gebieden • Weinig te beschermen monumenten • Plan van aanpak stroomuitval • Veel infrastructuur, goede ontsluitingen • Geen gedoogde coffeeshops • Ambassadeurs Brandveiligleven • Mensen beoordelen hun gevoel van veiligheid in de buurt met een 6,9 (bewonersenquête 2019)	• Veel spoorlijnen en snelwegen met verkeersdruk, risico op ongelukken en een barrièrewerking • Relatief veel verkeersslachtoffers • Aanwezigheid onconventionele explosieven tweede Wereldoorlog • Ongunstige ligging ten opzichte van kerncentrales • Energieopslag accu's, buurtbatterijen • Zorglocaties langs spoor/A58 • Designer Outlet Roosendaal nabij buisleidingenstraat • Nispen op Belgisch net • Buitengebied en industriegebieden lenen zich voor ondermijnende activiteiten zoals drugsproductie- en dumping van afval • Sociale problematiek door samenstelling van de bevolking

Bedreigingen

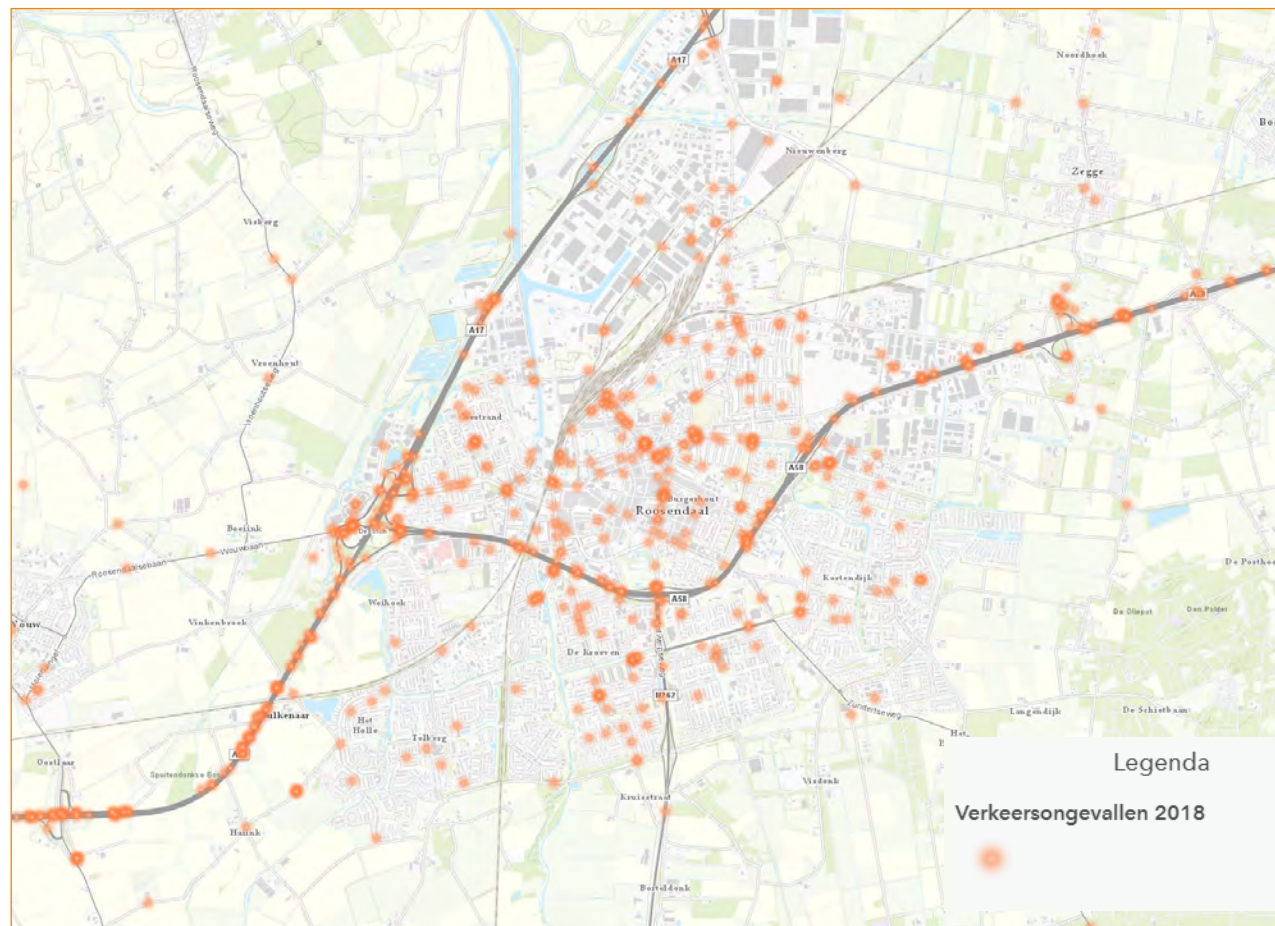
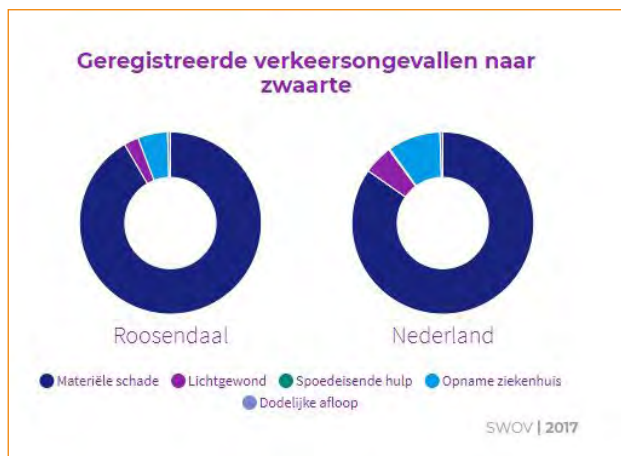
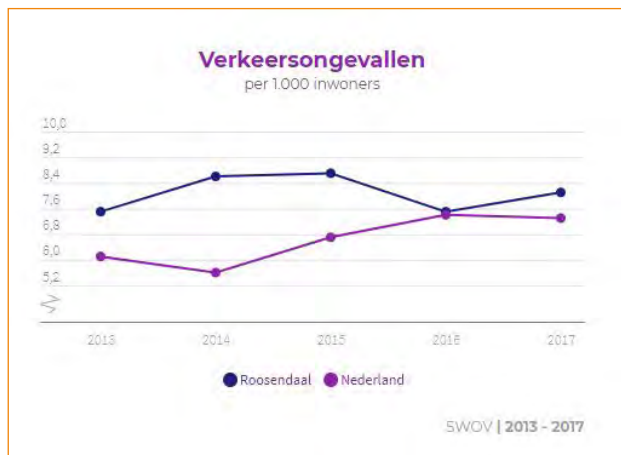
Teveel soortgelijk woningaanbod bij elkaar kan leiden tot een concentratie van gezinnen met problemen. Dit vormt een bedreiging voor de sociale veiligheid. Ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid brengen nieuwe risico's met zich mee, bijvoorbeeld elektrische auto's of nieuwe vormen van energieopwekking en opslag, zowel kleinschalig als grootschalig. Niet alleen i.v.m. brandveiligheid, maar ook in het kader van leveringsgarantie.

Door digitalisering hebben de risico's en gevaren een andere verschijningsvorm en intensiteit gekregen.

De participatiesamenleving zorgt ervoor dat de overheid inspeelt op verwachtingen van inwoners, maar ook uitgaat van zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid. Inwoners, bedrijven en andere betrokkenen doen een toenemend beroep op een overheid die actief en proactief optreedt.

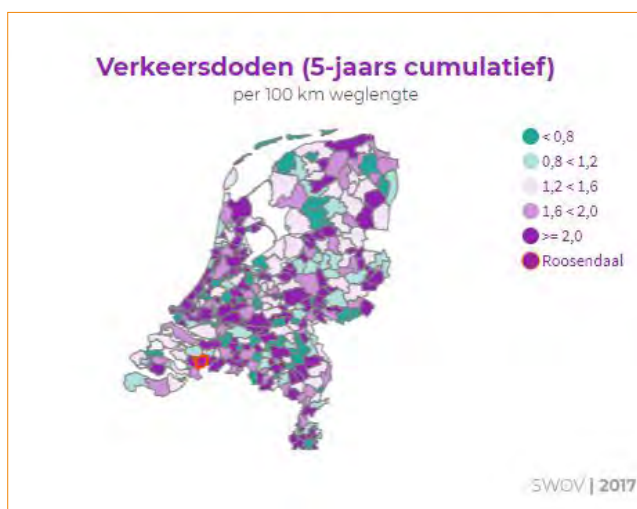
Aantal verkeersongevallen

Klik op een van de kaartjes voor meer informatie.



Aantal Verkeersdoden

Klik op het kaartje voor meer informatie.

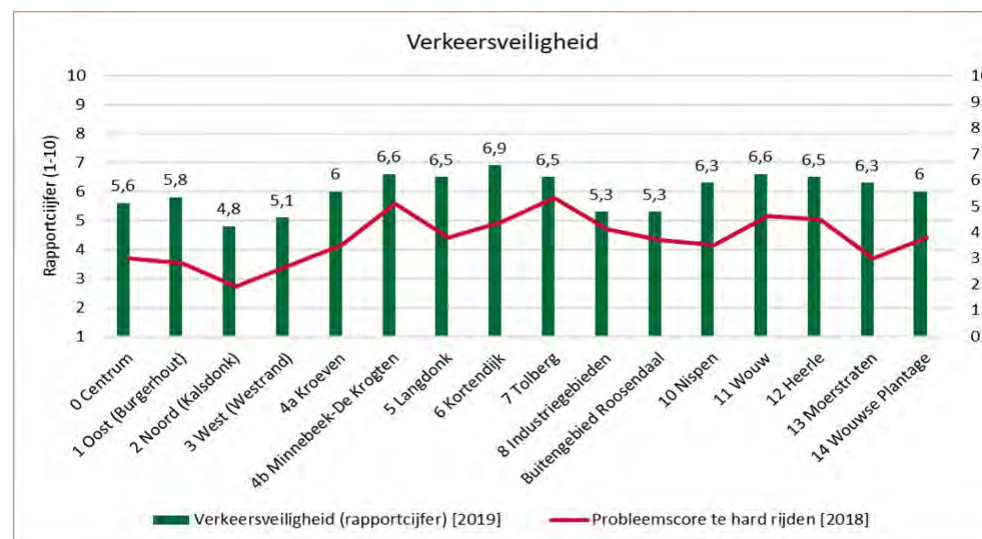


Verkeersveiligheid

Voor de verkeersveiligheid geven de inwoners het rapportcijfer 6,0. Deze scores zijn iets verslechterd ten opzichte van 2017. Het [rapportcijfer voor de verkeersveiligheid](#) is in de volgende wijken als onvoldoende beoordeeld: Noord (4,8), West (5,1), Industriegebieden (5,3) en Buitengebied Roosendaal (5,3). De [probleem-](#)

[score te hard rijden](#) is een score van 0 (zeer gunstig) tot 10 (zeer ongunstig), gebaseerd op de mate waarin te hard rijden volgens bewoners voorkomt in de buurt.

In bovenstaande grafiek is te zien dat te hard rijden het vaakst voor komt in de wijk Noord. In de wijk Tolberg komt te hard rijden het minst vaak voor.



Risicokaart

Klik op het kaartje voor de interactieve kaart.

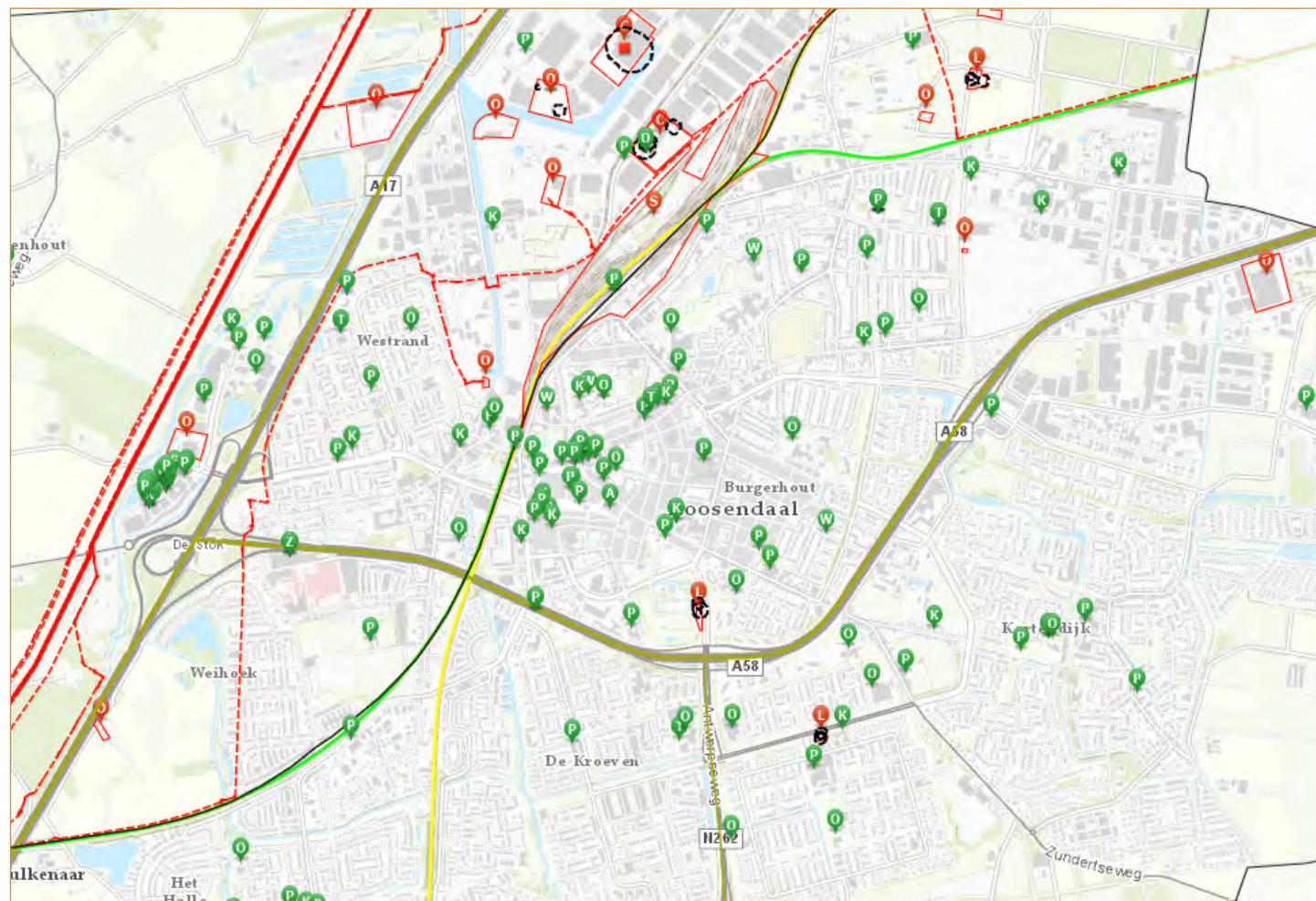
Locaties en routes met gevaarlijke stoffen

Er zijn drie soorten risicobronnen:

- transportroutes (weg, water en spoor);
- inrichtingen met gevaarlijke stoffen;
- buisleidingen waardoor gevaarlijke stoffen worden getransporteerd.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt onderzoek gedaan naar het plaatsgebonden risico en het groepsrisico van de aanwezige risicobronnen. Het plaatsgebonden risico is een (berekende) afstand vanaf een risicobron, waarbinnen de kans om te overlijden vanwege een ongeval met de aanwezig gevaarlijke stoffen meer dan 1 op een miljoen jaar is. Het groepsrisico is een berekende waarde die aangeeft of er mogelijk sprake is van veel slachtoffers bij een ongeval met gevaarlijke stoffen.

Een relatief groot deel van de kern van Roosendaal ligt binnen een explosie-aandachtsgebied, vanwege spoor, A58 en A17. Ook liggen er een aantal kwetsbare gebouwen binnen een brandaandachtsgebied. Brandwerende maatregelen en explosiewerend glas verkleinen hier de risico's.



Kwetsbare objecten

Op de kaart staan gebouwen aangegeven met een grootschalige publieksfunctie of gebouwen waar veel mensen niet of verminderd zelfredzaam zijn, zoals

een ziekenhuis of een kinderdagverblijf. Als zich in deze gebouwen een calamiteit zou voordoen (bijv. brand of instorting), kunnen er meer slachtoffers vallen dan in andere gevallen. In de meeste grote

gebouwen zijn dan ook veel vluchtwegen om de kans op slachtoffers zo klein mogelijk te houden.

Rapportcijfers veiligheidsgevoel

In Roosendaal voelt 31 procent zich weleens onveilig in de buurt (2019). De inwoners geven als rapportcijfer voor het algemene veiligheidsgevoel een 6,9 (2019).

Veiligheidsgevoel

Het veiligheidsgevoel wordt door de inwoners van Heerle, Moerstraten, Nispen, Wouw, Wouwse Plantage, Kortendijk en Tolberg het beste beoordeeld. Opvallend is dat hier dus alle dorpen hoog scoren.

	Veiligheidsgevoel (rapportcijfer bewoners)
0 Centrum	6,9
1 Oost (Burgerhout)	6,9
2 Noord (Kalsdonk)	6,0
3 West (Westrand)	6,2
4a Kroeven	6,8
4b Minnebeek-De Kragt...	7,4
5 Langdonk	6,6
6 Kortendijk	7,6
7 Tolberg	7,5
8 Industriegebieden	6,5
Buitengebied Roosendaal	6,8
10 Nispen	7,7
11 Wouw	7,6
12 Heerle	7,9
13 Moerstraten	7,8
14 Wouwse Plantage	7,6



Historie & ruimtelijke kwaliteit

Subthema's

Ontstaansgeschiedenis
van de stad Roosendaal

Ontstaansgeschiedenis
van de dorpen Wouw,
Nispen, Heerle, Wouwse
Plantage en Moerstraten

Ruimtelijke kwaliteit

Historie & ruimtelijke kwaliteit Ontstaansgeschiedenis van de stad Roosendaal

De naam Roosendaal wordt pas in 1268 voor het eerst gebruikt. In de 12e eeuw was Nispen een grote parochie waar ook Roosendaal deel van uitmaakte. Roosendaal was toen nog niet meer dan een verzameling buurtschappen. De weg vanuit die buurtschappen naar de toen al bestaande kerk van Nispen was moeizaam. Daarom verzochten de buurtschappen Langdonk, Hulsdonk en Kalsdonk in 1266 aan de Abdij van Tongerlo om een eigen kapel te stichten. Zo werden deze buurtschappen aan elkaar

verbonden. De kapel werd in 1268 gevestigd op de plek waar nu de Sint-Janskerk staat. In eerste instantie ontwikkelt Roosendaal zich vanuit de Markt en de drie historische linten (Hulsdonksestraat, Kalsdonksestraat en Raadhuisstraat), met de Markt als centraal punt waar deze linten samenkwamen.

Historische ontwikkeling Roosendaal stad

Door het bevaarbaar maken van de Roosendaalse Vliet in 1451 kreeg Roosendaal een haven en kon het zich ontwikkelen tot het centrum van de turfhandel. Er werd een netwerk aan turfvaarten gegraven waarmee de turf vanuit de wijde omgeving naar Roosendaal werd vervoerd. Ook nu nog vinden we een aantal van die turfvaarten terug aan de zuidkant van de stad.

De groei van Roosendaal stagneerde al heel snel, vooral als gevolg van de Tachtigjarige Oorlog. Pas ver in de 19e eeuw begint Roosendaal weer te groeien. Belangrijkste impuls was de spoorwegverbinding tussen Breda en Antwerpen en later ook Rotterdam en Vlissingen met Antwerpen, waardoor Roosendaal in 1854 een eigen station kreeg. Hiermee kon de stad een internationale transportfunctie ontwikkelen, die leidde tot de komst van de nodige industrie. Ook leidde de spoorverbinding ertoe dat enkele kloostergemeenschappen zich vestigden in de stad.

De 20ste eeuw

Vanaf het begin van de 20e eeuw neemt de bevolkingsgroei toe, vooral door de komst en groei van bedrijven als Red Band, van Gilse Kandij, Borstelfabriek Vermunt en Indiana Rubber. Dan ook worden de eerste planmatige wijken ontwikkeld waarbij de wijk Burgerhout het meest aansprekend is. Door de toenemende groei besluit de gemeenteraad met het plan Schaap (1934) tot een meer gestructureerde begeleiding van de groei. Zo wordt een Ceintuurbaan aangelegd, een ringweg om de toenmalige bebouwde kom die later tot rijksweg A58 omgevormd zal worden.

Na de Tweede Wereldoorlog groeit Roosendaal explosief. Roosendaal ontwikkelt zich in die periode snel als spoorstad en grote bedrijven als Liga en Philips vestigen zich in de stad en zorgen voor veel werkgelegenheid. In de periode tot 1965 leidt dit tot



uitbreiding van bestaande wijken Kalsdonk, Burgerhout en Westrand ten noorden van de huidige A58.

Vanaf begin jaren 60 ontwikkelen zich ten zuiden van de dan nog in ontwikkeling zijnde A58 geheel nieuwe woonwijken. In de periode 1965 – 1990 komen achtereenvolgens Kroeven, Langdonk, Kortendijk en Tolberg in hun huidige vorm en omvang tot stand. Veel nieuwe inwoners, veelal afkomstig uit de drukke Randstad vestigen zich in deze periode van suburbanisatie graag in deze groene woonwijken.

Vanaf de jaren '90 van de vorige eeuw komt de uitbreiding van de stad tot stilstand. Roosendaal wordt vanaf dat moment verder ontwikkeld vanuit de principes van de compacte stad. Dat wil zeggen een compact stedelijk gebied dat ruimtelijk strak wordt begrensd en een open landschap waarin geïnvesteerd kan worden in de kwaliteit van ondergrond (bodem en beken). Nieuwe woonruimte en ruimte voor bedrijventerreinen worden primair in het bestaand stedelijk gebied gezocht. De gedachte is om met een compacte stad ruimte (buitengebied) te sparen en zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande onder- en bovengrondse infrastructuur om minder beheerkosten voor de toekomst te maken en om bestaande voorzieningen te stimuleren.

Begin 21e eeuw start de meest recente stedelijke ontwikkeling met de omvorming van het verouderd industriegebied aan de Havendijk tot het nieuwe stadsdeel Stadsoevers, met een mengeling van wonen, werken en recreatie.

Historie & ruimtelijke kwaliteit Ontstaansgeschiedenis van de dorpen

De dorpen van Roosendaal hebben van oorsprong een heel eigen ontwikkelingsgeschiedenis. Elk dorp heeft een eigen verhaal, een eigen karakteristiek en een eigen identiteit.

De geschiedenis van de stad Roosendaal begint in Nispen, de oudste plaats binnen de huidige gemeente Roosendaal. De naam Nispen als plaatsaanduiding komt voor het eerst voor in 1157. Ook nu nog wordt Nispen gezien en genoemd als het moederdorp van Roosendaal. Het dorp is tot in de late middeleeuwen een grote parochie geweest, waar ook Roosendaal deel van uitmaakte. De lange geschiedenis heeft niet tot grootse gebouwen geleid, wel tot een intiem en vriendelijk dorp met kenmerkende linten en een lommerrijk buitengebied.

Wouw is het grootste dorp, met het grootste voorzieningenaanbod en de meeste bedrijvigheid. Het dorp Wouw stamt uit 1232. Het dorp heeft met de Sint Lambertuskerk, het voormalig kasteel van Wouw en de Markt enkele indrukwekkende cultuurhistorische dragers. De opbouw van het dorp is duidelijk aanwezig met de markt en de kerk als dorpshart en de oude wegen naar Roosendaal en Bergen op Zoom. Daaromheen is een aantal rustige woonwijken gebouwd.

Heerle is een oude gemeenschap (vanaf de 13e eeuw). Het is van oorsprong een dorp dat zich langs de Herelsestraat heeft ontwikkeld. Ook in dit dorp zijn enkele woonwijken aangebouwd waardoor het dorp iets forser van omvang is geworden. Heerle is een echt woondorp met sterk agrarische binding.

Wouwse Plantage heeft een minder rijk verleden, maar daarom geen minder interessante ontstaansgeschiedenis. Het dorp is ontwikkeld vanuit het Landgoed Wouwse Plantage, mede in relatie tot de bosbouwactiviteiten. Het dorp bestaat hoofdzakelijk uit één lint, waaraan later nog wel enkele woongebieden zijn aangebouwd.

Moerstraten is het kleinste dorp van Roosendaal. Het oude buurtschap is in een lint gebouwd en ligt - zoals de naam al doet vermoeden - dichtbij laaggelegen moergebieden. Daarmee heeft Moerstraten een heel ander karakter dan de meer zuidelijk gelegen zanddorpen zoals Nispen. Wonen en landbouw domineren het aanzicht van het dorp.

In de dorpen is meestal sprake van één centrum dat is verbonden aan belangrijke infrastructuur. De kleinschaligheid en de sociale structuren van de dorpen leiden ertoe dat de economische principes van concentratie hier minder gelden dan in de stad Roosendaal. Er is meer sprake van spreiding van voorzieningen. De dorpen zijn ook compact van opzet, maar hebben meer relatie met hun buitengebied dan de stad. Dit is vanuit de ontstaansgeschiedenis en een meer ruraal karakter van de dorpen goed te verklaren.

Waardevolle plekken

Gezien de geschiedenis is het niet verwonderlijk dat Roosendaal geen overdaad aan cultuurhistorisch erfgoed kent. Toch kent Roosendaal pareltjes waar het trots op mag zijn, al springen zij soms niet meteen in het oog.

Rijksmonumenten

Rijksmonumenten vinden we voornamelijk in het centrum: het Raadhuis, het herenhuis aan de Bloemenmarkt waar nu het fractiehuis is gevestigd, de Sint Jan, het hofje Mari-agaard en het Tongerlohuys zijn bekende en in het oog springende voorbeelden. Maar ook de voormalige Nederlandse Hervormde Kerk, de Douaneloods, het Seinhuis en het Station, het Emile van Loonhuis, de Watertorren, de Molen aan de Wouwseweg en de Cleyne Cat zijn opgenomen in het Rijksmonumentenregister. Verder zijn ook de Ludwigstraat met zijn vele Hurkspanden en het voormalig klooster Mariadal noemenswaardig.

Parken

Daarnaast kent Roosendaal in en om het centrum een aantal fraaie parken met een hoge ruimtelijke kwaliteit: het Emile van Loonpark, Park Vrouwenhof met twee monumentale villa's en het Burgemeester Coenenpark aan de Parklaan.

Industrieel erfgoed

Daarnaast moeten we ook constateren dat een behoorlijk deel van de bebouwde omgeving van de stad wordt ingenomen door bedrijventerreinen, vooral aan de noordelijke en oostelijke zijde. Deze zijn de afgelopen jaren weliswaar behoorlijk op de schop genomen, maar dit soort grootschalige bedrijventerreinen zijn per definitie nooit een visitekaartje en doen afbreuk aan ruimtelijke kwaliteit van de stad. Industrieel erfgoed heeft vaak wel kwaliteit en ook daarvan vinden we in Roosendaal nog mooie voorbeelden terug, zoals de Ligatoren en de Wennekerfabriek, beiden geleden aan de spoorlijn.

Woningbouw

De huidige ruimtelijke kwaliteit wordt in hoge mate bepaald door de naoorlogse uitbreidingen van de stad. Deze periode begint in de jaren '50 met een wederopbouw-

periode gestoeld op traditionele opvattingen, waarbij de parochiegedachte nog volop aanwezig is. We zien dit nog steeds terug in delen van het huidige Kalsdonk en Burgerhout.

De wijkgedachte en de opvattingen over het moderne wonen vinden we vooral terug in de wijken die vanaf begin jaren '60 zijn gebouwd: thematisch ingerichte wijken waarbinnen duidelijk de opvattingen over het moderne wonen tot uiting zijn gekomen: de Westrand met de eerste woonerfjes en Langdonk dat ruim is opgezet en is opgebouwd uit woonerven met veel openbaar groen. Deze periode kenmerkt zich door veel seriematige woningbouw. Iedere wijk kreeg zijn of haar eigen identiteit met een veelzijdige woningvoorraad tussen koop en huur. Met name Kortendijk en Langdonk zijn 'wijken met voor elk wat wils' met 'knusheid' als een belangrijke kwaliteit. Hoogbouw wordt verlaten en de wijken kennen weinig hiërarchie. Deze kleine schaal wordt tot in de jaren '80 doorgezet in de eerste delen van Tolberg: de ABC-bergen.

Eind jaren '80 komen ook andere opvattingen over ruimtelijke kwaliteit naar voren: optimalisatie en hiërarchie komen terug en er komt meer aandacht voor collectieve groene hoofdstructuren en ecologische zones in de dan ontwikkelde delen van Tolberg, Weihoek en aan de rand van de bestaande wijk Kroeven. Deze laatste stedelijke uitbreidingen zijn vooral gericht op een concentratie van koopwoningen en meer dan voorheen participeren verschillende ontwikkelende partijen in het proces. Het aandeel sociale huurwoningen neemt af en ook corporaties gaan bouwen voor de koopmarkt. Door middel van afspraken en grondprijsbeleid wordt gestimuleerd om ook voor lagere inkomens koopwoningen te realiseren. De wijken hebben een veelkleuriger beeld, zijn compacter en zijn vaak onder beeldregie gebouwd.

Binnen het bestaand stedelijk gebied breekt daarna een periode van stadsvernieuwing aan, te beginnen met kleinschalige interventies in de oude woonstraten aan de rand van het centrum: Damstraat, Dunantstraat en omgeving. Verdichting, inbreidingen het realiseren van kleinere appartementen zijn hier het uitgangspunt; met verdere versterking van de openbare ruimte als negatief bijeffect.

Op grote schaal vindt rond de eeuwwisseling ook de herstructurering van Kalsdonk plaats: sociale huurwoningen worden gerenoveerd. 340 huurwoningen moeten plaatsmaken voor grotendeels koopwoningen waarbij niet alleen wordt ingespeeld op de wens om te komen tot een gemêleerd woonmilieu, maar waarbij ook wordt teruggevallen op hiërarchie en duidelijkheid. Daarom wordt aansluiting gezocht op de historische structuur. Er is bij de herstructurering van Kalsdonk ook aandacht voor het creëren van kwaliteit in de openbare ruimte (Luitenpark) en het transformeren van gebouwen naar andere functies (Brede School Vlindertuin en H.Hartkerk).

Kroeven, als eerste wijk die ten zuiden van de A58 begin jaren '60 is gerealiseerd, vormt begin 21e eeuw een tweede grote uitdaging. Het eenzijdige woningbestand van relatief grote en goedkope sociale woningen wordt omgevormd. Aanpassingen aan gevels op diverse manieren, doorbreken de eenzijdige aanblik in de straten van Kroeven. Een deel van de woningvoorraad wordt vervangen door kleinere wooneenheden of maakt plaats voor openbare ruimte. Door op strategische plekken markante gebouwen te realiseren en te investeren in de kwaliteit van de groenstructuur, wordt de ruimtelijke kwaliteit van de wijk verbeterd.

Landschap

Landschappelijk gezien vinden we vooral ruimtelijke kwaliteiten aan de zuidzijde van de stad: de Molenbeek en het tot binnen de komgrenzen doorlopende Molenbeekpark, de soms nog zeer herkenbare turfvaarten en als bos- en wandelgebied Landgoed Visdonk met een redelijk uniek coulisselandschap.



Trends en ontwikkelingen

Subthema's

Ontwikkelingen 2010-2019

Wat Nederlanders
belangrijk vinden

Ruimtelijke projecten

Vooruitblik jaren '20

Overzicht impact trends
per thema

De andere onderdelen van de Foto van Roosendaal laten zien waar Roosendaal anno 2020 staat, gebaseerd op cijfers en ontwikkelingen van de stad en regio. In dit hoofdstuk gaan we in op de ontwikkelingen en de trends die invloed hebben op de levens en het werk van inwoners en bedrijven.

Als eerste benoemen we een aantal ontwikkelingen uit de jaren '10 en wat Nederlanders in 2020 belangrijk vinden. Daarna kijken we vooruit: welke trends zien we voor de jaren '20? Daarna nemen we een doorkijk naar de omgevingsvisie: welke vragen en opgaven liggen er voor om het komend jaar verder uit te werken?

Internationale ontwikkelingen

Wereldbevolking

Het afgelopen decennium is de wereldbevolking flink toegenomen, vooral buiten de westerse wereld. Dit leidt tot een blijvende vraag naar voedsel en consumptiegoederen, dus naar export en logistiek. Het leidt ook tot een toename van CO₂-uitstoot (door industriële productie en veeteelt).

Een groter deel van de wereldbevolking dan ooit is op de vlucht voor oorlog en geweld (2010: 10,5 miljoen mensen – 2018: 20,4 miljoen – waarvan 6,7 miljoen Syriërs). Dat leidt in Nederland tot ruim 13.000 asielaanvragen in 2010, bijna 60.000 in 2013 en 30.000 in 2018.

Digitalisering

In jaren '10 groeiden het internetgebruik en digitalisering van diensten en productie enorm. Deze ontwikkeling lijkt onomkeerbaar en is zeer ingrijpend. Zo heeft het onder andere grote impact in de eisen die bedrijven en overheden stellen aan de werknemers van nu en van de toekomst. Maar ook in hun manier van werken, communiceren en beveiligen.

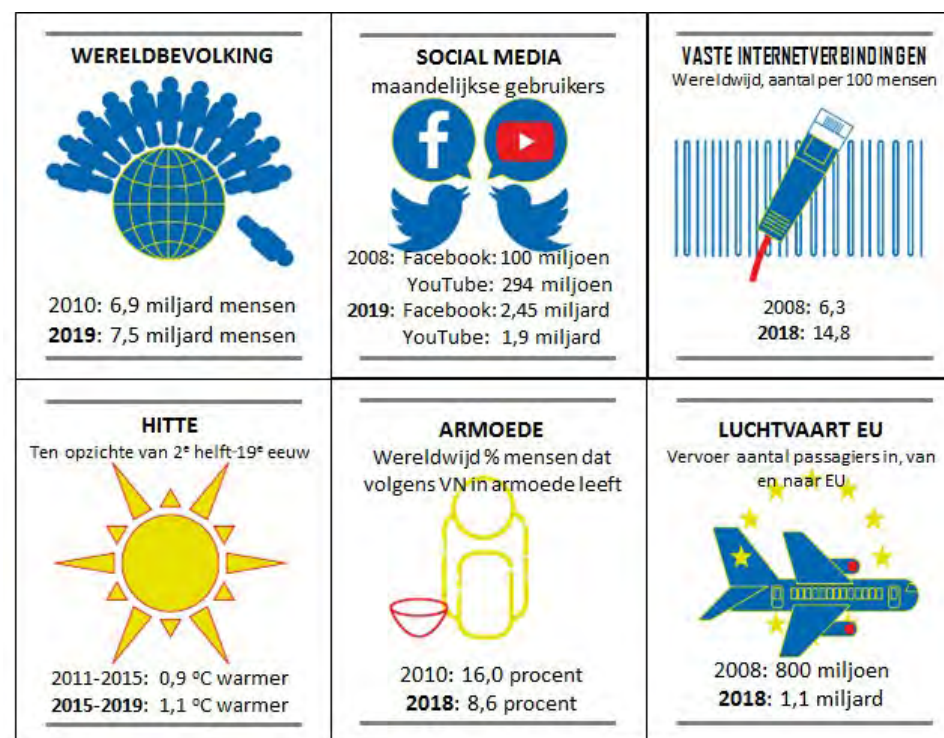
Opwarming van de aarde

De opwarming van de aarde is in de jaren '10 heel zichtbaar geworden. Van de 1,1 graad die de aarde de afgelopen 200 jaar is opgewarmd, komt 0,2 graad op het conto van de laatste 4 jaar. Hier is dus een flinke versnelling zichtbaar. Het wordt dan ook erg moeilijk om het doel van het internationale Akkoord van Parijs te behalen: maximaal 2, liefst 1,5 graad opwarming in 2021. Het nationale klimaatakkoord en de regionale en lokale uitwerking in RES en warmteplan hebben hier direct mee te maken.

Economie

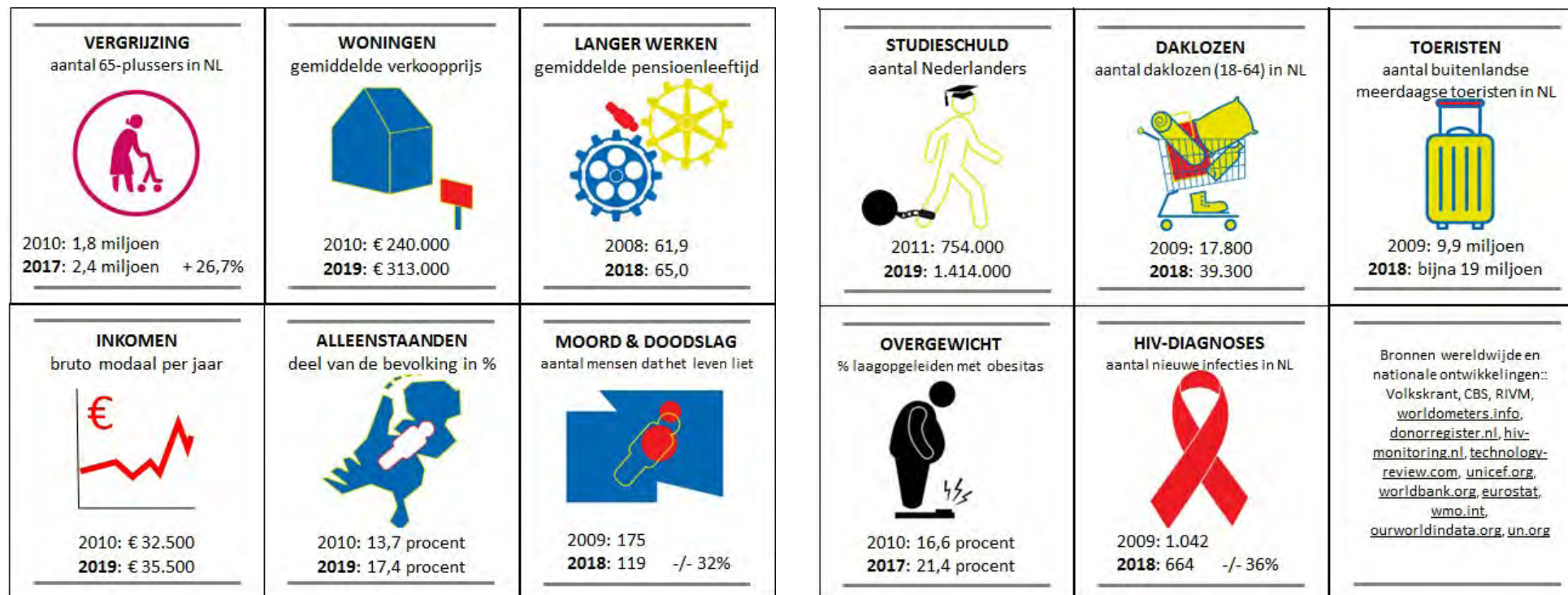
Niet in een tegeltje gevat, maar wel relevant: tot medio jaren '10 was de wereld in de greep van een economische recessie. De laatste jaren is dat beeld volledig gekanteld. Voor de eerstvolgende jaren verwachten sommige economen (w.o. "the Economist") echter opnieuw economische tegenwind, vooral als gevolg van internationale spanningen tussen China en de VS en de toegenomen oorlogsdreiging op verschillende plaatsen in de wereld. De economische rol van de EU neemt af.

Enkele wereldwijde ontwikkelingen:



Nationale ontwikkelingen

Enkele nationale ontwikkelingen



Vergrijzing

In de afgelopen 10 jaar is de vergrijzing doorgezet. Het tempo was minder hoog dan verwacht, met name door de hoge instroom van migranten. Doordat steeds meer ouderen na het overlijden van de partner alleen achterblijven, heeft dit mede bijgedragen aan de toename van het aantal alleenstaanden – hoewel die ontwikkeling ook in alle andere leeftijdsklassen zichtbaar is.

Toenemende kloof tussen 'goede' en 'aandachts-' wijken

Een aantal ontwikkelingen hebben ervoor gezorgd dat de kloof tussen 'goede' en 'aandachts-' wijken toeneemt.

- Nederlanders zijn langer gaan werken, en ondanks de crisisjaren aan het begin van het decennium is ook het bruto modaal inkomen gestegen.
- Het aantal daklozen is verdubbeld. Vooral in "kwetsbare wijken" neemt de overlast toe van daklozen, maar ook van zelfstandig wonende GGZ-patiënten die tot de jaren '10 intramuraal woonden (dat is: in een begeleid wonen-huis of in een op-

vang- of verzorgingscentrum). Een groot aantal statushouders met geen of weinig opleiding woont in een goedkope huurwoning..

- Met de energietransitie is ook de ontwikkeling zichtbaar dat “gas” langzaamaan steeds duurder wordt (gemaakt) en “schone energie” goedkoper. Dit zorgt ervoor dat gezinnen met hogere inkomens de overstap naar schone energie makkelijker maken dan lagere inkomens.

Toerisme

Het toerisme groeit. Wereldwijd is vooral een grote en blijvende toename te zien van het aantal Chinezen; ook in Nederland is dit de snelst groeiende groep. Naast buitenslands toerisme groeit ook het binnenlands (dag-)toerisme.

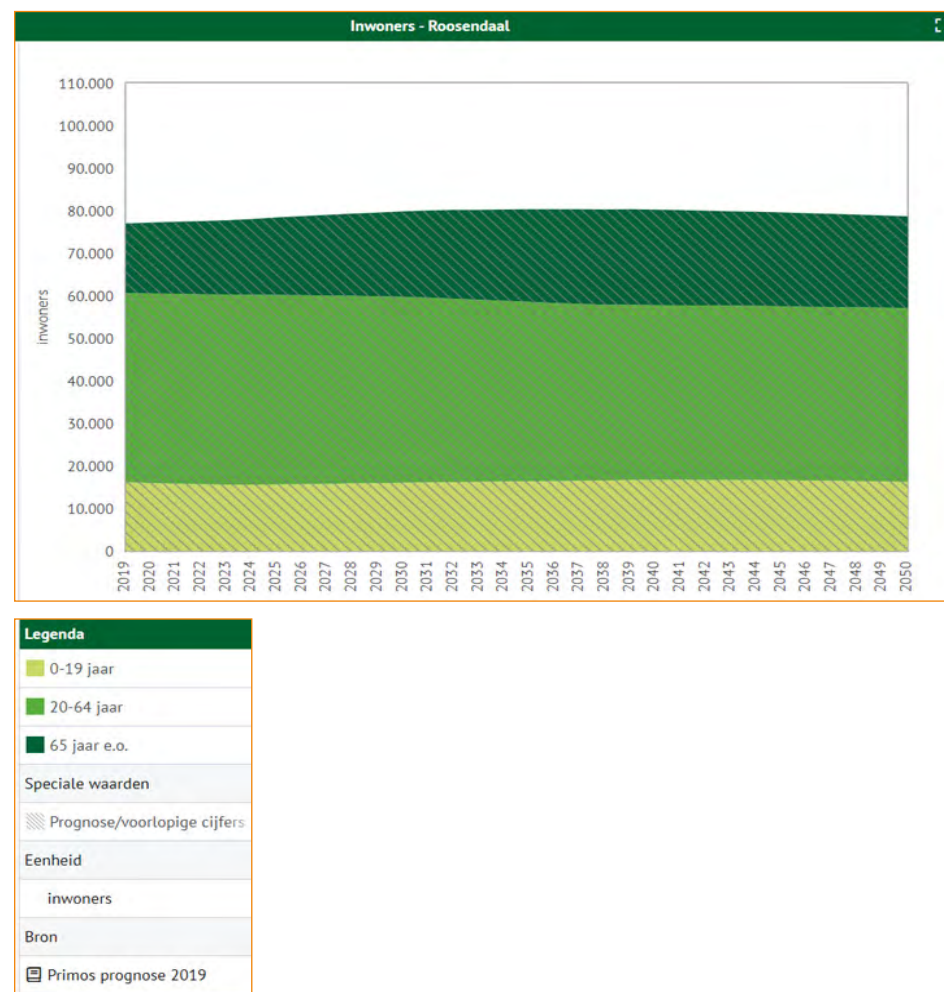
Criminaliteit

Gemeten naar moord en doodslag is Nederland veiliger geworden. Het aantal “high impact crimes” (overvallen, inbraak en geweld) neemt af. Tegelijk blijft het gevoel van onveiligheid bij veel mensen groot. Internetcriminaliteit groeit en “ondermijning” blijft een belangrijk aandachtspunt.

Gezondheid

Steeds meer ziektes kunnen effectief worden bestreden en infecties ingedamd. Ook veel andere ziektes kunnen worden bestreden – vaak wel tegen hoge kosten. Deze verbetering van ons “technisch kunnen” leidt, in combinatie met de vergrijzing, tot steeds hogere en sneller stijgende kosten van de gezondheids-zorg. Ook de toename van welvaartsziektes, zoals die welke samenhangen met obesitas, leidt tot hogere kosten – en een vermindering van het welzijn van mensen. Overigens is hierbij ook een sociale tweedeling zichtbaar: het aantal hoogopgeleiden met obesitas stijgt óók, maar het niveau ligt veel lager: van 6,7% in 2010 tot 8,6% in 2017.

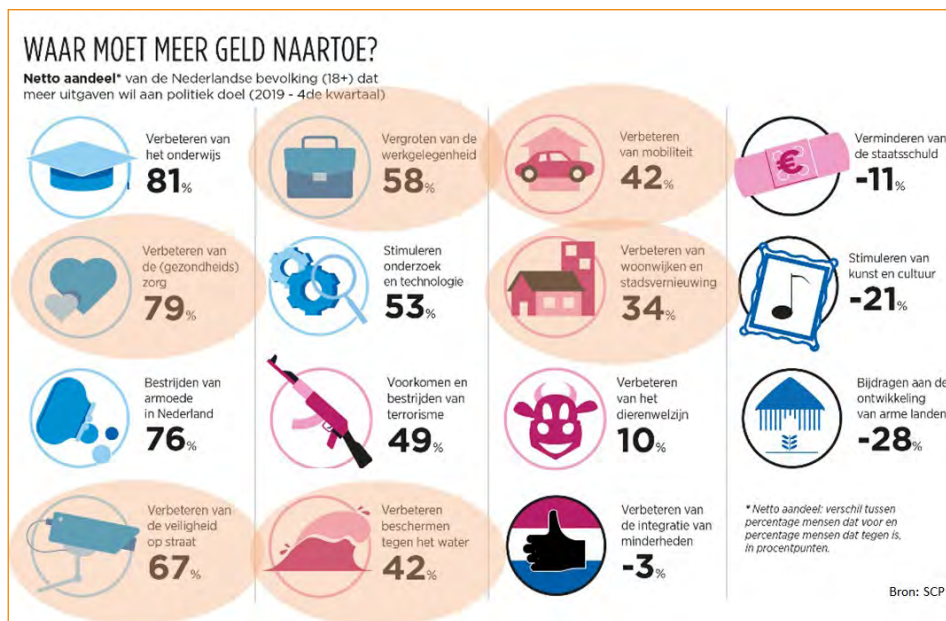
Bevolkingsprognose



Trends en ontwikkelingen Wat Nederlanders belangrijk vinden

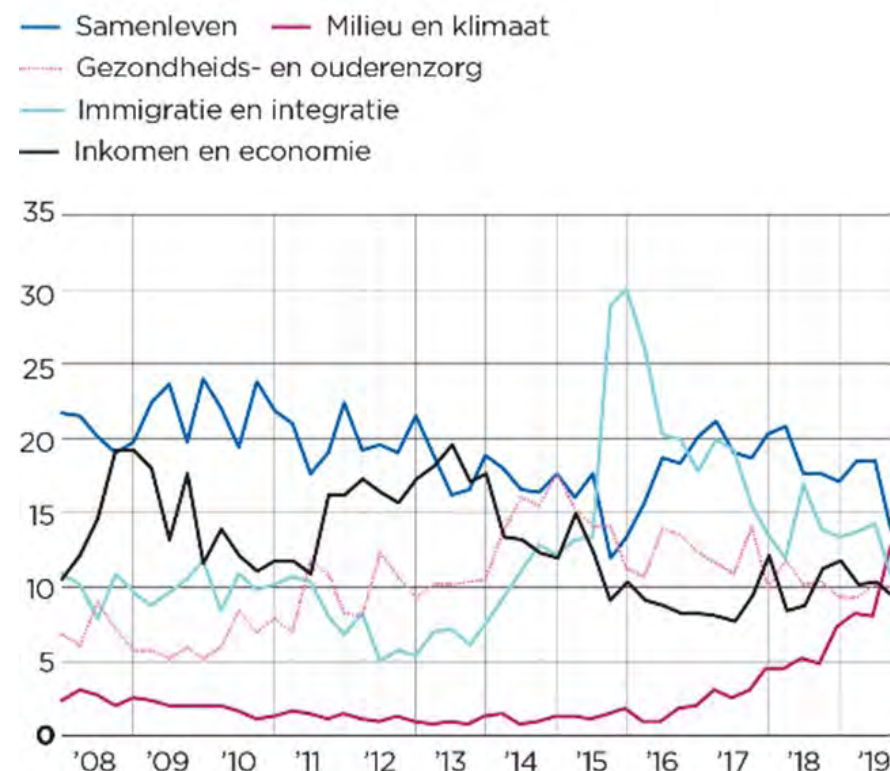
Het Sociaal- en Cultureel Planbureau (SCP) brengt jaarlijks in beeld wat voor de Nederlanders de belangrijkste thema's zijn. "Samenleven" scoort al jaren het hoogst, met uitzondering van 2016 toen immigratie en integratie belangrijker werden gevonden. Over "inkomen en economie" maakten de Nederlanders zich in het begin van de jaren '10 meer zorgen dan sinds het eind van de recessie. Sinds 2017 is "milieu en klimaat" aan een opmars bezig; inwoners vinden dit nu na "samenleven" het belangrijkste thema.

Als het om de besteding van overheidsmiddelen gaat, zijn onderwijs, gezondheid, armoede en veiligheid voor de inwoners de belangrijkste thema's. Het minst belangrijk zijn kunst en cultuur en ontwikkelingssamenwerking. Onderwerpen met een ruimtelijke component (in onderstaand figuur gemarkeerd), dus zaken die voor de Omgevingsvisie van belang zijn, scoren "gemiddeld".



WAAR MAKEN WE ONS HET MEEST DRUK OM?

Nationaal probleembesef: de vijf belangrijkste thema's waar Nederlanders (18+) zich druk over maken, in %



Roosendaal (ver)bouwt

Op de drempel van de jaren '10 – jaren '20: Roosendaal (ver)bouwt

De afgelopen jaren zijn verschillende plannen in gang gezet of voorbereid. Voor de stad betekent dit, dat de komende jaren veel plekken “op de schop” gaan: in de **Bulkenaar** (1) wordt een nieuw Bravis-ziekenhuis ontwikkeld. Deze activiteiten bieden tegelijk kansen voor het verbeteren van de ontsluiting van Tolberg en de ontwikkeling van zuidwest-Roosendaal. De verbeterde ontsluiting en vrijkomende locaties elders hebben daarbij ook effect op de ontwikkeling elders in de stad.

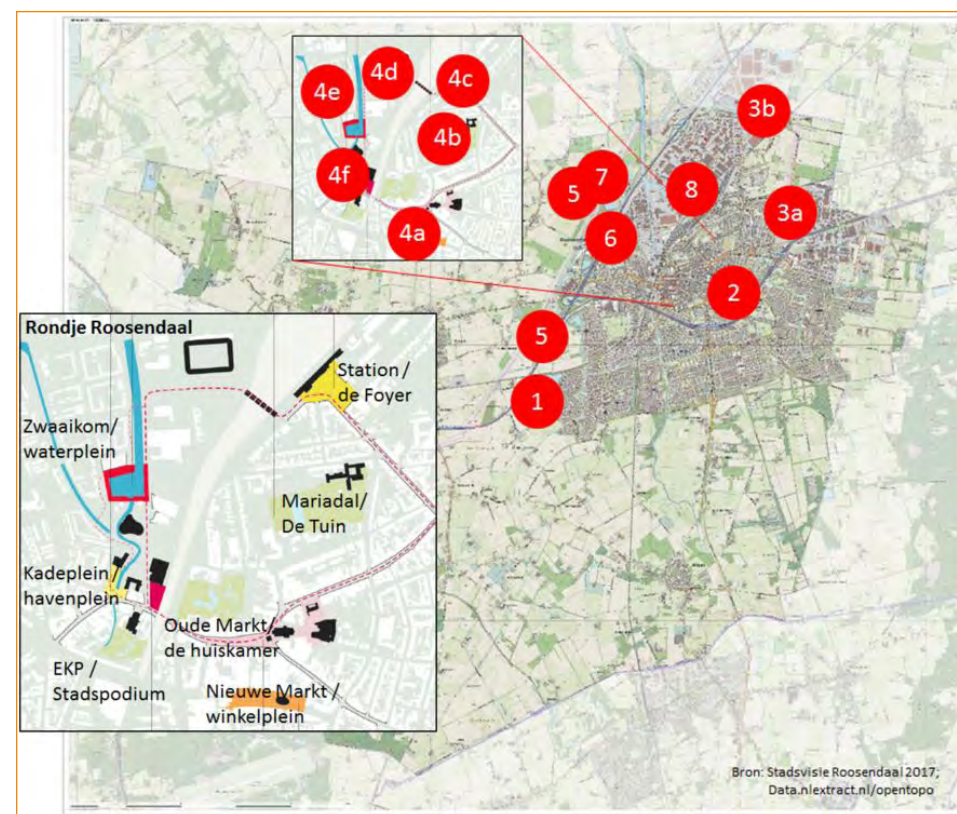
De reconstructie van de **Josephbuurt** (2) zorgt niet alleen tot het verbeteren van de (sociale) woningbouw daar, maar kan ook gelijk een aanjager zijn voor de verduurzaming en het aardgasvrij maken van de wijk. Verduurzamingskansen zijn er ook door de ontwikkeling van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen te koppelen aan het vergroten van “zon op dak” bij bedrijven – bijvoorbeeld op de nieuwe invulling van het **Philipsterrein** (3a), maar ook op grote daken op Borchwerf, zoals de eind jaren '10 opgeleverde distributiecentra van **LIDL** en **Primark** (3b). Ondertussen werken we in regionaal verband aan de planning en ontwikkeling van bedrijventerreinen; voor Roosendaal van belang nu Borchwerf en Majoppeveld “vol” raken.

Ook in het “Rondje Roosendaal” is veel in gang gezet, en volgt nog: verbetering binnenstad en invulling V&D-locatie, (4a), herontwikkeling **Mariadal en Stadskantoor** (4b), aanpak **Stationsplein en omgeving** (4c), ontwikkeling **Stadsoevers-Oost** (4d) en **-West** (4e) en de ontwikkeling van **Kadeplein en omgeving** (Essentgebouw, De Douanier, EKP-gebouw (4f).

In de Weihoek en aan de Evert Kreekweg komen **zonneweides** (5), en ook voor andere locaties in het buitengebied is tot een totaal van 75 ha zonneweides gepland. In Westrand heeft het Duurzaam Energiebedrijf Roosendaal (DER) in samenwerking met de afvalverbranding van SUEZ een **warmtenet** (6) gerealiseerd. We verwachten dat dit de komende jaren zal worden uitgebreid, in de stad mogelijk door het grootschalige net verder uit te breiden, in de dorpen wellicht met kleinschaliger warmtenetten. Op

langere termijn (na 2030) is voorzien dat de bestaande drie **windmolens** (7) een upgrade krijgen en zo meer vermogen kunnen gaan leveren.

Het **spooreplacement** (8) krijgt een functie als nachtelijke opstel- en onderhoudsplaats voor personentreinen, als een van de “hubs” die hiervoor verspreid over het land worden ontwikkeld. Vanuit de gemeente zetten we daarbij in op goede veiligheidsmaatregelen en vooral op het binnen acceptabele grenzen houden van (geluids-)overlast voor omwonenden. We zorgen voor een goede inpassing in de overige plannen rondom dit gebied.



De digitalisering van de samenleving zet nog steeds door. Dit gaat veel effect hebben: van nog eens 30% meer winkelleegstand tot steeds hoogwaardiger arbeid dat door kunstmatige intelligentie wordt verricht; van nog betere just-in-time-distributie tot bestellen en 3D-printen-op-maat; van zorg-op-afstand (via domotica) tot automatische signalering van ongevallen in (of buiten huis), etc. De dienstverlening aan inwoners verandert, maar ook de opleidingseisen aan werknemers en het aanbod van ons onderwijs.

In een verkenning schetst Platform 31 (2019) voor de jaren '20 vier grote trends voor gemeenten:

1. Sociale en ruimtelijke verschillen groeien
2. Druk op kwalitatieve woonomgeving neemt toe
3. Transitie naar duurzame samenleving versnelt
4. Toenemende aandacht voor een inclusieve maatschappij

Trend 1: Sociale en ruimtelijke verschillen groeien

Vergrijzing en ontgroening

Het aantal 65- en 80-plussers neemt ook de komende jaren nog fors toe. In grote delen van het land gaat deze vergrijzing gepaard met het vertrek van jongeren naar de stedelijke gebieden: ontgroening. Ook de stedelijke gebieden vergrijzen, maar door de instroom van jongere mensen wordt het effect hiervan getemperd. Ruwweg lijkt de demografische ontwikkeling te leiden tot een "randstad", waar de bevolking en economie blijven groeien, en een "randland" waar het tegenovergestelde te zien is. Die Randstad strekt zich uit tot pakweg Zwolle, Arnhem en de Brabantse stedenrij. Roosendaal lijkt net "aan de goede kant van de streep" te komen, met een lichte groei van de bevolking en – belangrijk voor de sociaal-economische dynamiek – van de beroepsbevolking tot 2050.

Krimp van de potentiële beroepsbevolking

Minder beroepsbevolking betekent behalve meer druk op sociale en commerciële voorzieningen ook minder basis voor economische groei en daarmee uiteindelijk een lager bruto binnenlands product, minder welvaart en via minder belastingopbrengsten ook doorwerking in alle terreinen.

De gemeenten om ons heen laten nog wel een stabiele tot licht groeiende bevolking zien, maar vertonen een krimpend beeld als het gaat om de beroepsbevolking. Waar de Randstad (incl. uitlopers tot Zwolle en Eindhoven) flink groeit, vertoont het Randland krimp. Roosendaal kan, aan de rand van zowel Randstad als Randland, een schakelfunctie vervullen, met een belangrijke verzorgende rol voor de gemeenten in de omgeving.

Trend 2: De druk op de kwalitatieve woonomgeving neemt toe

Woonvormen

Binnen gemeenten ontstaan nieuwe woonopgaven. De groei van het aantal een-persoonshuishoudens zorgt voor een grotere vraag naar kleinere woningen. Voor ouderen geldt daarbij dat ze hechten aan wonen en zorg in een vertrouwde buurt. Innovatieve zorgconcepten, nieuwe woonvormen en voldoende voorzieningen (arts, apotheek en supermarkt) in de directe omgeving zijn belangrijke voorwaarden. Het aantal ouderen in Roosendaal zal sterk stijgen: van 3.700 tachtigplussers in 2017 naar 8.500 in 2040.

Zorg

Als we de zorg niet ingrijpend veranderen, zal in 2040 meer dan de helft van het overheidsbudget, en via premies ook meer dan de helft van het inkomen van inwoners, aan zorg opgaan. Dit betekent dat de manier van zorgen fundamenteel zal moeten veranderen. Te verwachten valt dat er (opnieuw) vormen van zorg en wonen ("bejaardenhuizen") worden ontwikkeld, al was het maar omdat gebundelde, geconcentreerde zorg makkelijker en goedkoper te organiseren valt dan versnipperde, verspreide zorg. Om de versnippering tegen te gaan valt ook te verwachten dat sommige gedecentraliseerde zorg (bijvoorbeeld jeugdzorg) wordt ge-recentraliseerd, en marktwerking (via opgeknipte "kavels") deels wordt teruggedraaid. Ook valt te verwachten dat er verschillende woon- of woonzorgvormen en arrangementen zullen ontstaan, die het continuüm tussen het huidige "zelfstandig lang thuis wonen" en "verpleeghuis" in gaan vullen.

Jongeren

Voor jongeren is het voorzieningenniveau, het culturele aanbod en een goede (OV-) bereikbaarheid van andere steden een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Daarnaast is het aanbod van nieuwe financieringsvormen en bereikbare woningen voor starters belangrijk om jongeren te binden.

(Sociale) veiligheid

Bij de inrichting van openbare ruimte en het ontwerp van woningen, wijken en gebouwen is (sociale) veiligheid belangrijk. Veel "open" en goed zichtbare, verlichte plekken kunnen op gespannen voet staan met duurzaamheidsdoelen als vergroening en flora- en faunabeheer (en daarmee: minder verlichting).

Vergroening

Op het gebied van landschap en klimaat is de beweging naar forse vergroening te zien. De EU trekt 1000 miljard euro uit voor duurzaamheid, waaronder een grootschalig herbebossingsplan. Ook de provincie heeft begin 2020 een stevig bomenplan gelanceerd. Bebossing lijkt, vooral op "armere gronden", een onderdeel van de oplossing te zijn voor verschillende vraagstukken: schone lucht, CO₂-opvang, duurzaam bouwmaterial, alternatieven voor intensieve veehouderij (via uitkoop, maar ook door nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen), verkoeling, aantrekkelijker maken leefomgeving, recreatie. Combinaties van bebossing, nieuwe woonmilieus en stimuleren bewegen kunnen tot nieuwe ruimtelijke afwegingen leiden, waarbij ook de harde grens tussen bebouwd gebied en buitengebied meer fluïde wordt. Enerzijds door meer groen in de stad te realiseren, anderzijds door landgoederen, woongebieden, recreatie, sport en bosbouw buiten de stad.

Het belang van het voorzieningenaanbod en van de kwaliteit van de openbare ruimte in stad en buitengebied als vestigingsvoorwaarde neemt toe. Daarbij wordt Nederland steeds meer een land van regio's, elk met specifieke kenmerken, en elk ook als regio concurrerend – en niet als individuele gemeente. Steden en dorpen in succesvolle regio's zijn steeds vaker complementair aan elkaar, en niet een verzameling steden die elk "complete stad" zijn – zoals in het verleden vaak het doel was.

Belangrijke onderwerpen binnen deze trend zijn:

- De kwaliteit van het landelijk gebied is strategisch belangrijk als vestigingsvoorwaarde. Verbetering van deze kwaliteit kan worden verbonden aan de verschillende transities (klimaatadaptatie, energietransitie, voedsel- en landbouwtransitie).
- Er liggen koppelkansen voor een landschaps-inclusief beleid (= thematisch beleid integraal vormgeven en daarin direct de landschappelijke ontwikkeling een plek geven)
 - Nederland Netwerkstad biedt een aantrekkelijk perspectief. Contrast tussen de regio's, diversiteit en toegankelijkheid kan worden versterkt.
 - Een variatie aan recreatie-, woon-, vervoer- en werk- milieus – een palet van zich van elkaar onderscheidende regio's.
- Er is behoefte aan nieuwe woonvormen voor zorgbehoeftigen, en meer variatie (continuüm van zelfstandig thuis tot verpleeghuis, in plaats van zwart/wit: zelfstandig thuis OF verpleeghuis).
- De groei van het aantal eenpersoonshuishoudens leidt tot vraag naar andere woningen, de huidige woningvoorraad sluit daar onvoldoende op aan.
- Financieringsvormen en voldoende woningen voor starters zijn nodig.

Trend 3: Toenemende aandacht voor een inclusieve maatschappij

Onbenut arbeidspotentieel

Een groot deel van de inwoners in Nederland "doet niet mee" of "doet maar een beetje mee". In 2019 waren 1,5 miljoen Nederlanders afhankelijk van bijstand, WW of een arbeidsongeschiktheids-uitkering. Dat is 16,8% van de beroepsbevolking. Daarnaast zijn er nog circa 1,5 miljoen mensen zonder uitkering die (meer) willen werken. In totaal is er zo een onbenut arbeidspotentieel van 35%, in Groningen en Limburg zelfs bijna 40%. In Roosendaal ligt dit aantal een klein beetje onder de 35%. In het licht van de demografische ontwikkelingen, waarbij in de breedte een tekort aan arbeid de sociaal-economische ontwikkeling onder druk zet, is het belangrijk dit onbenutte potentieel te verkleinen.

Zwakkere groepen komen niet mee

Volgens het PBL hebben 85-plussers in 2019 een sociaal netwerk van 15 personen. De verwachting is dat dit in 2040 is gedaald tot 6 personen. Vooral voor degenen die (mantel)zorg en diensten niet, of beperkt zelf kunnen inkopen, is dit een bedreigende perspectief. Niet alleen voor ouderen dreigt een grotere sociale tweedeling. In veel wijken met veel goedkope huurwoningen dreigt een clustering van problemen: armoede, GGZ-problematiek, overlast, verloedering van de openbare ruimte, (drug-gerelateerde) criminaliteit, energie-armoede, leerachterstanden, gezondheid.

Verbetering uitvoeringskwaliteit kan bijdragen aan een inclusieve maatschappij

Veel (semi-)overheidsdiensten en ondersteuning zijn sterk geformaliseerd, maar ook versnipperd over verschillende organisaties of onderdelen ervan. Dit leidt niet alleen tot hoge uitvoeringskosten, maar ook tot onvoldoende integraal beleid. En voor de inwoners die van de diensten afhankelijk zijn ook te vaak tot een ondoorgrondelijk geheel van regels, waardoor veel hulp onderbenut blijft. Juist doordat veel problemen zich bij de zwakkere groepen – en in de zwakkere wijken – concentreren, is het voor een inclusieve maatschappij belangrijk dat de uitvoeringskwaliteit wordt verbeterd. Deze constatering heeft betrekking op alle gemeenten; voor Roosendaal kunnen we hier op dit moment geen specifieke uitspraken over doen.

Inclusieve samenleving vraagt om keuzes: focus op de meest kwetsbare inwoners

Voor gemeenten betekent dit: besteed veel aandacht aan armoede, schulden, gedrag, ondermijning, criminaliteit op wijkniveau, maatschappelijke zorg en GGZ (incl. wonen).

Trend 5: De transitie naar een duurzame samenleving versnelt

Er zijn vier transities gaande:

- De energie-transitie. Hoe zorgen we voor een vrijwel CO₂-neutraal Nederland in 2050, hoe gaan energie besparen, onze energie duurzaam opwekken, alternatieve warmtebronnen benutten om van het fossiele aardgas af te geraken? Wat betekent dit voor onze energie-infrastructuur, en hoe maken we daarin de slimme en meest betaalbare keuzes?
- De voedseltransitie. Hoe verandert ons productie- en consumptiepatroon, zodat we de omslag kunnen maken naar een gezonder leefstijl, een duurzame landbouw, diervriendelijke productie en de methaan- en stikstofuitstoot terugdringen? Welke nieuwe perspectieven voor de landbouwers geeft dit?
- Circulaire economie. Hoe zorgen we ervoor dat de (schaarse) grondstoffen niet uitgeput raken, hoe kunnen we organiseren dat bestaande materialen worden hergebruikt en “afval niet meer bestaat”?
- Klimaatadaptatie. De klimaatverandering (of klimaatverstoring) leidt steeds vaker en steeds sneller tot hitte- en droogtepieken, maar ook tot grotere buien en meer wateroverlast. Hoe richten we de ruimte “adaptief” in?

Gemeenten, waterschappen, provincies, netbeheerders, brancheorganisaties, bedrijven en inwoners pakken deze opgaven steeds intensiever op. Voor de verschillende regio's biedt dit verschillende kansen. Voor West-Brabant zijn er kansen om meervoudige duurzaamheids-opgaven te koppelen aan economie, arbeidsmarkt, landbouw op “klei” en aan natuur, toerisme, specifieke woonmilieus en een stikstoftransitie op de zuidelijke zandgronden.

Trends en ontwikkelingen Impact trends per thema

Thema	Trend	Groeiende sociale en ruimtelijke verschillen	Toenemende druk op kwalitatieve woonomgeving	Versnelling duurzaamheids-transities	Toenemende aandacht voor inclusieve maatschappij
Gezondheid		Fundamentele aanpassing regionale en lokale zorgland-schap	- Nadenken over innovatieve woonzorgvormen - Zorg op afstand; domotica	Meer groen, schonere lucht, meer parken/bossen/ bewegen	- Gezondheid inwoners kwetsbare wijken - Zorg op afstand / domotica
Economie		- Activeren onbenut arbeidspotentieel - Actief inzetten op (geschoolde) migratie	Effecten digitalisering op werken, winkelen, onderwijs, logistiek, werklocaties	- Duurzame bedrijventerreinen; - Kansen bosbouw, nieuwe verdien-modellen; omvormen veeteelt - Circulaire economie	Armoede-aanpak versterkt kansen op werk en voorkomt verdere (sociaal- economische) escalatie
Klimaat en energie				- Isoleren, besparen, warmtenetten, wind- en zon, zon-op-daken; energie-infrastructuur - Voedseltransitie, transitie landbouw	Voorkom "energie-armoede" kwetsbare inwoners
Wonen en voorzieningen		Woningen en financieringsvormen voor starters	- Positie RDL als sterk subregionaal centrum "goed, ruim, betaalbaar en bereikbaar wonen"	- Verduurzamen woningen; - Energie-corporaties; - Betaalbaarheid woningaanpassing; - warmtenet	- Clustering problemen in aandachts-wijken; - Maatschappelijke zorg; - GGZ
Natuur en omgevingskwaliteit		Meer groen als USP "RDL scharnierstad Randstad-Randland"	- Groene woon- landschappen - In stad, dorpen en buitengebied; landgoederen voor verschillende doelgroepen	- Klimaatadaptatie - groen in stad en buitengebied; meervoudig ruimtegebruik	
Mobiliteit en infrastructuur		Minder autos/gezin; beter OV organiseren (ook OV op maat, digitale diensten)	(lange afstand-) fiets- en voetpaden	Duurzame mobiliteit	vervoersarmoede
Veiligheid		Cybercrime (mede irt positie ouderen)	- Bewustwording ouderen; "ogen op straat", veiligheids-apps; - Fysieke veiligheid thuis en op straat (ongevallen)	Spanning groen/donker vs open/ licht mbt sociale veiligheid	